

**Výroční zpráva o činnosti a hospodaření
Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí, v. v. i.,
za rok 2019**

Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v. v. i.
Dělnická 213/12, 170 00 Praha 7
IČ: 45773009, DIČ: CZ45773009

tel.: +420 211 152 711
www.vupsv.cz

Obsah

Charakteristika VÚPSV, v. v. i.	5
1. Informace o složení orgánů VÚPSV, v. v. i., a o jejich činnosti, základní personální ukazatele	5
2. Informace o změnách zřizovací listiny	9
3. Hodnocení hlavní činnosti VÚPSV, v. v. i.	9
3.1 Shrnutí hlavních poznatků získaných při řešení jednotlivých výzkumných záměrů	10
3.1.1 Dlouhodobé sledování a hodnocení procesu utváření ceny práce a hodnocení složitosti, odpovědnosti a namáhavosti prací	11
3.1.2 Dlouhodobé monitorování otázek sociální diferenciace, sociálního vyloučení a chudoby, vč. opatření, která napomáhají jejich předcházení a omezení	14
3.1.3 Dlouhodobé sledování a hodnocení vývojových trendů na trhu práce, včetně hodnocení účinnosti přijímaných opatření	19
3.1.4 Monitorování procesů migrace a politik integrace cizinců na trhu práce a ve společnosti	30
3.1.5 Sociální a ekonomické dopady stárnutí populace na sociální systémy	32
3.1.6 Dlouhodobé sledování proměn české rodiny v kontextu demografických a sociálních trendů a hodnocení možností rodinné politiky v návaznosti na další veřejné politiky čelit novým sociálním rizikům	39
3.1.7 Hodnocení trendů v rozvoji kapacity veřejné správy a vládnutí ve vztahu k sociální politice	45
3.1.8 Monitorování vývoje sociálního dialogu a pracovních podmínek	48
3.2 Zajištění infrastruktury a související aktivity	51
3.3 Prezentace získaných poznatků	53
3.4 Prezentace získaných poznatků v odborném tisku	54
4. Hodnocení další a jiné činnosti	54
5. Informace o předpokládaném vývoji činnosti VÚPSV, v. v. i., v r. 2020	55
6. Informace o kontrolách provedených v r. 2019	56
7. Informace o opatřeních k odstranění nedostatků v hospodaření a zpráva o splnění opatření k odstranění nedostatků uložených v r. 2018	58
8. Stanoviska Dozorčí rady VÚPSV, v. v. i.	58
9. Údaje z řádné účetní uzávěrky, výrok auditora	58
Přílohy	59
Příloha č. 1 Vybrané ekonomické ukazatele	61
Příloha č. 2 Anotace publikací vydaných VÚPSV, v. v. i., v r. 2019	62
Příloha č. 3 Statistické údaje dokumentující činnost oddělení knihovnicko-informačních služeb v roce 2019	76

Příloha č. 4	Přehled publikační činnosti pracovníků VÚPSV, v. v. i., za rok 2019.....	77
Příloha č. 5	Přehled o účasti pracovníků VÚPSV, v. v. i., na seminářích a konferencích, kde v r. 2019 prezentovali získané poznatky	85
Příloha č. 6	Přehled projektů v r. 2020	90
Příloha č. 7	Stanoviska Dozorčí rady VÚPSV, v. v. i.....	93
Příloha č. 8	Zpráva o činnosti Dozorčí rady VÚPSV, v. v. i., v r. 2019	97
Příloha č. 9	Ověření účetní závěrky, výrok auditora	101

Výroční zpráva o činnosti a hospodaření Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí, v. v. i., za rok 2019

Charakteristika VÚPSV, v. v. i.

VÚPSV, v. v. i., je vědeckovýzkumná organizace s působností na území České republiky založená zřizovací listinou MPSV.

Hlavním cílem vědeckovýzkumné činnosti VÚPSV, v. v. i., je přispívat k poznání a k prognózování sociálně-ekonomického rozvoje společnosti a připravovat podklady a doporučení pro orgány státní správy, zejména MPSV, a to na základě využití jak aplikovaného, tak základního výzkumu. Vědeckovýzkumná činnost VÚPSV, v. v. i., je zaměřena především na dva tematické okruhy:

- oblast práce, zahrnující především výzkum otázek politiky zaměstnanosti, trhu práce, rozvoje lidských zdrojů, otázek příjmové a mzdové politiky, pracovních podmínek, sociálního dialogu a kolektivního vyjednávání,
- oblast sociální, zahrnující především výzkum problematiky důchodového a nemocenského pojištění, státní sociální podpory a sociální pomoci, otázek rodinné politiky a rovných příležitostí, demografického vývoje, vývoje sociální struktury, životních podmínek a životní úrovně.

Nedílnou součástí výzkumu jsou porovnání mezinárodních ukazatelů zaměstnanosti a sociální politiky. Významnou činnost ústavu tvoří zpracovávání rešerší domácí i zahraniční literatury.

Při plnění svých úkolů VÚPSV, v. v. i., úzce spolupracuje s orgány státní správy, samosprávy, organizacemi odborů a zaměstnavatelů, nestátními neziskovými organizacemi, univerzitními pracovišti a dalšími vědeckými a výzkumnými institucemi, a to nejen v České republice, ale i v zahraničí.

Vedle vědeckovýzkumné činnosti VÚPSV, v. v. i., rozvíjí odborné poradenství, konzultace a informační činnost ve všech oblastech svého působení. Poradenský a informační systém VÚPSV, v. v. i., navazuje bezprostředně na výsledky výzkumu. Na podporu vlastní výzkumné činnosti a pro potřeby vědecké veřejnosti a občanů rozvíjí VÚPSV, v. v. i., soustavnou dokumentační, rešeršní, ediční a vydavatelskou činnost a kontinuálně rozšiřuje odbornou knihovnu. Současně ústav provozuje infrastrukturu potřebnou pro svoji činnost.

1. Informace o složení orgánů VÚPSV, v. v. i., a o jejich činnosti, základní personální ukazatele

V souladu se zákonem č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích, v platném znění, jsou orgány VÚPSV, v. v. i., ředitel, Rada VÚPSV, v. v. i., a Dozorčí rada VÚPSV, v. v. i.

Členy Rady VÚPSV, v. v. i., k 31. prosinci 2019 byli:

- z řad zaměstnanců VÚPSV, v. v. i.
 - Mgr. Jana Havlíková, Ph.D.,

- Ing. Martin Holub, Ph.D.,
- Mgr. Jaromíra Kotíková,
- Mgr. Aleš Kroupa,
- PhDr. Věra Kuchařová, CSc.,
- doc. Ing. Ladislav Průša, CSc. (předseda Rady),
- Mgr. Ivana Šimíková,
- z řad odborníků z jiných právnických osob
 - doc. Ing. Marie Dohnalová, CSc., proděkan pro magisterská studia Fakulty humanitních studií Karlovy univerzity, Praha,
 - prof. JUDr. Vilém Kahoun, Ph.D., Zdravotně sociální fakulta Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích,
 - doc. Ing. Jitka Langhamrová, CSc., vedoucí katedry demografie, Fakulta informatiky a statistiky Vysoké školy ekonomické, Praha (místopředsedkyně Rady),
 - PhDr. Zdenka Mansfeldová, CSc., zástupkyně ředitele Sociologického ústavu Akademie věd ČR, Praha.

Tajemníkem Rady VÚPSV, v. v. i., je Ing. Vlastimil Beran, Ph.D.

V hodnoceném období se Rada VÚPSV, v. v. i., sešla celkem na 3 zasedáních, z toho 1 zasedání se uskutečnilo per rollam. Na těchto jednáních Rada VÚPSV, v. v. i.:

- projednala a schválila Výroční zprávu o činnosti a hospodaření VÚPSV, v. v. i., za r. 2018,
- projednala a schválila návrh plánu výzkumné činnosti VÚPSV, v. v. i., na r. 2019, vč. jeho aktualizace,
- projednala a schválila finanční zajištění výzkumné činnosti VÚPSV, v. v. i., na r. 2019, vč. jeho aktualizace, a návrh střednědobého rozpočtu na léta 2020–2021,
- projednala a schválila informace ředitelky VÚPSV, v. v. i., o zahájení a realizaci zásadních změn a opatření v oblasti koncepce řízení a rozvoje lidských zdrojů,
- projednala a neschválila návrh schématu organizačního uspořádání VÚPSV, v. v. i., k 1. lednu 2020.

Členy **Dozorčí rady VÚPSV, v. v. i.**, k 31. prosinci 2019 byli:

- Ing. Karel Tauchman – předseda rady,
- PhDr. Jitka Slavíková – místopředsedkyně rady,
- Ing. Štefan Duháň,
- Mgr. David Pospíšil,
- Ing. Zdeněk Fidler,
- Ing. Jan Škorpík,
- Ing. Iva Veselá.

Tajemníkem Dozorčí Rady VÚPSV, v. v. i., je Ing. Helena Vychová, Ph.D.

V hodnoceném období se Dozorčí rada VÚPSV, v. v. i., sešla celkem na třech zasedáních, na kterých:

- projednala Výroční zprávu o činnosti a hospodaření VÚPSV, v. v. i., v roce 2018,
- projednala a schválila Zprávu o činnosti Dozorčí rady za r. 2018,
- projednala a schválila Stanovisko Dozorčí rady VÚPSV, v. v. i., k Výroční zprávě o činnosti a hospodaření VÚPSV, v. v. i., v roce 2018,
- vyjádřila se k Plánu výzkumné činnosti VÚPSV, v. v. i., na r. 2019, vč. jeho aktualizace,
- vyjádřila se k Návrhu rozpočtu VÚPSV, v. v. i., na r. 2019, vč. jeho aktualizace.

K 31. prosinci 2019 byli členy Vědecké rady VÚPSV, v. v. i.:

- prof. PhDr. Tomáš Katrňák, Ph.D., katedra sociologie, Masarykova univerzita v Brně,
- prof. Ing. Milan Žák, CSc., Vysoká škola ekonomie a managementu v Praze,
- doc. Ing. Jitka Langhamrová, CSc., katedra demografie, Vysoká škola ekonomická v Praze,
- Mgr. Daniel Gerbery, Ph.D., Inštitút pre výzkum práce a rodiny v Bratislavě,
- doc. Mgr. Ing. Zuzana Machová, Ph.D., Vysoká škola PRIGO v Havířově,
- doc. Ing. Tomáš Pavelka, Ph.D., katedra manažerské ekonomie (FPH), Vysoká škola ekonomická v Praze.

Vědecká rada VÚPSV v. v. i., poskytovala v uplynulém období ředitelce VÚPSV, v. v. i., odborná stanoviska k zaměření výzkumné činnosti, především výzkumných aktivit financovaných z institucionální dotace na rozvoj organizace.

Složení **Ediční vědecké rady VÚPSV, v. v. i.**, k 31. prosinci 2019:

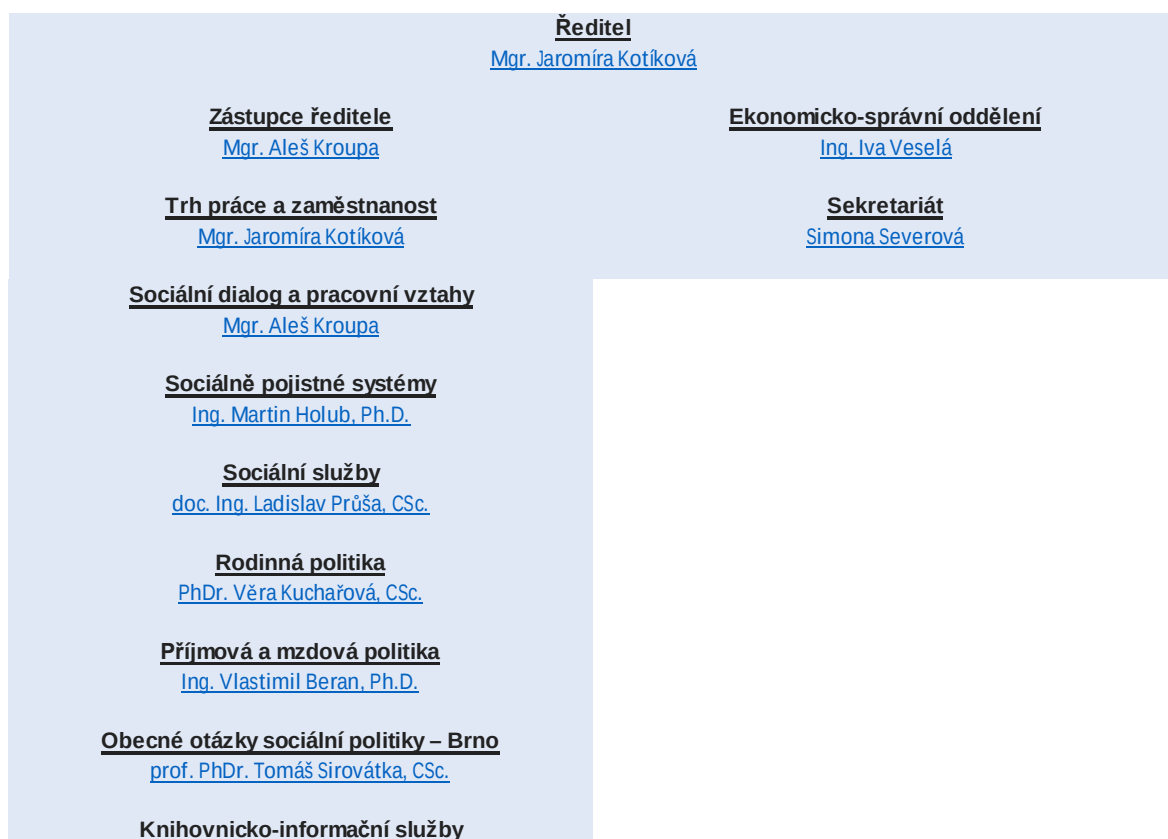
- Ing. Martin Holub, Ph.D., VÚPSV, v. v. i.,
- Ing. Robert Jahoda, Ph.D., Masarykova univerzita, Brno,
- Ing. Miriam Kotrusová, Ph.D., Univerzita Karlova, Praha,
- Ing. Jan Mertl, Ph.D., Vysoká škola finanční a správní, Praha,
- Ing. Jan Molek, CSc., Jihočeská univerzita, České Budějovice,
- doc. Ing. Olga Poláková, CSc., Metropolitní univerzita, Praha,
- doc. Ing. Ladislav Průša, CSc., VÚPSV, v. v. i.,
- Ing. David Prušvic, Ph.D., Ministerstvo financí ČR.

Ve sledovaném období proběhlo formou per-rolam jednání Ediční vědecké rady, na kterém rada:

- projednala a schválila realizaci plánu ediční činnosti VÚPSV, v. v. i., v r. 2018,
- projednala a schválila rámcový plán ediční činnosti VÚPSV, v. v. i., na r. 2019.

V roce 2019 byla výzkumná činnost VÚPSV organizována v rámci 7 útvarů (výzkumných pracovních skupin), z toho 6 útvarů na pracovišti v Praze a 1 útvar na pracovišti v Brně.

Organizační schéma

V roce 2019 činil průměrný přepočtený evidenční počet zaměstnanců 59,86. K 31. 12. 2019 bylo evidováno celkem 54 zaměstnanců, kteří mají uzavřenou pracovní smlouvu na dobu neurčitou, z toho 28 na plný pracovní úvazek. Z celkového počtu těchto zaměstnanců je 25 zaměstnanců s doktorským vzděláním, 25 zaměstnanců s vysokoškolským vzděláním a 4 zaměstnanci s úplným středním vzděláním.

K 31. 12 2019 bylo evidováno 26 zaměstnanců, kteří mají uzavřenou pracovní smlouvu na dobu určitou, která je vázaná na ukončení řešení výzkumných aktivit, na kterých se podílejí. Z tohoto počtu je 16 zaměstnanců s doktorským a 10 zaměstnanců s vysokoškolským vzděláním.

Pro aktivity, které není možné pokrýt z vlastních zdrojů z důvodů specifického odborného zaměření, kapacitních, či jiných důvodů, jsou využívány flexibilní formy práce.

Struktura zaměstnanců (k 31. 12. 2019)

	muži		ženy	
	doba určitá	doba neurčitá	doba určitá	doba neurčitá
do 30 let	1	1	0	0
31–40 let	5	2	3	5
40–50 let	5	10	4	22
50–60 let	2	1	1	1
nad 60 let	4	4	1	8
	17	18	9	36

Fluktuace zaměstnanců v r. 2019

stav k 31.12.2018	95
nový pracovní poměr na dobu neurčitou	0
nový pracovní poměr na dobu určitou	8
výpověď ze strany zaměstnance	0
výpověď ze strany zaměstnavatele	0
ukončení pracovního poměru dohodou	9
ukončení pracovního poměru uplynutím sjednané doby	12
vyjmutí z evidenčního stavu – mateřská dovolená	2
stav k 31. 12. 2019	80

2. Informace o změnách zřizovací listiny

V r. 2019 nedošlo ke změnám zřizovací listiny VÚPSV, v. v. i.

3. Hodnocení hlavní činnosti VÚPSV, v. v. i.

V r. 2019 byl vodítkem vědeckovýzkumné činnosti VÚPSV, v. v. i., „Plán výzkumné činnosti na r. 2019“. Plán byl zaměřen na řešení aktuálních otázek vývoje sociálního systému v naší zemi s přihlédnutím k prioritám vedení Ministerstva práce a sociálních věcí v tomto období. Jeho východiskem byla „Dlouhodobá koncepce rozvoje VÚPSV, v. v. i., v letech 2018–2022“.

Tato strategie vymezuje jako hlavní cíl rozvoj veřejné instituce, která naplňuje a rozvíjí svůj odborný potenciál v oblasti výzkumu problematiky práce a sociálních věcí a která je v této oblasti respektovanou a citovanou veřejnou výzkumnou institucí, jejíž poznatky jsou využívány pro tvorbu a hodnocení veřejných politik v oblasti práce a sociálních věcí a která poskytuje účinnou odbornou podporu MPSV. VÚPSV pro MPSV a ve spolupráci s ním zpracovává většinu svých výzkumných a nevýzkumných aktivit, které spadají do oblasti trhu práce a politiky zaměstnanosti, do oblasti sociálních věcí a rodinné politiky. Díky této skutečnosti je zajištěna maximální využitelnost dosažených výsledků, zejména pak z pohledu jejich implementovatelnosti, resp. skutečné aplikace v praxi.

V jednotlivých oblastech činnosti ústavu poskytují výzkumní pracovníci VÚPSV, v. v. i., ministerstvu průběžnou všestrannou expertní podporu. VÚPSV, v. v. i., tak napomáhá formulovat strategické dokumenty, nastavovat rezortní politiky pro danou oblast, zároveň se podílí na hodnocení jejich efektivnosti a účinnosti, a to jak ex ante, průběžně, tak i ex post. Tato spolupráce byla rozvíjena i v r. 2019. MPSV mělo ve VÚPSV, v. v. i., jednak stálou odbornou podporu, a to nejen při zpracovávání úkolů poptávaných ze strany MPSV, ale i při identifikaci jevů vyžadujících řešení. Docházelo tak k tvorbě návrhů doporučení a postupů implementace navržených/přijatých opatření, včetně vyhodnocení jejich účinnosti a společenského kontextu. Výzkumné záměry byly formulovány nejen s ohledem na akademické trendy v daných oblastech sociální politiky, ale i s ohledem na národní i evropské strategické dokumenty.

Tím, že MPSV vedle role zřizovatele převzalo i roli poskytovatele institucionální dotace pro rezortní výzkumné ústavy a současně připravilo vlastní koncepci vědy a výzkumu, byl vytvořen pevný základ pro vzájemnou spolupráci. Tato spolupráce zároveň posílila efektivní nastavení zpětné vazby vyhodnocující využitelnost, kvalitu a udržitelnost výsledků provedeného výzkumu. Další formou zpětné vazby ohledně implementace dosažených výsledků bylo i zařazení VÚPSV, v. v. i., mezi příjemce všech materiálů projednávaných na poradě vedení MPSV. Výzkumní pracovníci tak měli možnost sledovat využitelnost svých výsledků.

Všechny výstupy jednotlivých aktivit, pokud nebylo odběratelem stanoveno jinak, byly zveřejněny nejen na internetových stránkách VÚPSV, v. v. i., ale byly využívány i další způsoby k jejich šíření. Výzkumní pracovníci VÚPSV, v. v. i., pravidelně vystupovali na nejrůznějších konferencích, seminářích, workshopech či kulatých stolech, přičemž zejména poslední dvě jmenované aktivity velmi často i organizovali a vedli. Vedle toho byly výsledky uveřejněny i v odborných časopisech a publikacích. Výsledky výzkumných aktivit byly dále uplatňovány i prostřednictvím členství výzkumných pracovníků v nejrůznějších odborných pracovních skupinách či v rámci jejich působení ve vzdělávání, včetně výuky na vysokých školách. Při zveřejňování výsledků směrem k odborné veřejnosti bylo dbáno na uplatňování krátkých policy briefs, kde byla jasně formulována doporučení pro tvůrce veřejných politik.

K řešení výzkumných aktivit byli přizváni i studenti vysokých škol, a to prostřednictvím dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr. Současně také díky tomu mohli výzkumní pracovníci VÚPSV, v. v. i., v rámci neformálního a informálního vzdělávání předávat studentům již dosažené znalosti a zkušenosti. Byl tak využit potenciál konceptu neformálního vzdělávání a informálního učení, díky čemuž se zamezilo prohlubování ztráty znalostí i kompetencí získaných v rámci formálního vzdělávání.

Dosažené výsledky byly předmětem i dalších vzdělávacích aktivit, kdy bylo výzkumnými pracovníky VÚPSV, v. v. i., zajištěno vzdělávání pracovníků MPSV, ÚP ČR a regionálních odborníků v problematice vývoje a analýzy trhu práce. V transferu znalostí prostřednictvím vzdělávacích aktivit došlo i v případě kariérových poradců ÚP ČR a výchovných/kariérových poradců základních a středních škol.

3.1 Shrnutí hlavních poznatků získaných při řešení jednotlivých výzkumných záměrů¹

V souladu se schválenou „Dlouhodobou koncepcí rozvoje VÚPSV, v. v. i., v letech 2018–2022“ byla pozornost věnována výzkumu v následujících výzkumných záměrech:

- Dlouhodobé sledování a hodnocení procesu utváření ceny práce a hodnocení složitosti, odpovědnosti a namáhavosti prací,
- Dlouhodobé monitorování otázek sociální diferenciace, sociálního vyloučení a chudoby, vč. opatření, která napomáhají jejich předcházení a omezení,
- Dlouhodobé sledování a hodnocení vývojových trendů na trhu práce, včetně hodnocení účinnosti přijímaných opatření,
- Monitorování procesů migrace a politik integrace cizinců na trhu práce a ve společnosti,
- Sociální a ekonomické dopady stárnutí populace na sociální systémy,

¹ Abstrakty všech monografií jsou uvedeny v příloze č. 2, jejich úplné znění je k dispozici na www.vupsv.cz.

- Dlouhodobé sledování proměn české rodiny v kontextu demografických a sociálních trendů a hodnocení možností rodinné politiky v návaznosti na další veřejné politiky čelit novým sociálním rizikům,
- Hodnocení trendů v rozvoji kapacity veřejné správy a vládnutí ve vztahu k sociální politice,
- Monitorování vývoje sociálního dialogu a pracovních podmínek.

3.1.1 Dlouhodobé sledování a hodnocení procesu utváření ceny práce a hodnocení složitosti, odpovědnosti a namáhavosti prací

V rámci realizace tohoto výzkumného záměru byla věnována pozornost řešení těchto výzkumných aktivit:

- Vliv úrovně minimální mzdy v ČR na trh práce,
- Hodnocení složitosti, odpovědnosti a namáhavosti práce,
- Monitoring nákladů práce,
- Náplň a konstrukce životního a existenčního minima.

V rámci výzkumné aktivity **Vliv úrovně minimální mzdy v ČR na trh práce** je cílem zhodnotit vliv úrovně minimální mzdy a jejího zvyšování v ČR na trh práce v letech 2006 až 2018 a podrobit výzkumu vzájemné působení minimální mzdy a sociálních dávek. Jejich blízkost vyvolává neustálé rozhodování zainteresovaných jedinců, zda má oficiální pracovní aktivita smysl oproti setrvání v sociálním systému. V České republice není ani příliš zmapována problematika nelegální práce, tedy souběh nelegální pracovní aktivity a pobírání sociálních dávek. Tato zjištění lze realizovat pouze při dostupnosti individuálních dat z trhu práce o vyplacených sociálních dávkách. Zmiňovaná dostupnost, charakter a struktura dat je však nyní největší překážkou. Bez těchto dat nelze provést výzkum daného tématu a ani poskytnout informace a doporučení tvůrcům fiskální politiky. Efektivně nastavená minimální mzda by mohla kromě sociálně-ochranné funkce plnit i další rozměr – motivační funkci. Jedinec by byl motivován k setrvání v pracovním procesu nebo nalezení si práce a opuštění života závislého na sociálním systému. O fungujícím trhu práce v České republice by bylo možné hovořit jen při naplnění obou výše zmíněných funkcí minimální mzdy. Pro vyhodnocení funkce minimální mzdy je důležitý jak makroekonomický, tak i mikroekonomický pohled. Pracující občan musí být schopen pokrýt odměnou za práci své žití v pásmu přijatelné skromné spotřeby a sociálních kontaktů. Tímto dostatečným příjmem, který by měl být minimálně ve výši minimální mzdy, se zbaví závislosti na sociálním systému, tedy na státu. Zvýší se tak jeho životní úroveň, sociální postavení i psychický stav.

V rámci projektu byly použity metody simulačního modelování, popisné statistiky a regresní analýzy dat. Simulační modelování – model založený na typových jedincích a rodinách byl použit pro vykreslení souvztahu pracovních příjmů a sociálního systému (dávky), model tak zachytí motivaci k práci. Pro ověření hypotéz projektu na reálných datech z databází OKsystému byly použity standardní metody popisné statistiky. Jako sekundární metody projektu slouží analýzy odborných textů a informačních zdrojů z mezinárodních databází (například EUROSTAT, OECD, ILO).

Výstupy z této výzkumné aktivity jsou neveřejné a určeny pouze pro vnitřní potřeby Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky.

V rámci výzkumné aktivity **Hodnocení složitosti, odpovědnosti a namáhavosti prací** (dále jen „systém“) byl od ledna 2019 zahájen průzkum reálného stavu prací u subjektů veřejné správy a služeb a byl realizován sběr dat rozhodujících pro tvorbu a testování systému hodnocení práce. Respondenti v této fázi výzkumu byli vybráni z ústředních orgánů veřejné správy, územních samosprávných celků a jimi zřízených příspěvkových organizací a členů Celostátní komise pro hodnocení prací a tvorbu katalogů prací MPSV (dále jen „komise“).

Stěžejním bodem programu realizace výzkumného úkolu pro rok 2019 byla analýza prací stanovených tzv. „Etalonem prací“, do něhož komise schválila 192 vybraných příkladů registrovaných v Katalogu prací ve veřejných službách a správě. Příprava empirických výzkumů byla zaměřena především na stanovení obecně platných, univerzálních parametrů měřitelnosti práce, které mají vysokou míru validity a respektují rozmanitost činností ve státní správě, samosprávě a službách. Primárním problémem přípravy a zahájení výzkumu bylo sjednocení a zobecnění výzkumných metod, které při různorodém obsahu činností, rozdílu v legislativně-právní a územní působnosti subjektů, postavení v hierarchii veřejné správy a dalších specifikách, primárně vyžadují značnou míru univerzality, jež by garantovala vysoký stupeň validity, objektivitu a reliability výsledků.

V prvním pololetí roku 2019 proběhl, nad rámec původního záměru, z iniciativy garantů systému MPSV a po projednání v komisi, předběžný sběr primárních dat o povoláních zařazených do Etalonu prací. Nešlo o samotnou analýzu práce, ale její předstupeň. Cílem bylo zhodnocení faktorů, které měly v předcházejícím období cca deseti let zásadní vliv na změnu charakteristiky prací, tzn. jejich obsahu a předpokládaných kritérií výkonu. Cílem byla případná editace stávající metody, která se může odrazit v následné tvorbě dotazníků mapujících aktuální složitost, odpovědnost a namáhavost práce. Jednalo se o zachycení změn legislativy, technologických postupů, techniky apod., zejména pak vlivu těchto faktorů na nastavení budoucích hodnotících ukazatelů.

Průzkum této problematiky byl orientován na zmapování změny nároků na povolání a pracovní činnosti. Zjištěné poznatky se staly výchozím bodem pro tvorbu návrhu objektivního zařazování povolání či specifických činností do odpovídajícího tarifního rámce.

Na základě analýz byly nově strukturovány dotazníky hodnocení složitosti, odpovědnosti a namáhavosti práce postavené na dvanácti hodnotících ukazatelích doplněných o vyšší stupeň granularity hodnocených činností, která umožňuje detailnější pohled na specifika analyzované práce. Tento soubor dotazníků byl na závěr roku použit v rámci dalšího testování systému formou analýzy činností Etalonu prací.

Základním principem testované metody je posuzování intenzity působení širší škály faktorů – hodnotících hledisek – kterými je každá práce vymezena. Jednotlivá hlediska byla pro tento účel odstupňována od nejnižší do nejvyšší úrovně v několika intenzitních stupních a ke každému je přiřazena určitá bodová hodnota. Zařazení práce do platové třídy je pak dáno součtem dosažených bodových hodnot za všechna hlediska.

Při tvorbě metody a volbě vymezení jednotlivých hledisek se vycházelo především z doporučení mezinárodních úmluv a konvencí (úmluva č. 100/I951, o stejném odměňování pracujících mužů a žen za práci stejné hodnoty, publikovaná pod č. 450/I990 Sb., a úmluva č. III/I958, o diskriminaci (zaměstnání a povolání), publikovaná pod č. 465/I990 Sb., čl. 3 odst. I Listiny základních práv a svobod), a dále ze zkušeností z dosavadního hodnocení složitosti, odpovědnosti a namáhavosti prací a zařazování zaměstnanců do platových tříd. Bylo rovněž přihlédnuto k zahraničním zkušenostem, zejména zemí EU a USA, které byly předmětem zpracování samostatné analýzy v rámci výzkumného úkolu.

Problémem závěru roku 2019 se staly rozsáhlé změny v katalogu prací na základě nařízení vlády č. 158/2019 Sb., kterými se mění některá nařízení vlády v oblasti odměňování zaměstnanců

ve veřejných službách a správě a státních zaměstnanců. Díky této novelizaci musely být na konci roku 2019 přepracovány dosavadní databáze a přehledy, protože nařízení vlády zneplatnilo značnou část již zpracovaných dat, včetně Etalonem prací požadovaných analýz povolání. Na druhé straně bylo možné v rámci rozsáhlých úprav zvážit některé koncepční změny.

V říjnu roku 2019 došlo k personální změně zpracovatele výzkumného úkolu a byly zahájeny činnosti vedoucí k dopracování systému hodnocení práce a formulování jeho nových metod.

Výstupy z této výzkumné aktivity jsou neveřejné a určené pouze pro vnitřní potřeby Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky.

V rámci aktivity **Monitoring nákladů práce v České republice, ve státech Evropské unie a v USA v letech 2012–2017** jsou shrnuta roztržštěná data za státy Evropské unie i data za USA v oblastech nákladů práce, zdanění práce ve vazbě na financování sociálního a zdravotního zabezpečení, podílu práce na nákladech a nákladů práce. Pro vystihnoutí trendů se data týkají období let 2012–2017.

S ohledem na metodickou roztržštěnost sledování nákladů práce je nutné vymezit relevantní aktuální zdroje. Za ty jsou považovány mezinárodně srovnatelná data z Eurostatu (konkrétně statistika práce a národní účty), OECD, Státní závěrečný účet ČR a U. S. Department of Commerce, Bureau of Economic Analysis. Zpracování údajů a propočty se opírají o metodiku certifikovanou MPSV v r. 2013 „Sledování nákladů práce a práce jako výrobního faktoru v České republice a v zahraničí“. Dvouleté zpoždění plnění úkolu vyplývá z termínů zpracování vstupních údajů Eurostatem a Českým statistickým úřadem.

V roce 2019 byl vydán aktualizovaný bulletin zaměřený na vývoj základních ekonomických a sociálních ukazatelů ČR **Bulletin No 12 – Monitoring nákladů práce v České republice, ve státech Evropské unie a v USA v letech 2011–2016**. V rámci bulletinu se sledují tři ukazatele ceny práce – náklady práce, podíl práce na nákladech a jednotkové náklady práce. Ve výstupu má každý z ukazatelů svoji tabulkovou část, kde jsou uvedeny podrobně všechny hodnoty. V rámci stručného komentáře je i rozbor dalších faktorů, které měly vliv na cenu práce ve sledovaném období 2012–2017. Jedná se o nejvíce ucelený pravidelně vycházející bulletin zaměřený na náklady práce v ČR, s výsledky jsou pravidelně seznamováni sociální partneři.

V rámci výzkumné aktivity **Náplň a konstrukce životního a existenčního minima** je komplexně řešena problematika těchto institutů. Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v. v. i., tak činí kontinuálně téměř 25 let. Nejedná se pouze o stanovení výše životního a existenčního minima, ale i aktualizaci používané metodiky a úpravy její skladby (struktury). Ústav současně provádí další činnosti v této oblasti, jako je komparace českých hodnot životního a existenčního minima se zahraniční úrovní, například Německa, Francie a Velké Británie. V základním nastavení se podpora vztahuje převážně na základní potřeby člověka pro přežití. Česká republika, stejně jako i jiné vyspělé státy, však vnímá institut životního minima jako pomoc, která by kromě uspokojení základních fyziologických potřeb člověka měla zabezpečit i možnost účastnit se společenského a ekonomického života. To umožňuje člověku (rodinám) zachování sociálních vazeb a nepropadnutí do hluboké materiální deprivace, která by následně mohla vést k sociální exkluzi.

Základní metodou pro určení institutu životního a existenčního minima je metoda minimalizačních rozborů, která kvantifikuje spotřební vydání a příjmy jedince (domácností) na jejich minimálních přípustných hodnotách. V případě stravy se používá ještě matematický model VYZIVA-2018, která je založená na zahraniční metodice DACH.

Z důvodu celospolečenského dopadu a nutnosti politického konsensu v této oblasti jsou veškeré výstupy této aktivity diskutovány s pracovníky Ministerstva práce a sociálních věcí České

republiky. Institut životního a existenčního minima je rozhodující při posuzování hmotné nouze (jako sociálně-ochranná veličina) a při stanovování sociálních dávek. Kromě návaznosti životního a existenčního minima se tyto instituty využívají v jiných oblastech: v soudní praxi pro stanovení alimentálních povinností, v případě pro nezabavitelné částky apod. Toto napojení na více systémů tak znesnadňuje možnost jejich úpravy (výše).

Výstupy z této výzkumné aktivity jsou neveřejné a určené pouze pro vnitřní potřeby Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky.

3.1.2 Dlouhodobé monitorování otázek sociální diferenciace, sociálního vyloučení a chudoby, vč. opatření, která napomáhají jejich předcházení a omezení

V rámci tohoto výzkumného záměru byla pozornost věnována těmto výzkumným aktivitám:

- Vyhodnocení soustavy indikátorů Strategie sociálního začleňování České republiky pro roky 2014–2020,
- Výzkum integrace osob propuštěných z výkonu trestu odnětí svobody,
- Vyhodnocení vhodných přístupů ke sběru etnicky senzitivních dat v prostředí ČR,
- Výzkum etických dilemat hodnot a principů sociální práce.

Účelem studie **Vyhodnocení soustavy indikátorů Strategie sociálního začleňování České republiky pro roky 2014–2020** je podat přehled o vývoji širšího okruhu indikátorů, jež charakterizují vývoj situace i vývoj opatření v oblasti sociálního začleňování a naplňování strategických záměrů ČR v delším období, konkrétně za roky 2010–2017/8 (v závislosti na dostupnosti dat). Zhodnocení soustavy indikátorů na základě dat za roky 2010 až 2017 ukazuje na celkové snižování rizik chudoby a sociálního vyloučení, i když současně lze zaznamenat některé přetrvávající nebo dokonce prohlubující se problémy.

Od roku 2012 se podíl osob ohrožených chudobou nebo sociálním vyloučením snižoval a nachází se hluboko pod evropským průměrem a stanovený cíl v rámci programu Evropa 2020 byl výrazně překročen. V případě osob starších 65 let, které žijí osaměle, a nezaměstnaných se však toto riziko zvýšilo a je vysoké; zvýšeně ohrožené jsou také osoby žijící v neúplných domácnostech s dětmi a domácnosti jednotlivců.

V oblasti trhu práce se projevil výrazně pozitivní vývoj, jak pokud jde o nezaměstnanost (včetně dlouhodobé), tak o zaměstnanost. Byly splněny národní cíle snížit míru nezaměstnanosti mladých do 25 let (klesla na 7,9 % v roce 2017) a uchazečů s nejvýše základním vzděláním (pokles na 13,1 %). Míry zaměstnanosti osob převyšují výrazně evropský průměr a současně naplňují cíle programu Evropa 2020. Na druhé straně stojí za pozornost stále vysoká míra nezaměstnanosti některých kategorií, jako jsou lidé s nízkým vzděláním. Negativní dopad mateřství na zaměstnanost (v případě žen s dětmi 0–6 let) je nadále velice silný.

V případě některých kategorií populace se zvýšilo riziko chudoby: jde o nezaměstnané, osoby žijící v domácnostech neúplných, domácnostech jednotlivců a úplných domácnostech se třemi a více dětmi. Podíl osob v domácnostech, jejichž náklady na bydlení přesahují 40 % jejich příjmů, se sice ve sledovaném období mírně snížil na 8,8 %, mezi jednotlivci nad 65 let a osobami v neúplných rodinách však dosahuje 27 %.

Indikátory vztažené k různým oblastem opatření sociální politiky ukazují většinou příznivý vývoj, současně jsou však patrné určité nedostatky. Podíl osob zapojených do opatření aktivní politiky zaměstnanosti se po výkyvech (zejména v letech 2010 až 2012) postupně dostal asi na čtvrtinu

počtu nezaměstnaných osob (dlouhodobě mezi 20–25 % rozsahu nezaměstnanosti). Na druhé straně jsou méně zapojeny hůře zaměstnatelné kategorie uchazečů, jako jsou zdravotně postižení, osoby se základním vzděláním, osoby nad 50 let věku. Dlouhodobě zaostala úroveň životního minima za úrovní hranice chudoby. Výdaje na sociálně-zdravotní systém zůstávají v kontextu zemí EU dlouhodobě relativně nízké.

Opatření v oblasti inkluzivního (společného) vzdělávání přinášejí určité výsledky, ale ty nejsou příliš výrazné. Zajištění služeb péče pro předškolní děti tak nadále není uspokojivé. Kapacity ambulantních, terénních a pobytových sociálních služeb vzrostly od roku 2010 jen mírně a nepostačují pokrýt poptávku, podobně jako pobytové služby pro seniory.

Dlouhodobě dochází ke koncentraci rizik nezaměstnanosti, chudoby a sociálního vyloučení do určitých kategorií populace, která je doprovázena koncentrací prostorovou. Sociální vyloučení, materiální deprivace, chudoba a nezaměstnanost dopadají neúměrně silně (v porovnání s ostatní populací) na nezaměstnané, na neúplné domácnosti s dětmi, na domácnosti s třemi a více dětmi, na domácnosti jednotlivců (které velmi zatěžují náklady na bydlení). Prostorově se jedná o koncentraci problémů v regionech Severozápad a Moravskoslezsko, resp. v Ústeckém, Karlovarském a Moravskoslezském kraji. Negativním trendem je nárůst počtu sociálně vyloučených lokalit a zvyšování počtu osob žijících v těchto silně deprivovaných lokalitách.

Výzkumná aktivita **Výzkum integrace osob propuštěných z výkonu trestu odnětí svobody** se přednostně zaměřovala na témata týkající se zaměstnávání a pracovní integrace osob ve výkonu trestu odnětí svobody (dále jen „výkon trestu“, „VTOS“) a osob, které byly propuštěny z VTOS. Jejím záměrem bylo zmapovat aktuální situaci, podmínky a možnosti zaměstnávání ve VTOS. Pozornost byla v této souvislosti věnována také tématu zajištění rekvalifikací u osob ve VTOS nebo dalším aktivitám podporujícím možné budoucí uplatnění na trhu práce, respektive vzájemným souvislostem mezi zaměstnáváním a dalšími aktivitami nebo programy zajišťovanými ve VTOS nebo po jeho opuštění a tím, jak veškeré tyto aktivity ovlivňují nebo mohou ovlivnit možnosti integrace osob propuštěných z VTOS do společnosti.

Realizovaný výzkum se nesoústředil výhradně na zaměstnávání a podporu osob ve VTOS, ale také na důležité otázky týkající se propuštění z VTOS (příprava na propuštění, situace před propuštěním a po propuštění z VTOS). Výzkum dále sledoval také další, v této souvislosti velmi významné okruhy otázek, k nimž lze řadit spolupráci mezi pracovníky různých organizací penitenciární a postpenitenciární péče a existenci a fungování mechanismů na podporu osob vracejících se z výkonu trestu.

Popsaná koncepce a zaměření tohoto výzkumu vycházely z předpokladu, že integraci osob v a po VTOS nelze zužovat pouze na otázku zaměstnání těchto osob, respektive že téma pracovní integrace těchto osob je spojeno s takovými důležitými otázkami jako např. prekarizace zaměstnání u odsouzených osob, konceptem intersekcionality, respektive že může být podstatným způsobem ovlivněno dalšími specifickými faktory, jež jsou tematizovány v odborné literatuře nebo byly zdokumentovány předchozími výzkumy. Z těchto důvodů byla ve výzkumu současně podrobněji prodiskutována také řada především zahraničních teoretických příspěvků k této problematice a stěžejní poznatky ze zahraniční a domácí praxe týkající se této problematiky.

Vyhodnocení klíčových teoretických východisek si přitom nekladlo za cíl primárně zprostředkovat teoretické aspekty sledované problematiky nebo podrobněji zmapovat domácí a zahraniční poznatky o sledované problematice, ale především přiblížit celkovou perspektivu, ze které bylo ve studii nahlíženo na získané empirické poznatky. Nedílnou součástí výzkumu bylo také vyhodnocení stávající legislativy s podrobnou specifikací podmínek pro zaměstnávání osob ve výkonu trestu.

Výzkumný projekt svým zaměřením odpovídal některým otázkám, jež byly tematizovány v Konceptu vězeňství do roku 2025 (dále jen „Koncepte“). Záměrem výzkumu bylo shromáždit a prezentovat poznatky o současné praxi týkající se zaměstnávání odsouzených osob. Také doporučení byla formulována na základě získaných terénních poznatků a stěžejních východisek tohoto projektu. Pro potřeby vyhodnocení údajů o zaměstnávání odsouzených osob byly využity údaje vyplňované vězeňskými zařízeními do výkazů Karta věznice (www.vscr.cz) a údaje za duben 2019 evidované Vězeňskou službou ČR.

Pro účely empirického šetření bylo realizováno 21 rozhovorů s pracovníky věnujícími se penitenciární a postpenitenciární péči (Vězeňská služba, Generální ředitelství Vězeňské služby, odborný personál věznic, informanti věnující se prakticky nebo odborně postpenitenciární péči) a dvě fokusní skupiny (jedna s vězeňským personálem a jedna s propuštěnými osobami). Informanti byli z celé ČR a věznice byly zastoupeny z Čech, Moravy i Slezska.

Nezbytnou součástí tohoto výzkumu byla detailní charakteristika režimu a podmínek pro zaměstnávání osob ve výkonu trestu. Možnosti zaměstnání osob ve VTOS totiž ovlivňuje značné množství velmi specifických charakteristik a parametrů, jež je činí zásadně odlišným tématem od zaměstnávání netrestaných osob. Z těchto důvodů bylo nedílnou součástí výzkumu také velmi podrobné vyhodnocení a zpracování přehledu stávající legislativy a přiblížení informací o základním nastavení podmínek pro zaměstnávání osob ve výkonu trestu. Kromě ustanovení, která zaměstnávání regulují všeobecně (např. možnosti zaměstnání, sankční podmínky, možnosti rekvalifikace, otázka souběhu zaměstnání s dalšími aktivitami, jež byly stanoveny v programu zacházení s konkrétním vězněm atd.), byla věnována pozornost i tomu, nakolik se možnosti zaměstnávání odvíjejí od zařazení vězně podle typu věznice (oddělení) a podle stupně zabezpečení, podle typu pracoviště, na které byl odsouzený umístěn při jeho zařazení do zaměstnání atd. Bylo poukázáno také na existenci další specifické regulace možností zaměstnávání u některých specifických skupin odsouzených jako např. u odsouzených mladistvých. Značná pozornost byla věnována také velice specifické úpravě odměňování odsouzených osob, tj. např. způsobu odvození výše odměny od výše minimální mzdy v různých kategoriích, přiblížení dosavadního vývoje právní regulace odměňování odsouzených (tomu bylo nutné věnovat pozornost s ohledem na to, že část odsouzených během části svého pobytu ve VTOS podléhala dřívější právní regulaci v této oblasti) atd. Výstupem provedeného vyhodnocení stávající právní regulace v této oblasti tak bylo vytvoření přehledné a současně velmi ucelené informace o výše uvedených i dalších významných aspektech, jež přímo či zprostředkovaně definují základní rámec pro zaměstnávání osob ve výkonu trestu.

Stěžejní aktivitou v tomto výzkumu bylo dotazování pracovníků penitenciární a postpenitenciární péče. Z něho vyplynulo značné množství zcela zásadních poznatků týkajících se zaměstnávání odsouzených osob, jež byly rozlišeny do těchto pěti základních oblastí:

- problematika zaměstnávání odsouzených osob a dilemata vztahující se k navyšování zaměstnanosti,
- problematika krátkých trestů a délky procesu zařazování do zaměstnání,
- situace odsouzených osob jakožto pracovní síly (pracovní podmínky odsouzených, možnosti profesního rozvoje, prekarizace, odměňování odsouzených nebo dopady regulace odměňování po propuštění z VTOS),
- vztah mezi zaměstnáním a programem zacházení s odsouzeným (terapeutické programy, specializovaná oddělení, kolize se zaměstnáváním atd.),
- možnosti a limity v oblasti postpenitenciární péče, spolupráce organizací působících v oblasti postpenitenciární a penitenciární oblasti.

Z řady významných poznatků získaných v rámci této části výzkumu je na tomto místě možné uvést pouze několik vybraných konkrétních poznatků. Poukázat tak lze např. na tyto stěžejní poznatky, respektive doporučení, jež z výzkumu vyplynuly:

- z hlediska celkového nastavení podmínek pro zaměstnávání odsouzených je potřebné, aby byla na úrovni jednotlivých věznic jako východisko při rozhodování týkající se zaměstnávání odsouzených primárně akcentována skutečnost, že zaměstnávání odsouzených je jedním z aspektů programu zacházení a jeho hlavním cílem nemá být navyšování zaměstnanosti ve věznici samo o sobě, ale efektivní využívání zaměstnávání v rámci programu zacházení jako jednoho z nástrojů integrace u jednotlivých odsouzených,
- další důležitou prioritou je podpora přerazování osob ve výkonu trestu z vysokého stupně strážení do středního, aby mohly být následně pouštěny na pracoviště mimo věznici, kde je ze strany mnoha zaměstnavatelů stále velká nabídka pracovních pozic,
- potřeba podpory zaměstnávání osob ve výkonu trestu skrze společensky zodpovědné zadávání zakázek a celkově využívání potenciálu věznic při plnění zakázek pro státní instituce,
- potřeba zlepšení platových podmínek pro vězeňský personál a zlepšení prestiže zaměstnání ve věznici celkově,
- prioritně klást důraz na alternativní tresty a sociální práci s osobami, které jsou v marginální sociální pozici, neboť krátké a velmi krátké tresty (do dvou let) jsou z pragmatického i morálního hlediska nevhodné a neúčelné,
- podporovat a zvýšit četnost extramurálních aktivit, a to nejenom před propuštěním, ale i v průběhu trestu,
- posílit pravomoci sociálních kurátorů, například vrácením vyplacení dávek mimořádné okamžité pomoci do jejich gesce.

V rámci projektu byly zpracovány tři výzkumné studie:

- **Příprava na propuštění ve výkonu trestu odnětí svobody,**
- **Institucionální podpora osob propuštěných z výkonu trestu odnětí svobody,**
- **Zaměstnávání osob ve výkonu trestu odnětí svobody a jejich příprava na propuštění z VTOS.**

Cílem projektu **Vyhodnocení vhodných přístupů ke sběru etnicky senzitivních dat v prostředí ČR**, který byl financován z institucionální podpory MPSV ČR, bylo analyzovat praxi sběru etnických dat v kontextu členských zemí EU a vybrat modelové přístupy zejména ve vztahu k určování etnické příslušnosti osob, které by odpovídaly potřebám ČR. Potřeby ČR lze na základě Strategie romské integrace 2020 a Metodiky jejího vyhodnocení shrnout tak, že vláda ČR potřebuje kvantifikovatelná data zejména o socioekonomické situaci příslušníků romské menšiny, která je objektem vládní politiky, a to v takové struktuře (ve smyslu měřených vlastností zvolené populace), aby bylo možné monitorovat a vyhodnocovat pokrok v dosahování cílů, které jsou (budou) s těmito politikami spojeny.

Výstupem je studie **Analýza vhodných přístupů k určování etnické příslušnosti osob a sběru etnicky senzitivních dat v prostředí ČR**, která syntetizuje několik zdrojů informací, mezi které patří analýza odborných rešeršů na téma sběru etnických dat v mezinárodním a zejména unijním kontextu, rešerše sociologické literatury týkající se teoretického ukotvení konceptů národnosti, rasy a etnicity a vstupní legislativní analýza relevantních zákonných norem. Studie představuje nejdůležitější aspekty sběru etnických dat a vysvětluje problémy, které s sebou nesou ve vztahu

k hledání vhodného modelu určování etnické příslušnosti. Předkládá argumenty, proč musí být volba způsobu sběru dat učiněna v kontextu účelu sběru dat a metodologických podmínek, za kterých je možné data posléze analyzovat.

Studie identifikuje tři přístupy k určování etnické příslušnosti a popisuje jejich vztah k epistemologickým aspektům sběru etnicky senzitivních dat. Jde o přístup esencialistický, který etnicitu konceptualizuje jako objektivní stav, jenž je třeba zjistit; přístup konstruktivistický, který etnicitu konceptualizuje jako multidimenzionální a dynamický proces; a přístup externí identifikace, který klade důraz na připsaný aspekt etnicity. Dále studie analyzuje výhody a nevýhody a s tím spojená metodologická dilemata všech tří přístupů v kontextu podmínek statistických šetření a analýz. V závěru se studie věnuje etickému aspektu sběru etnicky senzitivních dat. Přílohy pak obsahují konceptualizaci etnicity z pohledu sociálních věd, která se kloní k sociálně konstruktivistickému paradigmatu, legislativní analýzu sběru etnických dat, jež zkoumá různé aspekty etnicky senzitivních dat z hlediska zákonných norem a přehled evropských statistických šetření zaměřených na sběr etnicky senzitivních dat od roku 2000.

Studie bude využita jako pracovní podklad v rámci aktivit navazujícího projektu Vytvoření systému sběru kvantitativních dat pro vyhodnocování situace Romů v české společnosti, který je podpořen grantem z Norska v rámci programu Fondů EHP a Norska 2014–2021.

Výzkumný projekt **Výzkum etických dilemat hodnot a principů sociální práce** byl financován ze státního rozpočtu ČR, poskytovatelem institucionální dotace bylo Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky. Cílem projektu bylo zpracovat odborně teoretické a empirické podklady pro cílenou koncepční a metodickou činnost MPSV v dané oblasti, která přispěje k rozvoji profesionalizace sociální práce.

Za tímto účelem byla využita smíšená výzkumná strategie, kombinace kvalitativní a kvantitativní metody v několika fázích. Byly realizovány individuální rozhovory se sociálními pracovníky napříč rozličnými oblastmi sociální práce. Na základě studia teoretických zdrojů a analýzy dat z individuálních rozhovorů vznikl dotazník mapující tři zásadní témata: hodnoty, etické principy a normy a etická dilemata. Dále proběhla fokusní skupina s experty v oblasti sociální práce pro vyjasnění určitých témat výzkumu, která bylo vhodnější zkoumat prostřednictvím skupinových technik než v rámci individuálního rozhovoru či prostřednictvím dotazníku.

Hlavním výstupem projektu je studie **Výzkum etických dilemat, hodnot a principů sociální práce** reflektující odpověď na hlavní výzkumnou otázku ve znění: Jaká etická dilemata sociální pracovníci řeší v praxi a jaké etické hodnoty a principy vnímají jako zásadní? Na základě výsledků smíšeného výzkumu výzkumníci identifikovali terminologickou neukotvenost základních pojmů z oblasti profesní etiky. Účastníci výzkumu poukazovali rovněž na nejednoznačný výklad a s tím spojené možné komplikace v chápání některých hodnot, respektive ve způsobu jejich možné aplikace v praxi. Osobní hodnoty v kvalitativní části výzkumu informanti vyjadřovali prostřednictvím představení subjektivně vnímané osobnostní charakteristiky, dále výzkumníci identifikovali hodnoty vztahující se převážně k osobnímu životu informantů, k výkonu práce a s tím spojenému přínosu pro jejich život a hodnoty vztahující se ke klientům a kolegům. Kvalitativní část výzkumu poukázala na možné nesoulady v jednotlivých kategoriích hodnot, které mohou výkon sociální práce komplikovat. Jedná se o rozpory mezi hodnotami osobními a hodnotami zakotvenými např. v legislativě či mezi kolegy z jedné i více organizací. Rozdílná hodnotová východiska mohou mít pracovníci z různých typů organizací. K profesi sociální práce patří i možnost nesouladu hodnot mezi sociálním pracovníkem a klientem.

Kvantitativní výzkum poukázal na skutečnost, že mezi naléhavá dilemata patří zejména dilema, zda se při práci s klienty zaměřit na řešení případu (např. problematiku situace klienta) a na dané

zaměřit pozornost, či se snažit o změnu poměrů ve společnosti, která rovněž může vést, ale jinou cestou, k vyřešení obtížné životní situace klienta. Dalším tíživým dilematem v praxi sociální práce je dle respondentů volba mezi pomocí, která vychází z požadavků příjemce péče, a kontrolou, v níž je ve spolupráci rozhodujícím činitelem sociální pracovník. Trojici nejzávažnějších dilemat sociálních pracovníků uzavírá časté polemizování, jak přistupovat k výkonu sociální práce v případě vysokého počtu klientů a v opozici s tím stojící otázkou kvality poskytované služby a její případné modifikace.

Na základě výstupu ze smíšeného výzkumu byla identifikována nízká úroveň povědomí o etickém kodexu sociální práce mezi sociálními pracovníky (špatná orientace v zásadách kodexu, častá neznalost kodexu, skepse vůči jeho samotné existenci). Ještě více alarmující skutečností je zjištění, že mezi sociálními pracovníky není ujasněn status tohoto dokumentu a jeho funkce, které by měl garantovat.

Vedle výzkumné zprávy, která mimo jiné přinesla i sadu doporučení pro rekonstrukci Etického kodexu sociálních pracovníků ČR, jež byla vyvozena na základě několika fází výzkumu etických dilemat, hodnot a principů sociální práce, byl vypracován také samostatný materiál definovaný jako „ostatní výsledky – O výstup“ **Doporučení pro rekonstrukci Etického kodexu sociálních pracovníků**. Tento materiál shrnuje a rozvíjí výše zmíněná doporučení tak, aby sloužila jako vodítko, případně inspirace při tvorbě potenciálního budoucího Etického kodexu sociálních pracovníků.

3.1.3 Dlouhodobé sledování a hodnocení vývojových trendů na trhu práce, včetně hodnocení účinnosti přijímaných opatření

V rámci tohoto výzkumného záměru byla věnována pozornost těmto výzkumným aktivitám:

- Predikce trhu práce,
- Vyhodnocování účinnosti a efektivity realizace aktivní politiky zaměstnanosti,
- Odstraňování předsudků vůči strojírenským oborům při kariérovém rozhodování u dívek/žen,
- Inovujeme s telekomunikačními daty!,
- Identifikace bariér v přístupu osob v předproduktivním a produktivním věku ke kariérovému poradenství v celoživotní perspektivě – výzkum veřejného mínění,
- Komplexní řešení dopadů procesů digitalizace a automatizace na trh práce a konsekventně do oblasti sociální a do vzdělávání,
- Flexibilní formy práce v ČR a ve státech EU (sdílení a dělení pracovního místa a práce z domova – homeworking),
- Legislativní a institucionální podmínky pro činnost sociálních podniků a pro zaměstnávání osob znevýhodněných na trhu práce se zřetelem na specifika zaměstnávání odsouzených osob a osob se záznamem v trestním rejstříku,

Cílem projektu **Projekce trhu práce** je vytvoření udržitelného systému spolehlivých predikcí a monitoringu trhu práce, který bude propojovat národní a regionální úroveň a jehož výsledky budou reflektovat podstatné dopady technologických trendů na trh práce a specifika regionálního vývoje. Vedle tvorby predikčního systému, umožňujícího vytvářet predikce trhu práce na národní úrovni a regionálních trzích práce, je dalším cílem rozšíření odborného pracoviště pro monitorování a predikce trhu práce na Ministerstvu práce a sociálních věcí (MPSV).

Příjemcem projektu realizovaného v rámci OPZ za finanční podpory ESF a státního rozpočtu ČR je MPSV. VÚPSV se podílí jako partner na řešení a realizaci projektu. Dalšími partnery spolupracujícími na projektu jsou Úřad práce ČR (ÚP ČR), Národní vzdělávací fond (NVF) a jednotlivé kraje reprezentované krajskými platformami.

V průběhu třetího roku realizace projektu pokračovaly práce na zdokonalování predikčního modelu na národní úrovni a tvorbě regionálních predikčních modelů. Vedle již využívaných dat VŠPS byla věnována pozornost řešení problematiky vstupu dat Informačního systému o průměrném výdělku (ISPV) a jejich úpravě pro výpočtové potřeby predikčních modelů. Řešeny byly otázky objevující se s využíváním dat ISPV v predikčních modelech a s nově zavedenou proměnnou obor vzdělání do dat ISPV, včetně zařazování absolvovaného vzdělání respondentů do příslušných kódů oborů vzdělání. Pro potřeby predikčních modelů byly prováděny výpočtové práce a úpravy dat nově zařazené proměnné v datech ISPV – obor vzdělání. Zpracovány byly výstupy predikčních modelů na regionální úrovni, nově po zařazení proměnné obor vzdělání z dat ISPV. Současně byla řešena provazba dat IPSV a VŠPS, analyzovány rozdíly mezi daty ISPV a VŠPS ve výsledcích predikčního modelu a hledány příčiny zjištěného nesouladu. Dále byla řešena se zástupci odpovědných institucí (MF, MV, MO) problematika zavedení nového datového požadavku – obor vzdělání do IS Platy, zajištění dat o mikrosubjektech, OSVČ pro potřeby predikčních modelů.

Pokračovaly práce na vývoji submodelu zaměstnanosti v odvětvích na regionální úrovni, se zaměřením na problematiku regionalizace poptávkové strany trhu práce. Zpracovány byly propočty back-testů submodelu zaměstnanosti na příkladu vybraného kraje, na bázi modelových dat národních účtů i na bázi dat ISPV. Na základě vyvinutého submodelu byly zpracovány pilotní predikce zaměstnanosti v odvětvích pro všech 14 krajů ČR. Propočty byly transformovány z databáze národních účtů na databázi ISPV a bylo provedeno rozčlenění ze základních 19 odvětví na požadovaný počet 31 odvětví tak, aby byla docílena jednotná strukturace odvětvové zaměstnanosti na národní a regionální úrovni. Zpracována byla zdokonalená pracovní predikce zaměstnanosti na bázi dat ISPV v členění na 31 odvětví.

I nadále probíhaly práce se submodelem EC-IO pro národní predikce zaměstnanosti v odvětvích – prověření dopadů ad hoc definovaných externích šoků a zpracování zpřesněné projekce zaměstnanosti v odvětvích na národní úrovni. Byla ověřována metodika submodelu zaměstnanosti v odvětvích na národní úrovni. Výsledná verze submodelu byla převedena do prostředí STATA a byl vytvořen také popis jeho obsluhy. Výstupem submodelu je tabulka zaměstnanosti ve formátu a ve struktuře, která přímo vstupuje do hlavního modelu LEON. V rámci ověřování byly realizovány back-testy, které byly zpracovány pro tříleté a pětileté období a porovnány s reálným vývojem. Bylo potvrzeno, že submodel na národní úrovni dává dobré výsledky, zejména v případě dostatečné stability trendů a robustnosti dat.

Řešena byla rovněž problematika migrace a možností jejího sledování a zapracování do výpočtových postupů predikčních modelů. Hledány tak byly možné zdroje dat, způsoby ověření jejich validity a jejich zakomponování do regionálních predikčních modelů. Pokračovaly práce na vytváření submodelu imigrace, aby jej bylo možno implementovat do modelu LEON. Provedeny byly back-testy a porovnány s reálnými daty.

Probíhaly práce na aktualizaci predikcí počtu absolventů středních škol v krajích a v ČR, absolventů terciárního vzdělání v ČR do roku 2025 ve struktuře ISCED 2013.

Bylo provedeno zpětné ověřování spolehlivosti predikcí na národní a regionální úrovni. Ve spolupráci s kraji pokračoval proces verifikace výstupů regionálních predikčních modelů.

V průběhu třetího roku řešení byly zpracovány další sektorové studie, poskytující pohled na požadavky ekonomiky na kvalifikovanou pracovní sílu a možnosti reakce vzdělávacího

systému. Nadále probíhalo zjišťování potřeb a požadavků uživatelů systému predikce trhu práce v jednotlivých krajích, navazování a prohlubování spolupráce v rámci regionálních platform (ÚP ČR, kraje, hospodářské komory, pakty zaměstnanosti) a průběžné interní vzdělávání cílové skupiny v řešené problematice. V rámci řešení projektu probíhaly dále průběžné práce na tvorbě regionálních profilů a datasetů, poskytujících podrobný pohled na situaci a vývoj v jednotlivých regionech.

V tomto roce řešení projektu také probíhaly průběžné činnosti na tvorbě metodických materiálů, které budou po ukončení projektu využívány správci predikčního systému. V rámci projektu tak bude vytvořena, vedle samotného predikčního systému, řada metodických materiálů obsahujících popis práce s predikčními modely, procesu tvorby a udržování potřebných databází, sběru informací apod. Vytvořeny byly pracovní verze metodik, které budou dokončeny v posledním roce řešení projektu. Jedná se např. o metodiku práce se submodelem zaměstnanosti v odvětvích na regionální úrovni obsahující popis základních bloků modelu (poptávkový, produkční a blok trhu práce), postupu kalibrace, vztahů v produkčním modelovém bloku a modelové rovnice, o metodiku práce s vytvořenými modely predikčních potřeb na regionální úrovni, metodiku práce a údržby databází, metodiku projekce absolventů. Dále je postupně vytvářena metodika fungování krajských platform a popisu jejich činnosti na regionálních úrovních a metodika verifikace výstupů regionálního a národního modelu. Zpracována byla metodika pro zpracování Regionálních profilů a Datasetu.

Predikční model je vyvinut na základě metodologie ROA (The Research Centre for Education and the Labour Market při Maastricht University). Při řešení odborné problematiky projektu je používána celá řada dalších metod. V modelu je používána robustní metoda lineární regrese, která dokonaleji analyzuje vyrovnávaná data a vylučuje odlehlá pozorování. Model byl upraven a během chodu programu lze vybrat některou z metod lineární regrese a extrapolace, včetně extrapolace typu „Same as before“. V rámci predikce kvalifikačních potřeb trhu práce je využíván sektorový makroekonomický model vyvíjený společně se Slovenskou akademií věd. Dále je při řešení používán model typu EC+IO (Integrated Econometric+Input-Output models), kde se predikuje zaměstnanost po 31 sektorech ve střednědobém horizontu i pro kraje. Při analýze změn zaměstnanosti ve vzdělanostních či zaměstnanostních skupinách během odhadovaného období je využívána Shift-share analýza pro zjišťování hlavních příčin růstu či poklesu zaměstnanosti v daném časovém intervalu. Shift-share analýza tedy pomáhá vysvětlit příčiny prognózovaných změn.

Predikční model využívá jako jeden z nejdůležitějších vstupů výsledky makroekonomického submodelu EC-IO vytvořeného NVF-SAV (jak pro celou ČR, tak pro jednotlivé kraje ČR), přičemž makromodel předpoví změnu celkové zaměstnanosti v definovaných sektorech. Jak makromodel, tak predikční model využívá datové zdroje z mnoha institucí. Hlavním principem použitým při budování modelu pro odhadování vzdělanostních potřeb je porovnání celkové nabídky práce a poptávky po práci v příštích pěti letech (v odhadovaném období). Nejdůležitější částí je potom odhadování poptávky po práci ve skupinách vzdělání a zaměstnání v tomto období.

Makromodel predikuje změnu celkové zaměstnanosti v definovaných sektorech (makroekonomický model NVF-SAV). Z dat ISPV se pak predikuje trend podílů jednotlivých zaměstnaneckých klastrů na celkové zaměstnanosti. Výslednou zaměstnanost v daném sektoru pro daný zaměstnanecký klaster se dosáhne vynásobením předpovězeného podílu daného klastru v daném sektoru na celkové zaměstnanosti v daném sektoru předpovězenou na základě makroekonomického modelu.

Vývoj vzdělanostní struktury pracovní síly se odhaduje v rámci každého zaměstnaneckého klastru. Výsledná poptávka po konkrétním vzdělání ze strany firem v daném odvětví je pak součet poptávky po daném vzdělání přes všechny zaměstnanecké klastry v daném odvětví. Poptávka po

daném vzdělání v celé ekonomice je pak daná součtem poptávky přes všechna odvětví. Celková poptávka je konfrontována s nabídkou práce, kterou v modelu tvoří absolventi, krátkodobě nezaměstnaní a imigranti.

Většina výstupů zpracovaných v daném období řešení má zatím podobu pracovní verze, konečné verze budou zpracovány v souladu s cílem projektu v závěrečném roce řešení. Tyto pracovní výstupy tak zahrnují zejména metodické materiály pro práci s predikčními modely a submodely, regionální profily, predikční systémy na národní úrovni a v jednotlivých krajích, Submodely zaměstnanosti v odvětvích na národní a regionální úrovni a Submodel migrace. Zpracovány byly další sektorové studie. Vytvořena byla **Metodika projekce absolventů škol**. Realizováno bylo **32 interních vzdělávacích seminářů pro cílovou skupinu projektu (MPSV, ÚP ČR, zástupci krajů) k problematice zpracování kvalitativních a kvantitativních dat pro modely regionálních predikcí, verifikace predikčních výstupů**.

Výsledky projektu využije MPSV pro potřeby zajištění informací o budoucím vývoji trhu práce a o očekávaném vývoji jeho potřeb, které budou uplatněny při tvorbě strategických materiálů i při nastavování nástrojů a opatření APZ, zejména rekvalifikací a dalších vzdělávacích aktivit.

Cílem projektu **Vyhodnocování účinnosti a efektivity realizace aktivní politiky zaměstnanosti**, který je financován z ESF a státního rozpočtu ČR, je vypracovat a nastavit komplexní a vnitřně provázaný informační, analytický a monitorovací systém vyhodnocování nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti (APZ), který postihne především dopady implementace jednotlivých nástrojů na zaměstnanost a zaměstnatelnost účastníků opatření, dále bude zahrnovat hodnocení vnitřních procesů zajištění využitelnosti vhodných nástrojů APZ a vnějších podmínek včetně organizačních a koordinačních procesů zajištění užití nástrojů APZ. V systému hodnocení efektivity tak budou zohledněny i faktory, které ovlivňují hodnocené dopady. Implementace tohoto nástroje poskytne MPSV a ÚP ČR informace o účinnosti a efektivitě realizovaných programů APZ včetně identifikace silných a slabých míst a přispěje k efektivnějšímu nastavení nástrojů a opatření APZ.

Vedle hlavního cíle projektu byly průběžně realizovány dílčí výzkumné aktivity, jejichž výsledky a využití postupy podpoří fungování výsledného systému. Během roku 2019 byla publikována odborná monografie **Realizace vybraných programů aktivní politiky zaměstnanosti a hodnocení jejich efektivity a účinnosti perspektivou zaměstnanců ÚP ČR v roce 2017: Dílčí podkladová studie I.**, zabývající se realizací vybraných nástrojů APZ perspektivou zaměstnanců Úřadu práce ČR v roce 2017, se zaměřením na tři nejčastěji využívané nástroje APZ: veřejně prospěšné práce, společensky účelná pracovní místa a rekvalifikace. Územně detailnější náhled na tuto problematiku poskytla monografie **Podmínky realizace intervencí a (vybraných) programů APZ a způsoby hodnocení jejich účinnosti perspektivou zaměstnanců ÚP ČR v roce 2017: Dílčí podkladová studie II.**, která nahlíží problematiku z pohledu krajské dimenze. Informace byly získány během mapování procesů a postupů v jednotlivých krajích, kdy bylo možné již z průběžných výstupů pozorovat měnící se podmínky na trhu práce i změnu ve struktuře evidovaných nezaměstnaných. Ke zpracování zjištěných údajů byla využita statistická analýza kvantitativních dat a tematická analýza. Šetření podmínek implementace APZ v jednotlivých krajích bylo následně prohloubeno o rovinu procesů spojených s řízením veřejných služeb zaměstnanosti a rovinu procesů a okolností spojených s tvorbou a realizací politiky zaměstnanosti.

Specifická část výzkumu se věnovala implementaci rekvalifikací s ohledem na rovné příležitosti žen a mužů a ověřila možnosti rozšíření sledovaných charakteristik účastníků rekvalifikací (rodinná situace a možnosti pracovního úvazku) v zájmu efektivnější distribuce programu a přinesla

metodikou jejich vyhodnocování. Jejím výsledkem je odborná monografie **Účastníci rekvalifikačních kurzů v roce 2017 v Jihomoravském kraji**.

Dalším dílčím výstupem projektu je výzkumná zpráva **Autonomie liniových pracovníků ve veřejných službách zaměstnanosti v ČR**, jejímž cílem bylo prostřednictvím statistických metod identifikovat kombinace charakteristik uchazečů o zaměstnání a charakteristik liniových pracovníků, které mají největší vliv na jejich rozhodování o zařazení uchazečů do programů APZ. Ke statistickému vyhodnocení vlivu vybraných nezávisle proměnných, definovaných jako soubor charakteristik fiktivních uchazečů o zaměstnání (sociodemografické charakteristiky, pracovní anamnéza, sociální situace apod.), na rozhodování liniových pracovníků byl využit experimentální výzkumný design Factorial Survey Experiment.

Na vývoj trhu práce se soustředila analytická studie **Trh práce po krizi**, která sleduje změny na trhu práce v důsledku hospodářského propadu v letech 2008–2013 a následného rozmachu v letech 2014–2017, tj. do vrcholu konjunktury. Opírá se o dostupná statistická data tříděná z hlediska odvětví, velikosti organizace a hlavních tříd zaměstnání, čerpá zejména z dat soustavy národních účtů a ze statistiky práce a zaměstnanosti. Rozdíly v metodice analyzovaných statistických zdrojů se promítají do úrovně a kvality získaných charakteristik.

Výsledkem dílčího výzkumu realizovaného v roce 2019 je monografie **Role poskytovatelů sociálních služeb pro (dlouhodobě nezaměstnané) osoby bez domova v procesu hledání a udržení si zaměstnání a jejich spolupráce s ÚP ČR**. Výzkum byl zaměřen na část poskytovatelů sociálních služeb poskytujících přístřeší osobám bez domova. Tyto osoby patří mezi nejzranitelnější skupinu nezaměstnaných z důvodu výskytu mnohočetných bariér bránících jim v uplatnění se na trhu práce, což mnohdy vede k jejich dlouhodobé a opakované nezaměstnanosti. Cílem výzkumu bylo identifikovat roli poskytovatelů sociálních služeb (dlouhodobě) nezaměstnaným osobám v procesu hledání zaměstnání a zjistit, jak poskytovatelé služeb v tomto procesu spolupracují s Úřadem práce ČR. Pro sběr dat byla použita metodologická triangulace sekvenčního způsobu kombinování metod kvalitativního a kvantitativního sběru dat. Hlavní zjištění potvrdily závěry již dříve realizovaných výzkumů, a to, že spolupráce mezi Úřadem práce ČR a sociálními pracovníky různých zařízení poskytujících sociální služby je funkční tam, kde na lokální úrovni existují dobré, často neformální vztahy mezi zúčastněnými aktéry. Pro naplňování efektivní realizace sociální práce s osobami bez domova je však nutné zajistit koordinaci a v některých případech také funkční spolupráci mezi poskytovateli přístřeší osobám bez domova a zaměstnanci ÚP, zejména oddělením nepojistných sociálních dávek a útvarem zprostředkování.

Významná výzkumná část projektu orientovaná především na zpracování kvantitativních dat, získaných z informačního systému OKpráce byla zaměřena na vyhodnocení rekvalifikačních programů realizovaných v roce 2016. Od zaměření analýzy pouze na jeden program očekával realizační tým dosažení větší teoretické ukotvenosti hodnocení a větší komplexnosti analýzy dopadů, včetně jejich sledování ve větším detailu a zahrnutí dosud nevyužitých hledisek hodnocení. Tato hlediska zahrnují např. rozbor dopadu programu, hodnocení dopadů programů v jednotlivých regionech, posouzení, nakolik rekvalifikační programy reagují na situaci na trhu práce, posouzení diferenciací dopadů a kombinaci informací z kvantitativní a kvalitativní části projektu. Získané, poměrně specifické poznatky by mohly napomoci při rozhodování o koncipování a dalším využívání analyzovaných programů. Pro prohloubení interpretací byly využity poznatky z dílčích výzkumných aktivit, a to zejména v kapitole o cílenosti rekvalifikací v části o faktorech cílenosti. Výzkumná Zpráva z této části klíčové aktivity **Vyhodnocení rekvalifikačních programů realizovaných v České republice v roce 2016** bude zveřejněna v první polovině roku 2020.

Během roku 2019 započal dílčí výzkum – analýza individuální práce s uchazeči o zaměstnání, která je jedním z faktorů efektivnosti nástrojů APZ v ČR. Cílem je porozumět roli individuální práce

v procesu implementace APZ v ČR, a to ve vztahu ke zvláště znevýhodněným uchazečům ohroženým či zasaženým dlouhodobou nezaměstnaností. V roce 2019 byly realizovány expertní semistrukturované rozhovory s komunikačními partnery, kteří mají zkušenost s přímou prací s klientem. Rozhovory byly zpracovány standardním způsobem (přepisy, analytické poznámky, zpracování v Atlasu.ti) a využity primárně pro nastavení metodického postupu pro druhou fázi šetření (případové studie), která pokračuje i v roce 2020.

Projekt **Odstraňování předsudků vůči strojírenským oborům při kariérovém rozhodování u dívek/žen** realizoval VÚPSV v partnerství s ČVUT a Svazem strojírenské technologie (SST) v rámci OPZ za finanční podpory ESF a státního rozpočtu ČR. Hlavním cílem projektu bylo přispět k žádoucí pozitivní změně názorů na charakter strojírenských profesí, k odbourávání předsudků vůči uplatnění dívek/žen ve strojírenství, a to na všech profesních úrovních. Projekt si kladl za cíl dosáhnout této změny názorů prostřednictvím realizace osvěty o dlouhodobé perspektivě strojírenství v ČR a současné podobě práce ve strojírenství u výchovných/kariérových poradců na ZŠ a SŠ a pracovníků ÚP ČR (kariérových poradců), kteří významně ovlivňují kariérové rozhodování mladých lidí (žáků/studentů).

Projekt se zaměřil na odstranění nedostatečné a nesprávné informovanosti o současném charakteru práce ve strojírenství a z toho vyplývajících předsudků o nevhodnosti strojírenských oborů pro pracovní uplatnění dívek/žen. Projekt tak byl zaměřen na cílené proškolení kariérových poradců na ÚP ČR a výchovných/kariérových poradců na základních a středních školách, kteří, vedle rodičů, významně ovlivňují rozhodování dívek/žen při dalším profesním /vzdělávacím směřování a mohou jim tak přiblížit skutečný charakter jednotlivých povolání v rámci strojírenských oborů (a to nejen v oblasti uplatnění na trhu práce, ale také v oblasti společenské prestiže). Projekt tak poskytoval podporu relevantním pracovníkům ÚP ČR a výchovným/kariérovým poradcům na základních a středních školách při odstraňování mylných předsudků o uplatnitelnosti dívek/žen ve strojírenských oborech.

K hlavním výstupům projektu patří **Informačně-edukační materiály o současné perspektivě a charakteru strojírenských oborů přinášející potřebné informace o povaze pracovních pozic v technických oborech:**

- strojírenská výrobní technika,
- příjmy a benefity strojírenských profesí,
- strojírenské firmy – příklady,
- vzdělávání ve strojírenství,
- vybrané strojírenské profese,
- příklady žen ze strojírenské praxe,
- karty profesí pro práci se žáky základních škol,
- karty profesí pro práci se studenty středních škol,
- karty profesí pro práci s ženami na pobočkách ÚP ČR.

Tyto materiály kariéroví poradci využijí při své poradenské činnosti.

Dále se v roce 2019 uskutečnilo **19 exkurzí v 13 strojírenských firmách**, kterých se zúčastnilo 205 kariérových poradců z ÚP ČR. Tyto exkurze přispěly, kromě seznámení kariérových poradců se současnou podobou strojírenské výroby, k posílení networkingu mezi kariérovými poradci a zástupci zaměstnavatelů strojírenských oborů. Lze očekávat, že skrze networking bude možné i v budoucnu získávat relevantní informace o strojírenských oborech pro podporu kariérového rozhodování u dívek/žen.

Poznatky projektu jsou shrnuty do závěrečné souhrnné analytické studie **Identifikace bariér vstupu dívek/žen do vzdělávání ve strojírenských oborech.**

Projekt **Inovujeme s telekomunikačními daty!** byl zaměřen na posílení prostředí podporující sociální inovace v oblasti zaměstnanosti, a to díky využití dostupných datových zdrojů a vytvoření nástrojů pro jejich praktické využití. VÚPSV se podílel jako partner na řešení a realizaci projektu. Příjemcem projektu realizovaného v rámci OPZ za finanční podpory ESF a státního rozpočtu ČR byla organizace SVI AJAK z. s., která realizovala projekt ve spolupráci s partnery projektu VÚPSV, v. v. i., a O2 Czech Republic a. s.

Cílem projektu bylo napomoci efektivnějšímu nastavování parametrů veřejné a sociální politiky, a to zprostředkováním doposud nevyužívané datové základny a na ni navázaných nástrojů. Unikátním cílem projektu tak bylo především vytěžení Big Data platformy telekomunikačního operátora – partnera projektu, který je jedním z největších správců aktuálního datového fondu, který nemá na trhu svým informačním obsahem srovnání.

Projekt se tak zaměřoval na ověření inovativního využití big-data telekomunikačního operátora pro potřeby státní správy a samosprávy. V rámci projektu tak bylo vytvořeno internetové aplikační rozhraní (API) a uživatelsky orientované aplikace, která umožní aktérům veřejné a sociální politiky (například orgánům státní správy, samosprávy, neziskovým organizacím i komerčním subjektům) získat aktuální údaje ze sledované oblasti. Realizace projektu také ukázala na nový možný směr vytěžení nového datového zdroje v podobě provozních, signalizačních a reziduálních dat telekomunikačního operátora, transformovaného do formy otevřených dat.

K hlavním výstupům projektu patří:

- internetové aplikační rozhraní – API,
- analytická uživatelská aplikace,
- technická a uživatelská dokumentace Analytické uživatelské aplikace.

Dále byl realizován workshop **Využití big dat pro zkvalitňování života občanů**, který byl zaměřen na představení vytvořené uživatelské aplikace a její možné využití v praxi.

V rámci projektu byly vytvořeny i stránky projektu www.inovujemesdaty.cz/, na kterých jsou dostupné výstupy projektu, tedy jak uživatelská aplikace, tak také aplikační rozhraní API.

Výsledná podoba jak webových stránek, tak uživatelské aplikace, byla konzultována se zástupci cílových skupin, se kterými byla podoba webové aplikace i struktury v API prodiskutována a jejich náměty byly zohledněny (dle datových možností) při úpravě navržené aplikace. Dále byla zpracována **závěrečná evaluační zpráva** jednotlivých kroků a navrhovaných výstupů, která je součástí plánovaných výstupů projektu.

Výzkumná aktivita **Identifikace bariér v přístupu osob v předproduktivním a produktivním věku ke kariérovému poradenství v celoživotní perspektivě – výzkum veřejného mínění**, která je financována z prostředků institucionální podpory, se zaměřuje na zmapování bariér ze strany poskytovatelů kariérového poradenství, kdy byla ze strany poskytovatelů deklarována řada omezení, která znesnadňují poskytování služeb kariérového poradenství, a to jak systémové povahy, tak i dílčího charakteru. Výzkumná aktivita nazírá na tuto problematiku z pohledu potenciálních klientů těchto služeb, jejím primárním cílem je podat empiricky podloženou ucelenou informaci o vnímání a využívání služeb kariérového poradenství ze strany široké veřejnosti a také o bariérách, které znesnadňují využívání těchto služeb. Poznání bariér i očekávání, která jsou ke kariérovému poradenství vztahována, umožní nastavit rozvoj služeb kariérového poradenství tak, aby co nejvíce reflektovalo potřeby potenciálních klientů a také aby dané služby svým standardem byly v souladu s trendy uplatňovanými v zemích, kde je rozvoj

kariérového poradenství důsledně podporován a využívání jeho služeb je běžnou součástí života občanů.

Získané poznatky, které byly sumarizovány v závěrečné studii, využije odběratel výsledku Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) jako podkladový materiál ohledně nastavení jím zaštiťovaných služeb kariérového poradenství včetně jejich dalšího rozvoje.

Pro získání empirických dat bude v rámci výzkumné aktivity realizován v r. 2020 výzkum veřejného mínění na populaci obyvatel ve věku 15–64 let a fokusní skupiny. Zatímco výzkum veřejného mínění je koncipován na zachycení obecného povědomí o službách kariérového poradenství, fokusní skupiny budou zaměřeny na získání podrobnějších informací od skupin obyvatelstva, u kterých je předpoklad, že služeb kariérového poradenství již využily či se s nimi setkaly. Půjde zejména o žáky středních škol (prvního a posledního ročníku) a nezaměstnané osoby v evidenci ÚP ČR. Získané údaje budou analyticky vyhodnoceny a následně zpracovány do souhrnné závěrečné zprávy.

Předmětem projektu **Komplexní řešení dopadů procesů digitalizace a automatizace na trh práce a konsekventně do oblasti sociální a do vzdělávání**, který je zpracováván VÚPSV jako výzkumná potřeba MPSV ČR, je řešení dopadů čtvrté průmyslové revoluce, konkrétně dopadů zaváděné automatizace a digitalizace na trh práce a návazně na oblast vzdělávání (s důrazem na další vzdělávání) a na oblast sociálně-pojistných systémů. Při formulaci a zadávání výzkumného úkolu MPSV vycházelo zejména z aktuálního znění Akčního plánu Práce 4.0 a dále Akčního plánu Společnost 4.0, a sekundárně též ze Strategie digitální gramotnosti ČR na období 2015 až 2020. Z tohoto důvodu jsou tyto strategické dokumenty klíčové při vymezení zpracování výzkumného úkolu.

Sledovaným cílem výzkumného úkolu je komplexní řešení dopadů procesů digitalizace a automatizace na trh práce, oblast vzdělávání a sociální a pojistné systémy na konkrétně vymezená opatření daná Akčním plánem práce 4.0.

VÚPSV se v roce 2019 soustředil na vypracování uceleného přehledu o stavu aktuální situace ČR, a to jak z pohledu připravenosti země na dopady zavádění digitalizace a automatizace, tak z pohledu očekávaného vývoje a rovněž z pohledu širšího ekonomického kontextu. Kromě tohoto národního pojetí byla v rámci výzkumného úkolu zmapována situace v Německu, Finsku a Dánsku, tedy v zemích, kde se problematice automatizace a digitalizace již dlouhodobě systematicky věnují a kde již bylo učiněno mnoho konkrétních kroků jak v oblasti trhu práce, tak v oblasti vzdělávání. V neposlední řadě byly vytvořeny specificky určené institucionální složky a finanční tituly, s jejichž pomocí je prováděna příprava nastávající i v budoucnosti předpokládané změny na trhu práce a změny v nárocích na kvalifikaci obyvatelstva. Stále zůstává možnost aktuálně doplňovat a analyzovat pozitivní opatření realizovaná i v dalších zemích (např. Estonsko, Holandsko, Švýcarsko, Slovensko apod.).

Ke konci roku 2019 byly dokončeny dva stěžejní analytické materiály:

- **Dopady digitalizace a robotizace na trh práce, do oblasti vzdělávání a oblasti sociálních systémů – rešerše dokumentů relevantních pro ČR,**
- **Dopady digitalizace, automatizace a robotizace na trh práce a sociální systémy – zahraniční poznatky.**

První analytický materiál se věnuje interpretaci získaných poznatků pro jednotlivé segmenty, přibližuje odhady dopadů sledovaných procesů do segmentu trhu práce a do oblasti vzdělávání a také pojednává o předpokládaných sociálních aspektech procesu digitalizace, automatizace a robotizace. Zabývá se také sociálními aspekty spojenými s využíváním umělé inteligence.

Závěrečná část analytického materiálu přináší přehled využitých dokumentů a informačních zdrojů, které byly při tvorbě studie využity či z nich bylo čerpáno nebo je na ně odkazováno.

Analytický materiál tak v sobě zahrnuje ucelený přehled odborníky předpokládaných změn a odhadovaného vývoje, které lze do budoucna očekávat v závislosti na intenzitě zavádění principů spojených s nástupem čtvrté průmyslové revoluce. Získané poznatky budou dále sloužit jako jeden z výchozích podkladů pro tvorbu doporučení, která umožní včas a vhodným způsobem reflektovat započatý vývoj tak, aby nedošlo k ohrožení stability společnosti.

Druhý analytický materiál se zabývá myšlenkou technologických změn a změn v pracovních rolích, které již dnes mění nároky na dovednosti, a to s rychlejší intenzitou, než tomu bylo kdykoliv v minulosti. Snahou je popsání a shrnutí zahraničních zkušeností s reakcí na technologické změny a popsání možných opatření zasahujících do systémů celoživotního vzdělávání a programů pro zvyšování a doplňování kvalifikace, přičemž je hodnocen i samotný přístup k technologickým změnám a strategická role klíčových hráčů a kroků a opatření přijatých na podnikové či národní (regionální) úrovni.

Zároveň byl vytvořen samostatný materiál pro potřeby zadavatele (MPSV), kde jsou shrnuty jednotlivé přístupy a možnosti řešení jednotlivých opatření Akčního plánu práce 4.0.

Ve sledovaném období byly zvoleny kvalitativní metody sociologického výzkumu. Využita byla zejména metoda desk-research pro zmapování strategických materiálů i výsledků výzkumných studií se vztahem k řešené problematice v ČR, EU a specificky ve vybraných zemích, tj. Německu, Finsku a Dánsku. Do sekundární analýzy bylo zařazeno více než 80 výchozích dokumentů a informačních zdrojů. Realizovány byly rovněž odborné workshopy a řada individuálních rozhovorů s experty na danou problematiku.

Výstupem výzkumného úkolu bude soubor analytických a metodických materiálů a návrhů úprav stávajících a nových opatření v oblasti Práce 4.0, jenž bude dohromady tvořit komplexní reflexi současných i budoucích trendů v oblasti dopadů procesů digitalizace na trh práce a konsekvence do oblasti sociální a do vzdělávání.

Projekt **Flexibilní formy práce v ČR a ve státech EU (sdílení a dělení pracovního místa a práce z domova – homeworking)** vychází z potřeby pracovněprávního oddělení MPSV, které řeší pracovněprávní úpravu „sdíleného pracovního místa“, a to především z pohledu společné odpovědnosti zaměstnanců za výkon sdílené práce. Společně se sdíleným pracovním místem se projekt věnoval i dalším flexibilním formám práce. Zadavatel měl zájem upřesnit, za jakých podmínek a do jaké míry je v pracovněprávních vztazích v ČR a v EU využíván výkon práce mimo pracoviště zaměstnavatele (homeworking). VÚPSV rovněž zjišťoval, zda, případně za jakých podmínek je o tyto formy zaměstnávání zájem, jaké jsou požadavky zaměstnavatelů a zaměstnanců, v jakém rozsahu jsou tyto instituty využívány a jaká je právní úprava této formy výkonu práce ve vybraných zemích EU. Projekt se dále rovněž zaměřil na zkracování pracovní doby, a to v kontextu situace na trhu práce a legislativního prostředí, ve kterém jsou výše uvedené formy práce ukotveny.

Navrhovaný úkol ověřoval, zda je o tyto formy zaměstnávání v podmínkách ČR zájem a jaké jsou požadavky zaměstnavatelů a zaměstnanců. Projekt dále zjišťoval, zda a v jakém rozsahu jsou využívány flexibilní formy práce a jaká je jejich právní úprava a zkušenosti v této problematice v zemích EU. Na základě získaných dat byla mapována situace v Německu, Polsku, Slovensku, Slovinsku, Itálii, Maďarsku, Finsku, Norsku a Francii.

Projekt byl rozdělen dle jednotlivých témat do dvou etap zpracování, počáteční měsíce realizace byly věnovány činnostem souvisejícím se zpracováním zahraničních vstupů. V lednu 2019 tak byla k dispozici první analýza situace v zahraničí z pohledu aktuální situace na trhu práce a ve

vztahu k využívání sdíleného pracovního místa. Návazně byla zpracována studie, která se zaměřovala na homeworking. V rámci projektu byly zpracovány a návazně zadavateli (MPSV) předány výzkumné studie:

- **Flexibilní formy práce – sdílené pracovní místo v ČR a vybraných evropských zemích,**
- **Flexibilní formy práce – homeworking v ČR a vybraných evropských zemích.**

Cílem projektu **Legislativní a institucionální podmínky pro činnost sociálních podniků a pro zaměstnávání osob znevýhodněných na trhu práce se zřetelem na specifika zaměstnávání odsouzených osob a osob se záznamem v trestním rejstříku** bylo popsat a vyhodnotit legislativní a institucionální podmínky pro činnost sociálních podniků v ČR a zachytit nejdůležitější vlivy těchto podmínek na činnost sociálních podniků a na aktivity těchto podniků, jejichž cílem je integrace osob znevýhodněných na trhu práce. Legislativní a institucionální podmínky totiž podstatným způsobem předurčují celkové možnosti pro působení sociálních podniků i jejich roli při zaměstnávání znevýhodněných osob.

Záměrem projektu bylo vytvořit ucelený přehled dostupných poznatků o sledovaném tématu a vytvořit výstup, který usnadní orientaci ve sledované problematice a budou v něm shrnuty stěžejní okolnosti, jež se jí týkají. Z tohoto důvodu byla pro tyto potřeby nejvhodnější metodou analýza dostupných domácích a některých zahraničních zdrojů, na základě nichž byl vytvořen ucelený přehled nejvýznamnějších informací týkajících se sledované problematiky.

V rámci výzkumného projektu se uskutečnila také fokusní skupina, jejímiž účastníky byli odborníci věnující se sociálnímu podnikání v ČR (nikoliv výhradně), kteří měli odborně blízko k zaměření této studie, tj. věnovali se ve své činnosti mj. legislativním a institucionálním aspektům sociálního podnikání, možnostem jeho podpory apod. Cílem fokusní skupiny bylo jak získání dalších poznatků z praxe sociálního podnikání (především s ohledem na současné možnosti působení sociálních podniků v ČR), tak i získání reflexe současných legislativních a institucionálních podmínek pro sociální podnikání. Důležitým tématem byla diskuse o připravovaném zákonu o sociálním podnikání, jeho nastavení, parametrech, které sleduje nebo by měl sledovat, a hodnocení možného dalšího vývoje procesu jeho schvalování.

Nejvýznamnější okolností promítající se do současného spíše okrajového postavení sociálních podniků je to, že sociální podnikání doposud není v českém prostředí dostatečně legislativně ukotveno a podmínky pro jeho fungování vycházejí z právní regulace koncipované primárně pro odlišné účely. Navzdory tomu i v současnosti existují určité mechanismy na podporu sociálního podnikání. Lze však konstatovat, že ty byly koncipovány v zásadě jako ad hoc opatření (o tom svědčí i jejich velmi silné navázání na programy evropské a mezinárodní spolupráce, kdy tyto mechanismy rozhodně nepatří mezi „standardní“ oblasti podporované příslušnými ministerstvy), nejsou tak zpravidla vzájemně koordinovány a ani výrazněji včleněny do institucionálního systému podpory podnikání (v případě resortu průmyslu a obchodu) nebo podpory iniciativ sledujících sociální nebo environmentální prospěch (v případě resortů práce a sociálních věcí, respektive životního prostředí).

Odpovídající vymezení pozice a role sociálních podniků a integračních sociálních podniků v legislativě by přitom zcela zásadním způsobem přispělo k možnostem jejich dalšího rozvoje a k celkovému posílení sociální ekonomiky v ČR. Specificky pro integrační sociální podniky pak nemusí být překážkou jen samotné značně nevyjasněné postavení sociálního podnikání, ale i to, že některé instituty, jež jsou relevantní ve vztahu k sociálnímu podnikání, respektive jsou relevantní konkrétně pro integrační sociální podniky (např. zaměstnávání zdravotně znevýhodněných osob, chráněné dílny, respektive chráněná pracovní místa, sociální služby, nástroje politiky zaměstnanosti apod.) byly do českého sociálního systému zakomponovány v době, kdy byl koncept sociálního podnikání zcela na okraji odborné debaty (respektive v době, kdy již byl

v našem prostředí pojem sociální podnikání dostatečně diskutován, se tento koncept nijak neodrazil v normotvorných procesech).

Ve vztahu k otázce zaměstnávání osob se záznamem v registru trestů (RT) se pak ukazuje jako zásadní skutečnost, že chráněná pracovní místa jsou koncipována jako pracovní místa určená pro osoby zdravotně znevýhodněné. Jinými slovy, chráněné pracovní místo je institut zaměřený na podporu tvorby pracovních míst pouze pro určitou skupinu osob znevýhodněných na trhu práce. Osoby znevýhodněné na trhu práce (v obecnějším smyslu, tj. včetně osob se záznamem v RT) mohou využít některé další nástroje, jež jsou koncipovány v rámci politiky zaměstnanosti, případně i některé jiné (spíše ad hoc) formy podpory. Je ale otázkou, nakolik jsou tyto nástroje dostupné a mohou být využity tak marginalizovanou skupinou, jíž jsou osoby se záznamem v RT. Přitom však již z předešlého výzkumu jasně vyplynulo, že sociální podniky představují vhodný nástroj ke zlepšení možností pracovního uplatnění osob znevýhodněných na trhu práce, a to včetně osob se záznamem v RT.

Získané poznatky byly prezentovány ve studii **Legislativní a institucionální podmínky pro činnost sociálních podniků a pro zaměstnávání osob znevýhodněných na trhu práce se zřetelem na specifika zaměstnávání odsouzených osob a osob se záznamem v trestním rejstříku**, která byla publikována rovněž v anglickém jazyce.

Projekt **Vyhodnocování účinnosti a efektivity realizace APZ**, financovaný z OPZ, si v roce 2019 kladl za cíl odpovědět prostřednictvím statistických metod na otázku, jak charakteristiky uchazečů o zaměstnání a charakteristiky pracovníků oddělení zprostředkování kontaktních pracovišť ÚP ČR ovlivňují šance uchazečů o zaměstnání na zařazení do některého z programů APZ.

Při řešení projektu byla použita metoda Factorial Survey Experiment (FSE), která představuje kombinaci dotazníkového šetření a aplikovaného experimentu. Metoda FSE je založena na tom, že jsou respondentům prezentovány krátké fiktivní popisy osob či situací (viněty). V našem případě byl na těchto vinětách uveden popis charakteristik fiktivního uchazeče vycházející z běžných charakteristik populace uchazečů o zaměstnání. Každému z respondentů byl předložen soubor 20 vinět, které vedle popisu charakteristik fiktivního klienta obsahovaly také dvě tvrzení, diagnostické a intervenční, u nichž respondent na škále od 0 do 10 určoval, právě s ohledem na uvedené charakteristiky fiktivního klienta, míru souhlasu či nesouhlasu. Respondenti také určovali, do kterého konkrétního nástroje či programu APZ by daného uchazeče zařadili.

Z porovnání regresních modelů diagnostického a intervenčního hodnocení především vyplývá, že existuje jen relativně omezený počet proměnných popisujících charakteristiky fiktivních uchazečů, které statisticky významně ovlivňují rozhodování liniových pracovníků:

- dosažené vzdělání uchazeče,
- přítomnost a počet nezaopatřených dětí v domácnosti uchazeče,
- délka aktuální evidence,
- přístup uchazeče k jednání na ÚP ČR.

Modelování rozhodování respondentů o jednotlivých nástrojích APZ diferencuje typické uchazeče, kteří jsou do těchto nástrojů zařazováni. Rekvalifikace se jeví jako poměrně málo profilovaný nástroj, který je potenciálně otevřen širokému spektru uchazečů. Z výsledků především vyplývá, že není možné identifikovat specifickou skupinu, která by měla statisticky významně vyšší šanci na zařazení do daného nástroje než skupiny jiné. Naproti tomu v případě SÚPM (společensky účelná pracovní místa) jsou vysoce preferovanou skupinou především fiktivní

uchazeči s nejvyšším dosaženým vzděláním a v případě VPP (vedlejší pracovní poměr) naopak fiktivní uchazeči s nejnižším vzděláním, s nejdelší aktuální délkou nezaměstnanosti, a také s nekooperativním postojem při jednání na ÚP.

Získané poznatky jsou sumarizovány v souhrnné výzkumné zprávě **Autonomie rozhodování liniových pracovníků ve veřejných službách zaměstnanosti v ČR (Factorial Survey Experiment)**.

3.1.4 Monitorování procesů migrace a politik integrace cizinců na trhu práce a ve společnosti

V rámci tohoto výzkumného záměru byla pozornost věnována těmto výzkumným aktivitám:

- Zdravotní péče a zdravotní stav cizinců v ČR,
- Indikátory integrace cizinců z třetích zemí v ČR 2019.

Projekt **Zdravotní péče a zdravotní stav cizinců v ČR** byl financován ze státního rozpočtu ČR v rámci programu MV ČR „Integrace cizinců 2019“ a byl kofinancován VÚPSV, v. v. i. Jeho cílem bylo zmapování specifik veřejné zdravotní péče a zdravotního stavu cizinců z třetích zemí, a to na základě analýzy dostupných datových zdrojů Národního zdravotnického informačního systému (NZIS) za celou ČR a za specifické skupiny cizinců (cizinci z třetích zemí a cizinci z členských zemí EU), dále na základě analýzy výběrového dotazníkového šetření mezi cizinci z vybraných skupin a expertního šetření. V rámci projektu byla ve spolupráci s ÚZIS provedena první hloubková analýza dostupných datových zdrojů Národního zdravotnického informačního systému (NZIS) za celou ČR a cizince z EU a cizince mimo EU, proběhla realizace expertního šetření a dotazníkového terénního šetření, kterého se zúčastnilo 1 000 respondentů – cizinců z třetích zemí.

Při realizaci projektu bylo využito mixed method research designs dle schématu The QUAN-qual Model (kvantitativní analýza statistik ÚZIS a terénního šetření vybraných skupin cizinců a kvalitativní metody v rámci expertního šetření smíšeného výzkumu). Analýza datových zdrojů přispěla ke zmapování dostupnosti a vhodnosti klíčových parametrů registru NZIS umožňujícího identifikaci cizince a jeho charakteristik pro anonymizované agregované zpracování. Dalším zásadním přínosem bylo analytické zpracování všech vhodných identifikovaných zdrojů dat NZIS o cizincích za posledních 10 let do přehledných analytických výstupů. Sekundárním přínosem této analýzy bylo rozšíření publikovaných informačních výstupů o zdravotním stavu cizinců v ročence ČSÚ – Cizinci v České republice za rok 2019. Vzhledem k nově budované IT struktuře pro uvolňování dat NZIS může zmapování dostupnosti dat NZIS o cizincích zásadně přispět k vytvoření nových standardizovaných datových sad. Výsledky dotazníkového terénního šetření budou vysoce přínosné jak pro formulaci adekvátních integračních opatření, tak jako podklad pro další mezíresortní jednání iniciovaná MZ ČR.

Z výsledků dotazníkového šetření 1 000 respondentů z Ukrajiny, Vietnamu a Ruské federace lze konstatovat, že cizinci ze zkoumaného souboru hodnotili zdravotní péči poskytovanou v ČR velmi pozitivně, a to i ve srovnání se zdravotní péčí v zemi původu. Rozdílly byly identifikovány v hodnocení poskytované zdravotní péče a v oblastech komunikace s odborným zdravotním personálem zejména v závislosti na regionu, typu zdravotního pojištění, dosažení stupně vzdělání, příjmu a délce pobytu na území ČR. Dotazníkové šetření přineslo i poznatky o čerpání zdravotní péče agenturních pracovníků, které může být problematické jak z hlediska územní, tak i finanční dostupnosti. Syntéza poznatků získaných realizovaným smíšeným výzkumem nese potenciál informačního přínosu jak pro formulaci adekvátních integračních opatření, tak jako

podklad pro další vývoj meziresortních jednání zaměřených na oblast zdravotního stavu, čerpání zdravotní péče a zdravotního pojištění cizinců v ČR.

Získané poznatky byly sumarizovány ve výzkumných studiích (souhrnné výzkumné zpráve a výstupu typu „O“), které budou publikovány v průběhu roku 2020:

- **Souhrnná výzkumná zpráva výzkumu zdravotní péče a zdravotního stavu cizinců v ČR,**
- **Zdravotní péče a zdravotní stav cizinců na území ČR z dat NZIS 2009–2018 (ÚZIS).**

V rámci naplňování tohoto výzkumného záměru bude v průběhu prvního pololetí 2020 publikována souhrnná výzkumná studie věnovaná problematice studentů z třetích zemí studujících v ČR v českém jazyce, která odborné veřejnosti přinese nejen zjištění smíšeného výzkumu realizovaného v průběhu roku 2018 v rámci projektu **Výzkum vybraných oblastí integrace studentů z třetích zemí studujících vysokoškolské obory na území Hlavního města Prahy:**

- **Identifikace specifík integrace studentů – cizinců studujících vysokoškolské obory na území hlavního města Prahy, jejichž studium je financováno ze státního rozpočtu ČR.**

Výzkumná aktivita **Indikátory integrace cizinců z třetích zemí v ČR** byla v r. 2019 zaměřena na průběžné sledování integračního procesu cizinců z třetích zemí (CTZ) v ČR. Cílem bylo přinést zadavateli (odboru azylové a migrační politiky MV ČR) aktuální informace z oblasti integrace cizinců z třetích zemí tak, aby MV ČR mohlo předané podklady a poznatky efektivně využívat pro průběžné řízení migrační politiky a na jejich základě aktualizovat „Koncepci integrace cizinců – Společné soužití“, jež je počátkem každého roku projednávána vládou ČR. Projekt zahrnuje širokou škálu ukazatelů: kategorie pobytu, demografické charakteristiky cizinců z třetích zemí v ČR (kategorie a účely pobytu, české občanství, sňatky), zaměstnanost, nezaměstnanost, trh práce, vzdělávání (docházka do škol od MŠ až po VŠ), sociální začlenění, sociální dávky, zdravotní péče, mzdy aj.

K 30. 06. 2019 žilo v ČR 340 877 osob původem z třetích zemí, tj. o 9 025 více imigrantů než na konci roku 2018 a o 36 443 imigrantů více než koncem r. 2017. Za posledních 2,5 roku činí růst jejich počtu 55 600. CTZ žijící v České republice dosáhli 3,2 % podílu na obyvatelstvu ČR.

Jako účel přechodného pobytu v ČR k 30. 6. 2018 cizinci z CTZ deklarovali na 1. místě zaměstnání či podnikání (55,3 %, zřetelný nárůst o 4,2 p. b. oproti r. 2018 a o 10,5 p. b. oproti roku 2017), dále pak slučování rodin (24,2 %, pokles o 1,5 p. b. za I. pololetí 2019), ze 14,9 % studium (další pokles z předchozích 17,2 %) a u 5,6 % humanitární či jiné důvody (další pokles). U studia jako účelu pobytu v ČR došlo dalšímu poklesu, byť počty studentů z CTZ absolutně neklesají. Stále tedy trvá zřetelná tendence, že roste počet cizinců udávajících jako účel pobytu zaměstnání či podnikání oproti ostatním účelům pobytu.

Výdělečná činnost cizinců z třetích zemí (formou zaměstnání i podnikání) se v důsledku příznivé ekonomické situace v ČR neustále zvyšuje. I přes snahy vlády a tlak zaměstnavatelů navýšit limity pro zaměstnávání CTZ v ČR na trhu práce trvá neuspokojená poptávka pro pracovní síle. Zatímco během roku 2017 se výdělečná činnost imigrantů původem z třetích zemí zvýšila o tehdy rekordních 27,4 %, za 12 měsíců roku 2018 to bylo o 30,7 % a za 6 měsíců 2019 o 15,7 %. Nejvyšší nárůst výdělečné činnosti byl zaznamenán u pracovníků pocházejících z Ukrajiny (nadprůměrný růst o 38,2 % v r. 2018 a o 22,5 % za I. pololetí 2019), následně pak u imigrantů z Mongolska o 27,4 % v roce 2018 a v I. polovině roku 2019 o 5 %. U občanů Ruské federace byl za r. 2018 zaznamenán nárůst o 29,6 %, kdežto za I. pololetí 2019 už jen o 1,8 %. V případě Moldavanů se jednalo v roce 2018 o nárůst o 14,5 % a v I. polovině roku 2019 o 8,3 %.

Růst výdělečné činnosti CTZ je jednoznačně podmíněn činností zaměstnaneckou, neboť celkový počet CTZ s živnostenským oprávněním do r. 2018 včetně dlouhodobě stagnoval. K 30. 6. 2019 evidovalo MPO 56 911 OSVČ z řad CTZ, koncem 2018 o něco méně (55 633 živnostníků). Růst za 1,5 roku ve srovnání se stavem ke konci r. 2017 (55 331 osob) je jen mírný – 2,85 %. Podíl CTZ s platným živnostenským oprávněním na úhrnu výdělečně činných CTZ dosáhl podílu 19,1 % k 30. 6. 2019, přičemž ke konci r. 2018 činil 21,6 %.

Oproti tomu se velmi rychle zvyšují počty CTZ vedených v evidenci Úřadu práce. K 31. 12. 2017 se jednalo o 141 824 osob, koncem roku 2018 o 202 052 osob (meziroční nárůst činí +42,5 %) a k 30. 6. 2019 bylo evidováno již 241 124 osob.

Nárůst počtu „zaměstnanců“ z řad CTZ pracujících na základě pracovního povolení byl mezi roky 2017 (40 335 osob), 2018 (77 378 osob) a k 30. 6. 2019 (115 528 osob) velmi vysoký (186 %). Skupina CTZ v postavení zaměstnance, kteří (především díky získání trvalého pobytu) nepotřebují pracovní povolení, také dále roste, avšak rozhodně ne tak rychle. Počty se vyvíjejí následovně – 101 489 zaměstnaných CTZ k 31. 12. 2017, 124 674 osob k 31. 12. 2018 a 125 596 k 30. 6. 2019. Nárůst proti prosinci 2017 činil 23,7 %.

3.1.5 Sociální a ekonomické dopady stárnutí populace na sociální systémy

V rámci tohoto výzkumného záměru byla věnována pozornost řešení těchto výzkumných aktivit:

- Důsledky stárnutí populace na potřebu dlouhodobé péče vč. možností promítnutí inovativních námětů ze zahraničí do české praxe,
- Typologie sociálních dávek a událostí v pojistném a nepojistném systému sociálního zabezpečení z hlediska vhodnosti a efektivity,
- Zjištění ekonomické situace seniorů a osob se zdravotním postižením v pobytových zařízeních sociálních služeb,
- Systém sociálně-zdravotní péče o osoby 50+ s využitím inovativního komunitního modelu,
- Monitoring změn v zahraničních důchodových systémech.

Aktuální demografické trendy signalizují, že naše společnost není připravena na řešení důsledků stárnutí populace, přičemž nejtěživější je situace v oblasti poskytování dlouhodobých sociálních a zdravotních služeb. Je proto nutné hledat nová řešení, která přispějí k zajištění potřebných služeb na kvalitní úrovni. Na řešení těchto otázek je zaměřen projekt **Důsledky stárnutí populace na potřebu dlouhodobé péče – možnosti promítnutí inovativních námětů ze zahraničí do české praxe**, který řeší VÚPSV ve spolupráci se společností INESAN a Asociací poskytovatelů sociálních služeb v rámci programu ÉTA, který je financován Technologickou agenturou ČR. Cílem tohoto projektu je identifikovat klíčové problémy, které brání rozvoji dlouhodobé péče o seniory a handicapované osoby v přirozeném domácím prostředí, a na základě výsledků terénního šetření mezi pečujícími osobami v ČR a dotazníkového šetření mezi poskytovateli služeb dlouhodobé péče ve vybraných evropských zemích navrhnout optimální formu jejich řešení.

Kapacita pobytových služeb sociální péče je dlouhodobě nedostatečná, terénní sociální služby se nerozvíjejí, kvalita poskytované péče na lůžkách následné péče ve zdravotnických zařízeních je naprosto nedostatečná, systém dlouhodobé sociálně zdravotní péče není legislativně upraven, spolupráce praktických lékařů a úředníků úřadu práce s pracovníky sociálních referátů obcí a měst a poskytovateli sociálních služeb je zpravidla velmi špatná. Zkušenosti ze zahraničí signalizují, že klíčovým prvkem efektivního zabezpečení pomoci lidem, kteří jsou závislí na pomoci rodiny nebo profesionálních sociálních a zdravotních služeb, je zajištění koordinace pomoci pečujícím

osobám z pozice veřejné správy. V ČR v současné době k žádné koordinaci této pomoci nedochází.

V r. 2019 bylo v souladu s harmonogramem projektu realizováno:

- terénní šetření mezi domácnostmi, které pečují o nesoběstačného seniora (gestorem zpracování tohoto šetření byla společnost INESAN),
- dotazníkové šetření mezi poskytovateli služeb dlouhodobé péče ve vybraných evropských zemích.

V rámci tohoto šetření se pozornost v prvním období soustředila na výběr zemí, v nichž by bylo vhodné dotazníkové šetření realizovat. Snahou bylo výběr těchto zemí koncipovat tak, aby byli zastoupeni jak reprezentanti těch „tradičních“ sociálních modelů dle klasifikace Esping-Andersena (liberální, konzervativní, sociálně demokratický, popř. i neoliberalní model) tak, aby byly shromážděny informace o poskytování těchto služeb v zemích, o nichž u nás není zpravidla dostatek informací, ale lze se domnívat, že získání informací z těchto zemí může být inspirativní z hlediska dalšího fungování sociálních a zdravotních služeb v ČR (v tomto smyslu jde zejména o Izrael). Na tomto základě bylo rozhodnuto ve spolupráci s aplikačním garantem realizovat dotazníkové šetření v Německu, Itálii, na Slovensku, v Portugalsku, Belgii, Rusku, Izraeli, ve Francii, Holandsku, Norsku, Švédsku a v Estonsku.

Pozornost v rámci šetření je soustředěna na tyto problémové okruhy:

- typy nástrojů pro zajištění dlouhodobé péče v jednotlivých zemích,
- okruh institucí, které jsou na centrální, regionální a lokální úrovni zodpovědné za oblast dlouhodobé péče a jejich kompetence,
- hodnocení systému dlouhodobé péče v jednotlivých zemích (SWOT analýza, vč. odůvodnění silných a slabých stránek systému v jednotlivých zemích, rozvojových příležitostí i hrozeb),
- charakteristika podmínek a opatření pro zavádění nových inovativních forem dlouhodobé péče v jednotlivých zemích,
- možnosti zavádění technologických inovací (ICT, automatizace) do systémů dlouhodobé péče v jednotlivých zemích,
- příklady nových inovativních forem péče, které se staly součástí národního systému dlouhodobé péče, vč. těch, které se neosvědčily nebo byly předčasně ukončeny,
- příklady nových inovativních forem péče, o nichž se v současné době v jednotlivých zemích diskutuje, popř. se uvažuje o jejich legislativním zakotvení,
- charakteristika opatření na podporu dlouhodobé péče, resp. formy dlouhodobé péče, které by respondent zavedl do praxe v krátkodobém, střednědobém nebo dlouhodobém horizontu v případě, že by v dané zemi zastával pozici ministra zodpovídajícího za oblast dlouhodobé péče.

Dotazník byl následně distribuován klíčovým poskytovatelům služeb dlouhodobé péče v uvedených zemích. Jedná se vesměs o zástupce těchto poskytovatelů sdružených v European Ageing Network (= organizace zastřešující poskytovatele služeb dlouhodobé péče v 28 evropských zemích).

Na základě doposud získaných poznatků lze již v současné době identifikovat některé možné směry úprav soudobého systému služeb dlouhodobé sociální a zdravotní péče v naší zemi. Jedná se zejména o tato řešení:

- rozšíření počtu stupňů závislosti do více stupňů,

- rozšíření spektra činností a potřeb při hodnocení míry závislosti a stanovení vah těchto potřeb a činností,
- převedení rozhodování o výši státních dotací poskytovatelům sociálních služeb znovu na centrální úroveň,
- umožnit osobám, které se podílejí na úhradě nákladů (ve formě spoluúčasti) za sociální služby poskytované klientům, jejichž příjem neumožňuje pokrýt úhradu nákladů, odečíst si tuto částku z daňového základu pro výpočet daně z příjmu fyzických osob,
- prodloužení doby poskytování dlouhodobého ošetrového tak, aby došlo k dalšímu rozvoji služeb domácí péče a posílení integrace sociální a zdravotní péče.

Dosažené výsledky a konkrétní zjištění umožní zvýšit efektivnost systému poskytování sociálních a zdravotních služeb. Všechny získané poznatky budou souhrnně prezentovány v odborné monografii, která bude vydána po skončení realizace projektu v r. 2020.

Výzkumná aktivita **Typologie sociálních dávek a událostí v pojistném a nepojistném systému sociálního zabezpečení z hlediska vhodnosti a efektivity**, kterou VÚPSV řešil v průběhu let 2018–2019, byla financována z institucionální podpory. Cílem bylo přinést detailní popis teoretických přístupů, definic a rozdílů mezi pojistným systémem/dávkou a nepojistným systémem/dávkou, na jehož základě došlo k teoretickému i praktickému vymezení základních principů pro dávky z pojistných a nepojistných systémů a jejich porovnání se současnou skutečnou situací sociálního zabezpečení v ČR. Dalším cílem pak byla identifikace klíčových sociálních dávek a systémů v ČR a jejich rozdělení na charakter pojistný či nepojistný.

Poznatky byly získávány zejména analýzou a rešerší dokumentů a relevantní literatury a provedením základní komparace sociálních/dávkových systémů vybraných zemí EU zpracováváním dokumentů zahraničních a mezinárodních institucí a organizací, které se důchodovou problematikou zabývají, monitorováním webových stránek institucí jednotlivých zemí, do jejichž kompetence a sféry zájmu tato oblast spadá, a zároveň na základě rešerší z dalších relevantních zdrojů.

Závěrečná zpráva, která byla publikována jako odborná monografie pod stejnojmenným názvem, vychází z členění dávek sociálního zabezpečení na pojistné a nepojistné. Kritérium pojistných a nepojistných dávek sociálního zabezpečení je odborníky i občany často používané, ukazuje se však, že je toto označení v teoretické hierarchii vysoko postavené, avšak z hlediska rozlišovací schopnosti poměrně hrubé. Teoretická analýza identifikovala dimenze problému pojistných a nepojistných dávek v sociální politice, význam věcného přístupu k dávám z hlediska zabezpečení jednotlivých životních situací a využití principů ekvivalence v sociálním pojištění. Následně byla provedena dekompozice členění pojistné/nepojistné na dílčí kritéria a existující dávky byly vyhodnoceny pomocí těchto kritérií.

V rámci zpracované výzkumné aktivity byl proveden přehled českého sociálního zabezpečení se zaměřením na jednotlivé významné dávky. Byl ukázán jak současný stav, tak i vývoj jednotlivých segmentů sociálního zabezpečení včetně historických a implementačních souvislostí. Nejprve jsou zmapovány nepojistné dávky a následně pojistné dávky v členění do tří hlavních systémů – pojištění v nezaměstnanosti, nemocenské a důchodové. Přehled je doplněn rozбором financování zdravotní a dlouhodobé péče a stávajícího pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za pracovní úrazy.

Cílem studie nebylo navrhnout reformu konkrétních dávek, ale poukázat na to, kde se nastavení systému dostává do rozporu s jednotlivými kritérii používanými pro klasifikaci dávek. Dalším cílem bylo teoreticky a prakticky vymezit základní principy pro dávky ve vazbě na skutečnou situaci řešenou prostřednictvím sociálního zabezpečení.

Místy se ukázalo, že dílčí charakteristika konkrétní dávky se odlišuje od „čistých“ charakteristik, které byly identifikovány v rámci dekompozice. V takovém případě šlo buď o podnět ke zvážení charakteru dávky, jejího zařazení a existence, nebo bylo potřeba dobře zdůvodnit, proč zákonodárce, respektive tvůrce veřejné politiky takové řešení zvolil.

Studie dále ukazuje význam sociálních modelů (sociálnědemokratického, liberálního a neoliberálního) při klasifikaci sociálních subsystémů a používaných nástrojů v sociální politice, a to také v mezinárodním srovnání. To je užitečné pro srovnání jednotlivých možností nastavení; je to doloženo konkrétními údaji z evropských sociálních systémů a doplněno konkrétními charakteristikami dávek vybraných zemí. Byly též zjištěny trendy v objemech pojistných a nepojistných dávek, jakož i analyzovány podstatné změny s vlivem na ekvivalenci a solidaritu v dávkovém systému. To bylo provedeno za všechny hlavní oblasti veřejných financí a sociálního zabezpečení. Hlavní výzkumná zjištění jsou diskutována a shrnuta v šesté kapitole. Text obsahuje doporučení pro veřejnou správu, jak s dávkovými systémy zacházet, a u vybraných dávek bylo poukázáno na charakter jejich nastavení z pohledu pojistných a nepojistných prvků.

V rámci výzkumných aktivit **Ekonomická situace seniorů v pobytových zařízeních sociálních služeb a Zjištění ekonomické situace osob se zdravotním postižením v pobytových zařízeních sociálních služeb**, které byly financovány z institucionální podpory na dlouhodobý koncepční rozvoj VÚPSV, v. v. i., na léta 2018–2022, byla poprvé od přijetí zákona o sociálních službách č. 108/2006 Sb., věnována pozornost analýze příjmové situace klientů v těchto zařízeních.

Úhrada klienta za poskytování ubytování a stravování v pobytových zařízeních sociálních služeb je významným zdrojem jejich financování, na krytí provozních nákladů těchto zařízení se podílí v rozmezí od 20 % (v domovech pro osoby se zdravotním postižením) do 32 % (v domovech pro seniory). Její výše se naposledy upravovala od 1. ledna 2014, od té doby činí maximální výše úhrady za poskytování ubytování 210 Kč denně a za poskytování stravování 170 Kč denně. Každoročně přitom dochází ke zvyšování důchodů a soustavně rostou náklady na zajištění provozu těchto zařízení. Je proto zřejmé, že v současné době by bylo vhodné po více než 5 letech nově upravit i výši těchto úhrad.

Z provedených analýz vyplynulo, že stávající dvojí ochrana klienta prostřednictvím stanovení maximální výše sazeb za poskytování ubytování a stravování a zachování 15 % příjmu po uhrazení těchto nákladů je nadbytečná. Na straně jedné poskytovatelé služeb nemají možnost diferencovat výši úhrad klientů podle kvality poskytovaných služeb (jednolůžkový nebo vícelůžkový pokoj, dietní stravování), na straně druhé je na účtech klientů pobytových zařízení k dispozici dostatek finančních prostředků, které by bylo možno k tomuto účelu použít. Proto se doporučuje nově výši maximálních sazeb za poskytování ubytování a stravování v pobytových zařízeních sociálních služeb z pozice státu neurčovat a umožnit jednotlivým krajům, které jsou podle Nálezu Ústavního soudu ze dne 23. ledna 2018 sp. zn. I. ÚS 2637/17 odpovědné za zajištění dostupnosti sociálních služeb, výši těchto sazeb stanovit ve své kompetenci, a tak realizovat vlastní sociálněpolitické záměry v této oblasti. Stanovená 15 % ochrana příjmu klienta je postačující z hlediska potřeby krytí dalších nákladů klienta týkajících se zajištění péče o vlastní osobu. Alternativně je možné, aby výši sazeb za poskytování ubytování a stravování v pobytových zařízeních mohli stanovit přímo samotní poskytovatelé služeb, neboť oni přímo s klientem uzavírají smlouvu o poskytování sociálních služeb.

V rámci provedených analýz se dále ukázalo, že jednotlivá zařízení mají odlišným způsobem stanovenou výši úhrad klienta a poskytování ubytování a stravování v pobytových zařízeních sociálních služeb. Přestože vyhláška č. 505/1995 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, v platném znění, stanoví maximální výši úhrad klientů denní

částkou, většina poskytovatelů sociálních služeb stavoví výši úhrady klientů jednotnou měsíční částkou bez ohledu na počet dní v měsíci. Lze vyslovit domněnku, že tento postup není v souladu se záměrem zákonodárce, nehledě na to, že stanovením výše úhrady klienta v závislosti na počtu dní v měsíci by bylo možno zvýšit příjmy pobytových zařízení o 1,4–1,7 %.

V následujících letech lze očekávat, že náklady na poskytování sociálních služeb se budou zvyšovat podstatně rychleji, než se budou zvyšovat příjmy klientů těchto služeb ze systému důchodového pojištění. V tomto smyslu se ukazuje, že je nutné posilovat chápání sociálních služeb jako ekonomického systému a upravit v tomto smyslu systém jejich financování, organizace a řízení. Z pohledu výše úhrad za poskytované sociální služby jde zejména o to, že nadále není možné poskytovat služby ve stejné kvalitě klientům, jimž je vzhledem k zákonem definovanému 15% zůstatku jejich příjmu stanovena úhrada v nižší úrovni, aby tento rozdíl nebyl chápán jako jejich dluh.

Za zvážení tedy stojí dvě systémové změny v oblasti úhrady klientů. První je možnost stanovení vyšších úhrad, a tím umožnění poskytování vyšší úrovně služeb, tj. služeb ve vyšší kvalitě (za předpokladu zajištění dostupnosti sociálních služeb v minimální akceptovatelné kvalitě pro všechny). V praxi to tedy znamená otevření možnosti víceúrovňové kvality sociálních služeb s odkazem na osvědčené evropské modely, ale i jako reakci na požadavek a poptávku klientů a jejich rodinných příslušníků. Druhou je možnost stanovení úhrad a poskytnutí sociální dávky klientovi ve výši rozdílu plné a skutečné úhrady po uplatnění regulačních mechanismů. Tato sociální dávka pak může být majetkově a příjmově testovaná dle různých parametrů.

Získané poznatky byly prezentovány v souhrnné výzkumné zprávě **Úhrada klientů za poskytování ubytování a stravování v pobytových zařízeních sociálních služeb**.

Hlavním cílem realizace projektu **Systém sociálně-zdravotní péče o osoby 50+s využitím inovativního komunitního modelu**, který byl financován z OPZ, bylo udržet osoby starší 50 let (vč. seniorů), které jsou závislé na péči druhé osoby, v jejich přirozeném domácím prostředí na základě podpory poskytované pečujícími osobám a rodinám. Tato podpora může vhodně propojit péči rodiny s využíváním profesionálních sociálních a zdravotních služeb tak, aby tato forma péče byla poskytována všem potřebným občanům. Za tímto účelem byl v praxi vytvořen a pilotně ověřen zcela nový model služby – Centrum pro rodinné pečující na úrovni měst Havířov a Uherský Brod a jejich správních obvodů jako obcí s rozšířenou působností. Na úrovni těchto měst byla zřízena nová pozice poradce pro rodinné pečující, který bude vyškolen pro práci s uvedenou cílovou skupinou. V rámci projektu byla vytvořena metodika uvedeného centra, v jejímž rámci je specifikováno jeho vymezení, používané nástroje, metody a techniky pomoci a funkční modely fungování centra.

Z dlouhodobého hlediska projekt usiloval o propojování a síťování sociálně zdravotní péče a o úspory investic do výstavby nových pobytových zařízení. Výstupem projektu ve vazbě na tento cíl je vypracování publikace Vznik Center pro rodinné pečující z hlediska efektivnosti, kde jsou identifikovány přínosy těchto center z hlediska efektivnosti poskytovaných služeb. V tomto smyslu byl projekt realizován v souladu s Národní strategií rozvoje sociálních služeb do r. 2025.

Služba Centra plně akcentuje význam a podporu rodiny, smysl komunitní péče a tvorbu sítě sociálně zdravotních služeb. Na základě mapování potřeb jednotlivých rodin jsou v současné době obě pracoviště plně kompetentní podávat přehled o potřebě jednotlivých odborných služeb na území obou měst. Koordinace služeb je důležitá hlavně v domácím prostředí a v případech, kdy ke klientům dochází více poskytovatelů sociálních a zdravotních služeb. Vzájemnou aktivní spolupráci poskytovatelů sociálních služeb a zdravotní péče se podařilo zajistit

interdisciplinární přístup k řešení potřeb občanů. V tomto smyslu uvedený projekt přispěl na úrovni obou měst k efektivnímu řešení jednotlivých konkrétních řešených problémů.

V rámci realizace projektu se VÚPSV podílel na evoluční činnosti a zpracováním odborné monografie **Vznik Center pro rodinné pečující z hlediska efektivnosti**, kde byla pozornost věnována mj. nutnosti zvýšit úroveň podpory pečujících osob. Při hledání vhodných forem jejich hmotného zabezpečení lze vycházet např. z toho, jakým způsobem je v našem právním řádu upraveno postavení pěstounů. Přitom je důležité, že odměna za jejich činnost je považována za příjem ze závislé činnosti pro účely jak daňových zákonů, tak i pro účely pojistného na sociální a zdravotní pojištění. Je zřejmé, že tato forma podpory je výrazně širší, než je stávající podpora pečujících osob ve formě dlouhodobého ošetrového. Skutečnost, že odměna pěstouna je považována za příjem pro účely pojistného na důchodové pojištění, je významná především z toho pohledu, že pečující osoba není v důsledku zajišťování péče do budoucna znevýhodněna absencí vlastního příjmu při výpočtu svých důchodových nároků. Vzhledem k vysoké míře solidarity, která je uplatňována při výpočtu důchodu, se jeví tento postup jako optimální.

Je zřejmé, že obdobné principy by mohly být uplatňovány i pro odměňování pečujících osob. Výše odměny by přitom mohla být diferencována nejenom podle počtu osob, jimž je zajišťována péče v domácím prostředí, ale i podle stupně závislosti těchto osob.

Výsledky evaluační činnosti je shrnuty v souhrnné výzkumné zprávě **Evaluace vlivu projektových aktivit projektu Systém sociálně-zdravotní péče o osoby 50+ s využitím inovativního komunitního modelu** na situaci pečujících osob. Provedené analýzy vypovídaly o tom, že mezi hlavní efekty Center pro rodiny pečujících patří tyto klíčové dopady využívání služeb Center:

- v intervenční skupině byla zaznamenána vyšší míra využívání většiny sledovaných skupin služeb a také nulový podíl pečujících, kteří nevyužívají žádné služby,
- v obou pilotních městech byl v intervenční skupině větší počet kontaktovaných pracovišť než v kontrolních městech,
- pečující osoby z intervenční skupiny hodnotily dostupnost a kvalitu informací téměř ve všech hodnocených aspektech příznivěji než pečující z kontrolní skupiny, možnost získání informací na určitém místě byla příznivěji hodnocena v obou pilotních městech,
- pečující z intervenční skupiny měli větší povědomí o okruhu služeb, které jsou v jejich městě nebo v jeho okolí dostupné a jež mohou využít při poskytování péče,
- pečující osoby z intervenční skupiny se vyznačovaly také odlišným hodnocením významu některých okolností, jež jsou pro ně důležité při poskytování péče, jednalo se především o větší význam různých možností podpory, o větší význam nabídky služeb pro příjemce péče, o častější uvědomění významu vlastní osobní situace jako nezbytné podmínky pro zajištění péče a o častější konstatování významu finančních a technických podmínek ovlivňujících možnosti poskytování péče.

Výzkumná aktivita **Monitoring změn v zahraničních důchodových systémech** naplánovaná na období 2017–2022 je financována z institucionální podpory. Má za cíl rychle a pružně informovat MPSV o aktuálním dění v zahraničí s ohledem na důchodovou politiku a přístupech jednotlivých zemí k řešení problémů, s nimiž se potýkají. Pozornost je zaměřena na země EU, sledovány byly však i další členské státy OECD a země Latinské Ameriky a jihovýchodní Asie. Výzkumné aktivity se zaměřovaly na všechny pilíře důchodových systémů se zvláštním důrazem na parametry základního pilíře.

Poznatky byly získávány zpracováváním dokumentů zahraničních a mezinárodních institucí a organizací, které se důchodovou problematikou zabývají, monitorováním webových stránek institucí jednotlivých zemí, do jejichž kompetence a sféry zájmu tato oblast spadá, popř. na základě rešerší z dalších relevantních zdrojů. Jako prvotní signální zdroj informací sloužil v některých případech mj. i denní tisk a další sdělovací prostředky.

V souladu se zadávacím listem byl s čtvrtletní periodicitou MPSV předáván výstup (typ O) shrnující aktuální informace o probíhajících či připravovaných změnách v důchodových politikách vybraných států. Výstupy obsahují i informace, které prováděné a připravované změny uvádějí do kontextu hospodářské politiky v příslušné zemi.

Poznatky získané v rámci výzkumné aktivity v roce 2019 ukazují, že důchodovou agendu v zemích EU ovládá snaha zajistit dlouhodobou finanční udržitelnost důchodových systémů a lze zaznamenat všeobecný trend směřující k modernizaci struktury důchodových systémů. V některých zemích byly sledovány nekoncepční zásahy pod tlakem politické a hospodářské reality bez hlubšího zvážení dlouhodobých důsledků. Většina sledovaných zemí pokračuje v precizaci či korekci dlouhodobě sledovaných strategií, v jednotlivých případech jsou opatření zajišťující dlouhodobou finanční udržitelnost důchodového systému rozvolňována či rušena a dochází k rezignaci na mezigenerační solidaritu ve smyslu spravedlivého sdílení břemene dlouhodobých závazků.

Demografický tlak na první pilíř důchodového zabezpečení vedl ve většině sledovaných zemí v uplynulých letech k legislativnímu zakotvení dalšího zvyšování statutárního důchodového věku. Nejnovějším příkladem pokračování tohoto vývoje může být Velká Británie, Irsko či Švýcarsko, kde se napodruhé v celonárodním referendu podařilo prosadit sjednocení věkové hranice pro odchod do důchodu pro muže a ženy. Problematickou politickou průchodnost úprav statutárního důchodového věku se v posledním desetiletí pokusily některé státy řešit uzákoněním automatického mechanismu spojujícího růst věkové hranice pro odchod do důchodu s vývojem střední délky života. Aktuální změny v Nizozemsku a na Slovensku však ukazují, že toto řešení není vůči politickým tlakům zásadně odolnější a vlády budou často v pokušení do automatického mechanismu zasahovat. Na příkladu nejnovějších změn v Itálii či Nizozemsku se rovněž potvrzuje, že zvyšování věkové hranice pro odchod do důchodu vytváří velký politický tlak na volnější přístup k předčasným důchodům a snížení věkové hranice pro vybrané skupiny obyvatel. Vlády se většinou snaží přenést náklady za taková řešení na zaměstnavatele.

Ačkoli do budoucna počítají některé státy s přesunem části zátěže financování důchodů z prvního na druhý pilíř důchodového zabezpečení, aktuálně v praxi dochází spíše k posílení základního pilíře (např. Irsko). Diskuse probíhající v Nizozemsku či Švýcarsku počítají s kompenzací nižších dávek ze zaměstnaneckých schémat prostřednictvím vyšších dávek ze státního základního důchodového pilíře. V Kanadě tradičně spoléhající na vícezdrojové financování důchodů rovněž dochází k posílení váhy na státní pilíř. Příspěvková sazba příjmově vztahovaného státního důchodového schématu vzroste s cílem zvýšit dosahovaný náhradový poměr vůči předdůchodovým příjmům. S růstem příspěvkové sazby na sociální pojištění počítá s ohledem na demografický vývoj v příštím desetiletí Německo. Pro Finsko je významné navyšování příspěvkové sazby pro plátce sociálního pojištění hlavní strategií k udržení vyrovnané bilance důchodového účtu po roce 2050.

Strukturální reformy v rámci prvního pilíře důchodového zabezpečení jsou připravovány ve Francii a ve Finsku. Jejich společným jmenovatelem je zrušení relativně komplikované historické struktury sektorových důchodových schémat a zavedení moderního jednotného systému.

3.1.6 Dlouhodobé sledování proměn české rodiny v kontextu demografických a sociálních trendů a hodnocení možností rodinné politiky v návaznosti na další veřejné politiky čelit novým sociálním rizikům

V rámci tohoto výzkumného záměru byly v roce 2019 realizovány tyto výzkumné aktivity:

- Komplexní výzkum o situaci rodin a seniorů,
- Zpráva o rodině 2020,
- Identifikace bariér v přístupu romských dětí ke zprostředkování náhradní rodinné péče,
- Výzkum bezdomovecké populace v ČR s přihlédnutím k ekonomické aktivitě v závislosti na fázích životního cyklu,
- Dopady míry rodičovského konfliktu na dítě a role, jakou v nich hraje konkrétní forma porozvodového uspořádání péče.

Současná česká rodina je velice rozmanitá a nabývá různých forem. Je proto čím dál obtížnější tuto instituci obecně definovat a postihnout ji výzkumem. Projekt **Komplexní výzkum o situaci rodin a seniorů**, jehož řešení je financováno z institucionální podpory, se proto v pětiletém období zaměřuje prostřednictvím specifických „sond“ na konkrétní typy rodiny, jež jsou každoročně vybírány nejen na základě jejich složení (např. rodiny neúplné, rodiny složené z fragmentů rodin rozpadlých), ale i podle jejich specifických potřeb. Ve výběru daného typu rodiny je jednak zohledněna společenská relevance, jednak aktuální potřeba odběratele, kterým je MPSV. Cílem projektu je v daném časovém horizontu získat komplexní informaci o rodinách a seniorech, a tím poskytovat kvalitní a aktuální data, a to nejen pro MPSV, srovnatelná v čase, příp. v mezinárodním kontextu. Předmětem zájmu je např. socioekonomická situace rodin (vč. bydlení a využívání daňového a dávkového systému, míry ekonomické aktivity členů rodin, ohrožení chudobou), sladění rodinného a pracovního života, mezigenerační solidarita, využívání sociálních a jiných služeb, socializace v rodině, péče o závislé osoby v rodině, vnímání společenských opatření na podporu rodin, zejména s malými dětmi a seniory.

Projekt se každoročně opírá o smíšenou metodologii. V rámci počáteční fáze je pozornost věnována danému typu rodiny z pohledu kontextových dat zejména v oblasti demografie a příjmové statistiky. Vlastní výzkum kombinuje kvantitativní a kvalitativní přístup. Snahou je, aby kvalitativní šetření (hloubkové rozhovory) předcházelo šetření kvantitativnímu a bylo tak oporou pro tvorbu dotazníku (sekvenční přístup), zároveň poznatky získané kvantitativní metodou prohlubuje či doplňuje (expanzivní přístup). Každé dotazníkové šetření obsahuje základ společný pro všechny zkoumané typy rodiny a specifické části, kde je pozornost věnována otázkám a problémům příznačným pro daný konkrétní typ.

Projekt se v roce 2019 zaměřil na tři typy rodiny. Byla dokončena šetření rodin rekonstituovaných a rodin se třemi a více dětmi a jejich výsledky publikovány. Dalším sledovaným typem rodin byly neúplné rodiny. Rodiny s více dětmi jsou většinou založeny na manželství rodičů, rodiny rekonstituované se naopak častěji vyznačují nesezdaným soužitím biologického a nevlastního rodiče v ní žijících dětí. Stabilita rodiny obecně je ohrožována různými vnitřními (např. shoda partnerů na různých aspektech společného života) i vnějšími faktory (např. ekonomická stabilita), v případě rekonstituovaných rodin se navíc přidává ohrožení pramenící z komplexnosti vztahů mezi jejich členy. Tyto rodiny proto více než jiné volají po větší dostupnosti podpůrných služeb pro dospělé (psychoterapie a poradenství, mediace apod.) i děti (psycholog, psychiatr). V rodinách s více dětmi je více akcentována problematika sladění práce a rodiny, jež se odráží i v nižší zaměstnanosti matek. Tato oblast je obtížná i pro samoživitele, podle nichž by bylo žádoucí zacílit

rodinnou politiku na tři oblasti: sladování rodiny a zaměstnání, zajištění pracovních podmínek vstřícných k potřebám rodičů a snížení finanční náročnosti péče o děti. Z hlediska výchovné funkce rodiny se zástupci všech tří uvedených typů rodiny shodují, že mají na své děti méně času, než by si přáli, problémem je pro ně i hrazení volnočasových aktivit pro děti, a to zejména pro samoživitele.

Poznatky týkající se zmíněných typů rodiny využil odbor rodinné politiky MPSV při své koncepční činnosti v oblasti rodinné politiky, především při aktualizaci Koncepce rodinné politiky, ale také při přípravě navazujících systémových projektů z této oblasti (projekt Krajská rodinná politika, projekt Podpora implementace dětských skupin). Výsledky projektu jsou rovněž podkladem pro Zprávu o rodině 2020.

Výstupy projektu byly prezentovány:

- v odborných monografiích **Rodiny se třemi a více dětmi, Rekonstituované rodiny a Neúplné rodiny**,
- v článku **Jak se žije v rekonstituovaných rodinách a co potřebují?**, který byl publikován v odborném recenzovaném časopise,
- na workshopech pro odbornou veřejnost **Rodiny se třemi a více dětmi a rekonstruované rodiny a Neúplné rodiny**,
- v příspěvku **Jak se žije v rekonstituovaných rodinách**, který byl prezentován na odborné mezinárodní konferenci.

Zpracování **Zprávy o rodině 2020** se zakládá na zadání Koncepce rodinné politiky MPSV z roku 2017 a usnesení vlády č. 654/17, v nichž je MPSV uloženo připravit každé tři roky komplexní zprávu o rodině. Zpráva, jejíž financování je zabezpečeno z institucionální podpory, zahrnuje vyhodnocení pokračujících trendů demografického vývoje a sociálně ekonomických podmínek rodin za poslední období a zvýšenou měrou se zaměřuje na jeden ze stěžejních problémů současných rodin, kterým je jejich oslabená stabilita a její důsledky. V intencích Koncepce jsou vyzdvížena témata bydlení a slučitelnosti práce a rodiny.

Analýzy jsou založeny na dostupných statistických datech a periodických statistických šetřeních a současně na sérii výběrových šetření realizovaných ve VÚPSV, v. v. i., především v letech 2017–2019.

V průběhu posledních desetiletí prošla česká rodina velkými proměnami na pozadí dynamického společenského a ekonomického vývoje a v kontextu dlouhodobých demografických trendů. Rozšiřující se možnosti různorodého směřování individuálních životních drah se promítají do proměn rodiny a stále rozmanitějších forem rodinného soužití. V důsledku těchto trendů lze dnešní rodiny charakterizovat především třemi základními rysy:

- rostoucí diverzita forem rodinného soužití,
- destandardizace životních drah, projevující se rozmanitějšími formami a novým časováním přechodů do partnerství a rodičovství i opakovanými vstupy do partnerství či manželství,
- nestabilita rodiny a partnerských vztahů, oslabené mezigenerační vztahy.

Z porovnání postojů k rodině, partnerství a rodičovství a vývojových proměn českých rodin je zřejmé, že ideální představy o rodinném soužití a životní plány se často rozcházejí se skutečným demografickým chováním. Ve skutečném životě a chování jsou ideály rodiny konfrontovány jak

s reálnými podmínkami, tak se sociálními očekáváními a tlaky. Manželská rodina je však stále nejvíce uznávanou formou soužití. Snížení stability zvláště některých rodinných uspořádání snižuje jejich schopnost autonomního plnění rodinných funkcí. V důsledku diverzity a nestability dnešních rodin je jejich funkčnost častěji než dříve závislá na společenské podpoře.

Plnění Koncepce rodinné politiky 2017 relativně nejvíce pokročilo v oblasti sladování rodiny a zaměstnání, kde bylo mj. cílem usnadnit návrat na trh práce matkám malých dětí a zvýšit podíl otců na péči. Opatření zavedená v letech 2017–2019 umožnila zejména zpřístupnění nerodinné denní péče podporou dětských skupin a mikrojeslí a zajištění jejich kvality. Do konce roku 2019 byly splněny i cíle týkající se navýšení rodičovského příspěvku, zavedení otcovské či dlouhodobého ošetřovného.

V posledních pěti letech dochází k obratu v řadě demografických ukazatelů. Zvyšuje se jak počet sňatků a úhrnná tabulková sňatečnost, tak počet živě narozených dětí a úhrnná plodnost. Intenzita rozvodovosti zaznamenala také mírně klesající trend. Ve výzkumech různých cílových skupin označují své soužití za velmi šťastné či převážně spokojené zhruba tři čtvrtiny dotázaných. O rozvodu/rozchodu někdy opravdu vážně uvažovala přibližně pětina dotázaných. Sezdaní na rozvod pomýšlejí v menší míře než nesezdaní na rozchod. Podle soudních statistik je nejčastějším důvodem rozvodu rozdíl povah, názorů a zájmů. Podle výběrových šetření jsou hlavními důvody nevěra, problémy v komunikaci a malá snaha partnerské problémy řešit. U rozvádějících se ve vyšším věku se častěji vyskytují důvody jako manželův alkoholismus, rozdíly povah, názorů a zájmů, zdravotní stav nebo špatné zacházení.

Rodinám se stále lépe daří vycházet se svými příjmy. Nejnákladnější položku rodinného rozpočtu představují výdaje na bydlení a na potraviny. V rodinách s dětmi tvoří zhruba třetinu celkových vydání, v seniorských domácnostech více než polovinu. Každá dvanáctá domácnost je ohrožena finanční nestabilitou, tzn. má velké problémy při vycházení s příjmem a při plnění finančních závazků. Ekonomickou situaci rodin ohrožuje jejich nestabilita. Podmínky pro získání bytu a pro bydlení žádoucích kvalit a současně při přijatelných či vůbec zvládnutelných finančních nákladech se od roku 2017 opět zhoršily. Nabídka bytů je stále nedostatečná. Dostupnost bydlení klesá i pro střední třídy. Rezortní roztříštěnost komplikuje vytvoření propojeného systému nástrojů na podporu bydlení odpovídající současným (diverzifikovaným) potřebám a realizaci žádoucích změn. Projevilo se to při řešení sociálního nebo dostupného bydlení. Stále existuje segment rodin žijících v nevyhovujícím bydlení nebo ohrožených jeho ztrátou. Takové bydlení či časté stěhování má negativní vliv na sociální začlenění jedinců do většinové společnosti, a to již od dětství.

V posledních letech se v důsledku vyšší zaměstnanosti rodičům a pečujícím osobám potenciálně otevřel prostor pro svobodnější volbu strategií sladování rodiny a zaměstnání. Další externí podmínky pro kombinaci práce a rodiny však neprošly tak příznivým vývojem. V řadě výzkumů veřejného mínění nicméně vypovídá více než polovina rodičů nezletilých dětí, že zvládají sladovat rodinu a zaměstnání bez větších problémů. Subjektivně se lépe daří kombinovat rodinu a zaměstnání tím lépe, čím je rodič spokojenější s rozdělením rolí v rodině. Velkým problémem dnešních rodin s dětmi je nedostatek času, který mohou rodiče věnovat činnostem, jež považují za důležité pro rodinu a děti.

Role otce a matky se proti minulosti sbližují a rodiče v postojích vyjadřují vysokou podporu pro sdílené role rodičů, přesto je v praxi zpravidla uplatňován tradiční model komplementárních rolí otce živitele a matky pečovatelky. Čas otců trávený s dětmi je limitován jejich pracovními povinnostmi a významná část otců by chtěla věnovat svým dětem více času. V souvislosti se změnami života mužů, jejich role ve společnosti, v partnerských vztazích i otcovství se hovoří o znejistění mužů ohledně jejich místa v současném světě či přímo o krizi mužství. Ta přitom nemá jednoznačný obsah či význam.

Stabilita rodiny dnes závisí zejména na kvalitě partnerského vztahu rodičů. Podle psychologů lidé mají o partnerství nepřiměřené a pak často nenaplněné představy a očekávání, podporované médii. Páry zapomínají o svém vztahu pečovat, trávit čas ve dvou, zejména poté, co se stanou rodiči. Časem pak dochází k odcizení. Do vztahů dnes zasahují i moderní technologie, stávají se alternativou (méně uspokojivé) partnerské komunikace. Děti zpravidla vnímají a prožívají partnerské problémy a rozchod svých rodičů intenzivněji a hůře, než si rodiče myslí a bývají ochotni si připustit. Úpravu péče o děti po rozchodu/rozvodu řeší zpravidla v emočně vypjaté fázi, mnohdy tak nejsou schopni citlivě reagovat na potřeby dětí.

Starší muži a starší ženy jsou nedílnou součástí rodin mladších jedinců, ale sami i rodinu tvoří ve vši její variabilitě a heterogenitě. I seniorů se týká problém stability rodiny a partnerství. Důsledky rozvodů v seniorském věku nezřídka pocítí i dospělé děti a vnoučata. Ti se mohou ocitnout „v pasti“ mezi dvěma rodiči a jejich potřebami.

Zpráva bude v souladu s harmonogramem předána na MPSV v březnu 2020.

Výstupy projektu byly prezentovány v příspěvku **Family Policy and Forms of Child Day-care in Selected European Countries**, který byl přednesen na odborné mezinárodní konferenci ESA v Manchesteru.

Výzkumná aktivita **Identifikace bariér v přístupu romských dětí ke zprostředkování náhradní rodinné péče** navazuje na úkol MPSV vyplývající ze Strategie romské integrace do roku 2020 (dále jen „Strategie“), který mu byl uložen usnesením vlády ze dne 23. 2. 2015 č. 166. Tento úkol ve znění: „Učinit opatření, aby všechny děti bez rozdílu měly stejný přístup k osvojení a ke svěření do pěstounské péče; zajistit adekvátní odbornou přípravu žadatelů“ směřuje k naplnění specifického cíle Strategie 8.4 „Podpora romských rodin v oblasti sociálně-právní ochrany“. Reaguje tak na fakt, že šance romských dětí na zprostředkování náhradní rodinné péče (dále jen „NRP“) jsou nižší oproti dětem z většinové populace. V této oblasti však bohužel dlouhodobě chybí empirická data, na jejichž základě by bylo možné přijmout potřebná opatření na podporu této znevýhodněné skupiny dětí. V souvislosti s vyhodnocováním pokroku v naplňování indikátoru výsledku stanoveného u specifického cíle 8.4 je potřebné, aby MPSV každoročně získávalo etnická data o počtu romských dětí v oblasti NRP. Data by měla sloužit výhradně k ověřování toho, zda se daří zvyšovat podíl romských dětí, kterým je zprostředkována NRP.

Cílem výzkumu je analyzovat situaci romských dětí, které jsou krajskými úřady vedeny v evidenci dětí podle § 22 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o SPOD“) pro účely zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče a identifikovat bariéry, které jim komplikují přístup k péči v náhradním rodinném prostředí. Hlavním cílem je ověřit, zda pro získávání dat o situaci romských dětí v oblasti NRP lze využít Evropskou komisí doporučovaný neadresný sběr etnických dat a vytvořit metodu, která bude cíleně určená pro tuto oblast.

Ve druhém roce řešení projektu byly ve spolupráci s MPSV finalizovány dotazníky pro online šetření. S jeho spuštěním byl VÚPSV, v. v. i., nucen vyčkávat na ukončení vyjednávání MPSV o jeho podpoře externími subjekty (Svaz měst a obcí) a vedením ministerstva. Šetření bylo zahájeno v závěru roku 2019 se zapojením:

1. pracovníků orgánů sociálně-právní ochrany dětí (dále jen „OSPOD“) OÚ ORP, kteří se specializují na agendu NRP, v rámci níž vyhledávají děti, kterým je potřeba zprostředkovat NRP, zjišťují údaje potřebné ke zprostředkování a vedou za tímto účelem spisovou dokumentaci dětí, komunikují ve věci s příslušným pracovištěm OSPOD KÚ atd.;

2. pracovníků OSPOD KÚ, kteří spravují evidenci dětí pro účely zprostředkování NRP, aktivně pracují se spisovou dokumentací dětí, spolupracují s pracovišti OSPOD OÚ ORP, podílejí se na odborném posuzování dětí pro účely zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče atd.

Sběr dat byl ukončen počátkem roku 2020, v průběhu téhož roku proběhne analýza porízených dat a budou publikovány výstupy z projektu.

Cílem projektu **Výzkum bezdomovecké populace v ČR s přihlédnutím k ekonomické aktivitě v závislosti na fázích životního cyklu** bylo přinést souhrnné údaje o aktuálním stavu bezdomovecké populace v ČR a nastínit vývojové trendy bezdomovecké populace v ČR se zaměřením na jejich ekonomickou aktivitu. Projekt, který byl financován z institucionální podpory, měl dvě části, za první plošné sčítání osob bez domova na území ČR, za druhé zjištění podrobnějších údajů o bezdomovecké populaci na vybraném vzorku respondentů prostřednictvím kvantitativního sociologického šetření.

Sčítání bylo realizováno v dubnu 2019 ve 403 obcích ČR a dalších institucích. V obcích proběhlo podle čtyř různých scénářů tak, aby bylo co nejlépe přizpůsobeno velikosti obce, přítomnosti či absenci denních nízkoprahových služeb a kapacitám sčítacích komisařů. Scénář 1 byl založený na využití existující evidence, ve scénářích 2 a 3 bylo realizováno úplné sčítání v terénu, scénář 4 využil přístup sběrného zachytu, metodu capture-recapture. Sčítání bylo kontaktní, v roli sčítacích komisařů byli proškolení sociální pracovníci. Dále byly zjišťovány údaje o počtech osob bez domova prostřednictvím elektronických dotazníků ve všech azylových domech na území ČR, v domech na půl cesty, ve zdravotnických zařízeních s lůžkovou péčí (včetně psychiatrických nemocnic) a ve vězeňských zařízeních (věznice, vazební věznice a detenční zařízení).

Sčítání osob bez domova přineslo chybějící informace o počtu bezdomovecké populace na území ČR a jejich základních charakteristikách (věk, pohlaví, typ místa přespávání, celková délka pobytu bez střechy či bez bytu). Sčítány byly osoby bez střechy (spící „venku“ – např. ve stanech, autech, vagónech, podmostích, veřejných prostranstvích, squatech, cizích zahradních chatkách, sklepech – a v nízkoprahových noclehárnách pro osoby bez přístřeší) a vybrané kategorie osob bez bytu (obyvatelé azylových domů, obecních ubytoven pro osoby bez přístřeší, domů na půl cesty a osoby bez domova pobývající ve zdravotnických nebo vězeňských zařízeních). Jedná se o první dvě koncepční kategorie typologie ETHOS (European Typology of Homelessness and Housing Exclusion), kde ve druhé kategorii bez střechy nebyly sčítány osoby bydlící v soukromých komerčních ubytovnách, osoby v pobytových zařízeních pro uprchlíky, osoby před opuštěním dětských institucí a osoby před opuštěním pěstounské péče.

Extrapolací získaných dat bylo zjištěno, že na území ČR se na jaře roku 2019 vyskytovalo celkově zhruba 23 830 osob bez domova výše uvedených kategorií, z toho 2 600 dětí. Přibližně polovina z těchto osob (11 608) patřila do kategorie bez střechy, tedy přespávala venku nebo v noclehárnách pro osoby bez domova. Zhruba jedna třetina sečtených osob (6 135) přebývala v azylových domech, zhruba každá desátá osoba bez domova pak byla v době sčítání ve zdravotnickém zařízení (2 672), nejčastěji v psychiatrické léčebně. Ve věznicích se nacházelo rovněž nezanedbatelné množství osob bez domova (1 500), které se po propuštění nebudou mít kam vrátit, protože ubytování neměli už před nástupem do vězení nebo o ně přišly v průběhu uvěznění.

Návazně bylo v květnu a červnu 2019 provedeno podrobnější šetření osob bez střechy a osob přespávajících v azylových domech a obecních ubytovnách. Celkový počet respondentů činil 1 013 osob ze všech 14 krajů ČR. Pomocí standardizovaných rozhovorů byly zjišťovány podrobnější informace o životních trajektoriích osob bez domova, naplňování základních životních potřeb, jejich ekonomické situaci, rodinné situaci, zdravotním stavu, využívání služeb a poptávce

po nich. Dílčí výsledky byly poskytnuty MPSV ČR na podzim 2019 a na podrobnějších analýzách se dál pracuje.

Výsledky provedeného výzkumu využívá MPSV ČR při utváření nové koncepce prevence a řešení problematiky bezdomovectví v ČR, při řešení operačního programu potravinové a materiální pomoci a pro strategii sociálního začleňování 2021–2030. Obecní a krajské samosprávy je užívají v tvorbě střednědobých plánů sociálních služeb.

Získané poznatky byly prezentovány v odborné monografii **Sčítání osob bez domova v České republice 2019: Kategorie bez střechy a vybrané kategorie bez bytu podle typologie ETHOS.**

Hlavním cílem projektu **Dopady míry rodičovského konfliktu na dítě a role, jakou v nich hraje konkrétní forma porozvodového uspořádání péče**, který byl financován z institucionální podpory, bylo zmapovat dopady míry rodičovského konfliktu na dítě a roli, jakou v nich hraje konkrétní forma porozvodového uspořádání péče, a to v souvislosti s tím, zda se na ní rodiče shodli, nebo byla soudem nařízena. Dítě se vyvíjí především ve vztahovém trojúhelníku otec – matka – dítě. Čím lépe a déle ten funguje (i po případném rozchodu rodičů), tím zdravěji se dítě rozvíjí. Partnerské vztahy se však dnes vyznačují křehkostí. Přibližně čtvrtina dětí v důsledku rozchodu rodičů vyrůstá jen s jedním z nich. Navzdory tomu, že dnes řada rodičů chce a snaží se řešit dopady svého partnerského rozchodu dohodou a s šetrností vůči dítěti, soudci, psychologové a sociální pracovníci OSPOD upozorňují, že v posledních letech nebývale narůstá intenzita rodičovských sporů o děti. Odhady podílu těch nejvíce vyhraněných rozvodových kauz na jejich celkovém počtu se liší, pohybují se cca mezi 5–20 %. Konflikt mezi rodiči často ovlivňuje životy dětí ještě dlouho po rozchodu rodičů, nejrádka až do jejich dospělosti.

Projekt se zaměřuje na vývoj vztahu a konfliktu mezi rodiči před a po rozchodu, na způsob nastolení uspořádání péče o děti po rozchodu a na každodenní život a zkušenosti rodičů a dětí ve sledovaných formách péče (střídavá a výlučná). Přitom je snahou reflektovat potřeby dětí a jejich naplňování v různých vývojových fázích. Záměrem je popsat problematiku z pohledu všech aktérů, tedy především rodičů a dětí, ale i z pohledu soudců, soudních znalců, pracovníků orgánu sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD), advokátů, psychologů, pedagogů MŠ a ZŠ atd. K dosažení výše uvedených cílů budou v průběhu řešení čtyřletého projektu využívány kvalitativní a kvantitativní výzkumné metody.

V prvním roce řešení projektu (fáze předvýzkumu) byla provedena sekundární analýza domácích a zahraničních pramenů týkajících se porozvodového uspořádání péče o děti, příslušné legislativy a dostupných statistik. Byly realizovány expertní rozhovory a diskusní skupiny s představiteli vybraných typů aktérů v systému (psychologové/ terapeuti, soudci, advokáti, mediátoři, pracovníci OSPOD, pedagogové). Cílem bylo získat hlubší poznatky pro co nejvhodnější nastavení výzkumných nástrojů využívaných během projektu pro tvorbu dotazníku a scénářů individuálních hloubkových rozhovorů:

- a) s rodiči, kteří mají děti ve výlučné či střídavé péči,
- b) s rodiči se zkušeností s atypickými formami střídavé péče,
- c) s mladými dospělými, kteří jako děti zažili rozchod rodičů a byli ve střídavé nebo výlučné péči.

Projekt má podporu profesních organizací sdružujících a vzdělávajících odborníky profesí, které jsou zapojeny do řešení rodičovských konfliktů nebo jejich důsledků (Sdružení rodinně-právních a opatrovnických soudců, Profesní komora pracovníků SPOD, Asociace manželských a rodinných poradců, Česká asociace pro psychoterapii, Unie rodinných advokátů). Jejich zástupci jsou členy odborného panelu projektu.

Výsledky výzkumu jsou využívány na podporu odborné praxe profesí v resortu MPSV (pracovníci OSPOD, sociální pracovníci, pracovníci sociálních služeb) a MS (soudci, advokáti). MPSV je využívá při své koncepční činnosti v rámci agendy sociálně-právní ochrany dětí a rodinné politiky, především v oblasti primární prevence, při aktualizaci Koncepce rodinné politiky, ale také při přípravě navazujících systémových projektů (např. projekt Krajská rodinná politika). Výstupy z projektu slouží jako podklady pro Zprávu o rodině 2020.

Doposud získané poznatky byly prezentovány:

- jako výsledky typu „O“ – ostatní ve studiích **Péče o děti po rozvodu či rozchodu (výsledky předvýzkumu v rámci projektu)** a **Zpráva z fokusních skupin: Dítě v rodičovském konfliktu (výsledky předvýzkumu v rámci projektu)**,
- na odborném workshopu pro odbornou veřejnost **Dítě v rodičovském konfliktu**.

3.1.7 Hodnocení trendů v rozvoji kapacity veřejné správy a vládnutí ve vztahu k sociální politice

V rámci realizace toho výzkumného záměru byla pozornost věnována těmto aktivitám:

- Sociodemografická studie správního obvodu obce s rozšířenou působností Roudnice nad Labem,
- Zjištění bariér a potřeb osob ohrožených závislostmi (alkohol, ilegální drogy a patologické hráčství).

Cílem projektu **Sociodemografické studie správního obvodu obce s rozšířenou působností Roudnice nad Labem** bylo zejména shromáždit sociodemografické údaje Města Roudnice nad Labem a správního obvodu obce s rozšířenou působností Roudnice nad Labem a prognózu vývoje těchto aspektů pro období 2021–2025, analyzovat specifické potřeby občanů města a správního obvodu obce s rozšířenou působností Roudnice nad Labem ve vztahu k sociálním službám a srovnání těchto výstupů se situací v Ústeckém kraji a celorepublikově.

Nad rámec tohoto zadání byla vypracována prognóza vývoje obyvatelstva ve Městě Roudnice nad Labem a v jeho správním obvodu jako obce s rozšířenou působností do r. 2050 tak aby, se představitelé města mohli v předstihu připravit na očekávané zajištění rostoucích potřeb sociální oblasti. Tato projekce ukázala, že v následujících letech dojde k významným změnám ve struktuře obyvatelstva v tomto regionu. Výrazným způsobem vzroste počet osob v poproduktivním věku, což se mj. promítne v nárůstu počtu příjemců příspěvku na péči. Tato skutečnost bude vyžadovat v následujících letech zvyšování kapacity všech typů služeb sociální péče, jejichž dostupnost je tomto správním obvodu obce s rozšířenou působností již v současnosti v porovnání s celostátním průměrem podprůměrná.

Pozornost by měla být věnována zejména iniciaci vzniku a rozvoje tísňové péče, odlehčovacích služeb a osobní asistence, jejichž existence může přispět k oddálení potřeby péče v pobytových zařízeních. Kapacita těchto služeb však přesto bude vyžadovat navýšení, vedle důsledků očekávaných demografických trendů k této potřebě přispěje nedostatečné finanční zabezpečení pečujících osob, které jim neumožňuje potřebnou péči o vlastní rodinné příslušníky zabezpečit ve vlastní domácnosti.

Limitujícím prvkem v tomto směru v následujících letech může být přístup Ústeckého kraje k zařazování nových kapacit sociálních služeb do sítě těchto služeb, stávající poznatky v obecné

rovině hovoří o velké neochotě těchto územních celků zařazovat nové kapacity služeb do této sítě, což omezuje přístup jejich zřizovatelů k finančním prostředkům ze státního rozpočtu.

Z hlediska ohrožení obyvatel ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Roudnice nad Labem sociálním vyloučením je nutno konstatovat, že česká statistika v současné době neumožňuje identifikovat tento rozsah na úrovni těchto územně správních celků. Podíl nezaměstnaných osob, jako jeden z rozhodujících ukazatelů ovlivňujících rozsah sociálního vyloučení, je statisticky sledován pouze na úrovni jednotlivých okresů a krajů, statistika životních podmínek obyvatelstva EU-SILC vzhledem k velikosti výběrového vzorku umožňuje získat reprezentativní údaje pouze na úrovni krajů.

V oblasti služeb sociální prevence a sociálního poradenství je potřebné v následujících letech zaměřit pozornost na pomoc obětem nových sociálních rizik (závislost na sociálních sítích, gambling, finanční ne/gramotnost) a na problematiku zajištění dostupného bydlení osob, zejména mladých rodin s dětmi.

Na základě analýzy dostupných zdrojů lze konstatovat, že obyvatelé Města Roudnice nad Labem i jejího spádového území jako obce s rozšířenou působností mají k dispozici dostatek informací o nabízených sociálních službách na webových stránkách města. Rizikem se však může jevit skutečnost, že řada respondentů hledá informace o možných formách péče jinými způsoby, v tomto smyslu se proto doporučuje příležitostně realizovat ve spolupráci se samotnými poskytovateli služeb určitou veřejnou prezentaci nabízených služeb.

Získané poznatky byly sumarizovány ve výzkumné zprávě, která byla předána jejímu zadavateli – Městu Roudnice nad Labem.

Zadavatelem výzkumné aktivity **Zjištění bariér a potřeb osob ohrožených závislostmi (alkohol, ilegální drogy a patologické hráčství)** byl Úřad vlády ČR, její řešení bylo financováno v rámci prostředků poskytnuté institucionální podpory na vědeckovýzkumnou činnost VÚPSV.

Výzkumná aktivita měla vymezeny dva hlavní cíle:

- 1) předložit základní deskripci socioekonomické situace klientů zapojených do adiktologických služeb s ohledem na jejich:
 - celkovou aktuální finanční situaci ve smyslu struktury zdrojů příjmů, jejich pravidelnosti a výši těchto příjmů, struktury pravidelných výdajů a majetkové situace,
 - přístup k bydlení ve smyslu kvality, dostupnosti a požadavků a zázemí,
 - uplatnění na trhu práce ve smyslu dosaženého vzdělání, struktury uplatnění na trhu práce a jeho stability, nároků na pracovní uplatnění a případné překážky,
 - adiktologickou perspektivu ve smyslu primárního zdroje závislosti, podstoupených intervencí a jejich výhledu;
- 2) na základě souhrnné deskripce získaných dat formulovat doporučení pro mírnění rizik spojených se závislostním chováním v sociální oblasti v souladu s platnou Národní strategií prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním na období 2019–2027 a Strategii sociálního začleňování 2014–2020.

Výzkumná aktivita se zaměřila na několik oblastí, které determinují situaci osob se závislostním chováním a potažmo i celý proces, jež se těmito lidem snaží společnost pomoci. Za tímto účelem bylo realizováno deskriptivní šetření zaměřené na socioekonomickou situaci klientů zapojených adiktologických služeb realizovaných v České republice a na základě jeho výsledků pak byla formulována doporučení pro přijetí potřebných opatření v této oblasti.

Vlastní zacílení šetření vycházelo z potřeby prvotního deskriptivního vstupu navazujícího na pozorování z adiktologických služeb. Šetření se zaměřilo na několik okruhů témat, která ve svém komplexu determinují životní příběhy klientů adiktologických služeb. Jednalo se o ekonomickou situaci klientů, o bytovou situaci, pracovní zapojení klientů a doplňkově pak na ostatní potřeby klientů směrem k sociálním, potažmo adiktologickým službám. Realizované šetření bylo navrženo jako základní deskriptivní studie. Zkoumanou populací byly osoby ohrožené závislostním chováním zapojené do adiktologických služeb poskytovaných dle Standardu Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky. Zkoumaný soubor byl tvořen osobami vybranými náhodným výběrem z cílové populace uvnitř stratifikovaných jednotek, přičemž stratifikace jednotek byla provedena s ohledem na velikost populace zapojené do jednotlivých typů poskytovaných adiktologických služeb. Vlastní sběr dat byl organizován formou anonymního dotazníkového šetření administrovaného tazatelem formou polostandardizovaného rozhovoru ve struktuře dotazníku. Obsah dotazníku byl vytvořen na základě cílových indikátorů relevantních k problematice sledování míry sociálního vyčlenění a dále na základě indukce poznatků a pozorování v praxi adiktologických služeb v oblasti poskytování služeb a intervencí směřujících k mírnění dopadů závislostního chování v sociální oblasti. Zpracovaná data reprezentují soubor 981 respondentů ve věku 18–73 let. Interpretace kvantitativních dat získaných pomocí dotazníku byla provedena v kontextu a s ohledem na specifika sledované oblasti. Zdrojem těchto informací byla jednak sdělení pracovníků, kteří distribuovali dotazník, a také mnohaleté praktické každodenní zkušenosti a jevy pozorované v průběhu poskytování certifikovaných adiktologických služeb. Významný zdroj kontextuálních informací představovaly též relevantní výzkumy a publikovaná sdělení.

Z výsledků předmětného šetření lze dovodit, že čím časněji se závislostní chování projeví, tím vyšší je riziko přerušení soustavné přípravy na budoucí povolání, ztráty nebo nevytvoření potřebných pracovních návyků a ztíženého přístupu k bydlení. Na základě získaných zjištění byla, v souladu s cílem výzkumné aktivity, formulována následující doporučení ve třech oblastech.

Zprvu v oblasti prevence předčasného ukončení vzdělávání a přípravy na budoucí povolání, zadruhé ve sféře prevence ztráty práce, respektive legálního zdroje příjmů a uplatnění na trhu práce. Zatřetí šlo o doporučení ohledně prevence ztráty bydlení a zpřístupnění bydlení. Další doporučení byla formulována pro oblast naplňování Národní strategie pro prevenci a snižování škod spojených se závislostním chováním v letech 2019–2027. V tomto smyslu jde o posílení koordinace přístupu ke snižování sociálních dopadů závislostního chování na celostátní, regionální a místní úrovni a o podporu legislativního rámce pro smysluplnou realizaci postupů a intervencí v oblasti mírnění sociálních rizik spojených se závislostním chováním. Současně byla koncipována **doporučení pro další výzkum v oblasti socioekonomické situace klientů adiktologických služeb**. Jako zvláště vhodné se jeví využití dalších komplementárních kvalitativních nástrojů (biografických metod, případové práce, ohniskových skupin apod.) tak, aby bylo možné sledovat konkrétní kauzality. Na základě analýzy dostupných statistických údajů se doporučuje sjednotit metodiku vykazování statistických ukazatelů a doplnit ji tak, aby bylo možné longitudinální sledování jevů a trendů.

Výsledky výzkumné aktivity zpracované v závěrečné souhrnné zprávě budou využity zadavatelem při přípravě systémového návrhu změn a sítě adiktologických služeb s cílem zefektivnění vynakládání finančních prostředků na řešení integrace těchto osob na trhu práce. Definování a kvantifikace bariér osob ohrožených závislostmi také umožní přesnější zacílení adiktologických služeb.

3.1.8 Monitorování vývoje sociálního dialogu a pracovních podmínek

V rámci realizace toho výzkumného záměru pokračoval ústav v roce 2019 zapojením do projektu observatoří „EurWORK (European Observatory of Working Life) a EMCC (European Monitoring Centre on Change)“, které jsou součástí celoevropské sítě vytvořené agenturou – nadací Evropské komise EUROFOUND (Evropská nadace pro zlepšení životních a pracovních podmínek). Dále byla pozornost věnována problematice zkracování pracovní doby, zvyšování kapacity sociálních partnerů a sociálního dialogu v novém světě práce a dále tzv. whistleblowingu, jak je označováno oznamování nekalých praktik, resp. informování dotčených veřejných institucí o nekalých praktikách na pracovišti zaměstnanci.

V oblasti monitorování sociálního dialogu a pracovních podmínek pokračoval ústav v roce 2019 zapojením do projektu observatoří „EurWORK (European Observatory of Working Life) a EMCC (European Monitoring Centre on Change)“, které jsou součástí celoevropské sítě vytvořené agenturou – nadací Evropské komise EUROFOUND (Evropská nadace pro zlepšení životních a pracovních podmínek). Cílem těchto observatoří je shromažďovat, analyzovat a šířit informace o industriálních vztazích, pracovních podmínkách a změnách na trhu práce. Výstupy jsou primárně určeny organizacím sociálních partnerů jak na evropské, tak na národní úrovni, vládním organizacím, institucím EU a široké odborné veřejnosti.

EurWORK je zaměřena na shromažďování informací o industriálních vztazích, tedy na sociální partnery, kolektivní vyjednávání a na pracovní podmínky v nejširším slova smyslu, jako je pracovní doba, odměňování, organizace práce, zdravotní stav zaměstnanců, kariérní a profesní rozvoj, sladování rodinného života s prací aj. V rámci této observatoře byly v roce 2019 za tímto účelem zpracovávány následující příspěvky:

- **Diskriminace na pracovišti a sociální partneři,**
- **Podnikání žen a jeho financování,**
- **Domácnosti s vysokým dluhem a dluhové poradenství,**
- **Pracovní podmínky pracovníků s více pracovními poměry / úvazky,**
- **Mezinárodní restrukturalizace – případová studie firmy Lego,**
- **Reformy v rámci Evropského semestru a sociální partneři,**
- **Opatření sloužící k návratu zdravotně postižených zpět na trh práce,**
- **Čtvrtletní monitoring pracovních vztahů, trhu práce a pracovních podmínek v ČR,**
- **Aktualizovaná přehledová studie základní oblastí pracovního života v ČR,**
- **Roční přehled pracovní doby, mzdového vývoje a minimální mzdy,**
- **Reprezentativní studie sociálních partnerů ve vybraných odvětvích, jako je kultura se zaměřením na herce a audio vizuální umělce.** Dalším sledovaným sektorem bylo civilní letectví.

EMCC je zaměřeno na monitoring trhu práce, tedy na zaměstnanost a nezaměstnanost a na monitorování změn na trhu práce v důsledku restrukturalizace ekonomiky. Tato činnost spočívá v průběžném monitorování informací v českém denním tisku a jiných dostupných informačních médiích s cílem shromažďovat a vyhodnocovat informace o změnách na trhu práce (vzniku nových, útlumu, přesunu nebo zrušení stávajících pracovních míst) v České republice. V rámci observatoře byly zpracovány následující příspěvky:

- **Monitoring vzniku a rušení pracovních míst v českých podnicích,**

- **Přehled legislativních a nelegislativních opatření zmírňujících dopady restrukturalizace (aktualizace).**

Příspěvky za všechny státy EU jsou dostupné na www.eurofound.eu.

Pro potřeby decizní sféry byl realizován projekt **Zkracování pracovní doby**, který byl zaměřen jak na shromáždění poznatků o zkušenostech s institutem zkracování pracovní doby zemí EU, tak na odhad dopadů do české ekonomiky týkající se HDP, produktivity práce, hospodářské struktury, zaměstnanosti a nezaměstnanosti, organizace práce a mezd v případě plošného zkrácení pracovní doby.

Vyčíslení národohospodářského dopadu (prostřednictvím vývoje HDP) po plošném zavedení zkrácené pracovní doby bylo provedeno prostřednictvím analýzy založené na modelových předpokladech kompenzace výpadku pracovní síly. Analýza vyčíslila potenciální vliv zavedeného opatření na průměrný roční pokles HDP (modelovaný v horizontu 20 let) na hodnotu 0,41 % (přímý vliv bez zvažování vzájemných dodavatelsko-odběratelských vztahů) oproti ekonomickému vývoji bez zkrácení pracovní doby. Největšího průměrného ročního poklesu vytvořené hrubé přidané hodnoty v důsledku zkrácení pracovní doby dosáhl dle modelu zpracovatelský průmysl (propad oproti variantě beze změny o cca 0,83 %). Při zohlednění nepřímých odběratelsko-dodavatelských vztahů v rámci jednotlivých odvětví za pomoci tzv. input-output analýzy by v horizontu následujících 20 let došlo ke zvýšení průměrného ročního propadu HDP v důsledku plošného zkrácení pracovní doby na hodnotu 0,79 %. Uvedené hodnoty ukazují, že případné plošné (legislativní) zkrácení pracovní doby způsobí nevýznamný pokles HDP.

Zkrácení pracovní doby může přinést jak negativní, tak pozitivní dopady, které nemohly být v kvantitativní analýze zohledněny. Ze zkušeností zemí, které zkrácení pracovní doby zavedly, vyplývá, že její zavedení může např. znamenat nárůst pracovní migrace, a to i té nelegální, neboť zaměstnavatelé mohou pomoci migrantům kompenzovat chybějící pracovní sílu. Někteří zaměstnavatelé, zejména ti, kteří spoléhají na levnou pracovní sílu, mohou přesunout svoji výrobu do třetích (levnějších) zemí. Zkracování pracovní doby může také vést k tomu, že někteří zaměstnavatelé přistoupí k navýšení práce přesčas, v extrémních případech pak k nelegálním přesčasům.

Naopak mezi pozitivní dopady, o kterých se hovoří v souvislosti se zkracováním pracovní doby, patří zejména zlepšení zdravotního stavu, méně stresové zátěže, lepší psychická pohoda pracujících, více možností sladit rodinný a pracovní život a v neposlední řadě také lepší příležitosti pro podporu genderové rovnosti jak ve veřejné, tak v soukromé sféře.

V literatuře popisované dopady zaváděných opatření nejsou jen negativní nebo pozitivní, ale mají spíše ambivalentní povahu. Nejednoznačný je dopad do oblasti work-life balance a genderové rovnosti, kde relativně malé zkrácení pracovní doby o 0,5 hodiny denně s sebou nepřináší vyšší genderovou rovnost v domácí sféře, ale může do jisté míry umožnit, zejména ženám, lépe zvládnout domácí/rodinné povinnosti. Vliv na zdravotní stav a psychickou pohodu zaměstnanců na základě zkrácení pracovní doby je podle řady studií pozitivní pouze v případě, že nedochází k následnému zvýšení intenzity práce a pracovního tempa. Z hlediska pozitivních dopadů na zdraví se pak dle dostupných zahraničních výzkumů jeví jako nejefektivnější zkrácený pracovní týden na 4 pracovní dny. V případě nezvyšování intenzity práce pak v dlouhém období může tato skutečnost příznivě ovlivnit veřejné finance, resp. výdaje na zdravotní péči. Dalším zaznamenaným potenciálním přínosem je rozvoj odvětví spojených s trávením volného času (cestovní ruch, sport, kultura). Rozvoj těchto odvětví může navíc vstřebat i pracovní sílu uvolněnou z odvětví či firem, které díky vyšším nákladům na zaměstnance a ztrátě konkurenceschopnosti ukončí svoji činnost.

Přestože pokles celkového HDP nebude významný, je potřeba sledovat i vývoj jednotlivých odvětví národního hospodářství. Některá odvětví budou postižena více (zpracovatelský průmysl, velkoobchod a maloobchod...) a některá méně (kultura, administrativa, těžba a dobývání...). Pokud vezmeme v úvahu i regionální hledisko a koncentraci některých odvětví (příp. velkých zaměstnavatelů v odvětví) v určitých regionech, můžeme se oprávněně obávat, že dopady se budou lišit i podle regionů. Dopady zkrácené pracovní doby mohou být daleko výraznější v regionech s vysokou nezaměstnaností, méně kvalifikovanou pracovní silou, v regionech s velkým množstvím vyloučených lokalit.

Významným nástrojem, jak implementovat zkrácenou pracovní dobu, jsou kolektivní smlouvy vyššího stupně a podnikové kolektivní smlouvy. Výsledky výzkumu ukazují, že v některých odvětvích je zkrácená pracovní doba zavedená právě kolektivními smlouvami již mnoho let standardem a přesahuje hodnoty stanovené zákoníkem práce (těžký průmysl, sklářství, textilní průmysl...). Zaměstnavatelé, kteří zkrácenou pracovní dobu již zavedli, nepovažují její zavedení za nepřekonatelnou překážku, přestože si toto opatření vyžádalo zvýšené náklady (osobní náklady, náklady na provedení organizační změny). Právě tuto variantu, tzn. implementaci zkrácené pracovní doby prostřednictvím kolektivních smluv, lze jednoznačně doporučit. Zkrácení pracovní doby je tak výsledkem dohody mezi zaměstnavateli a zástupci zaměstnanců a může respektovat specifika jednotlivých odvětví či firem.

Získané poznatky byly sumarizovány ve studii **Zkracování pracovní doby**.

Společný projekt Mezinárodní organizace práce a Evropské Komise **Enhancing social partners' and social dialogue capacity in the new world of work (Zvyšování kapacity sociálních partnerů a sociálního dialogu v novém světě práce)** byl zaměřen na roli a kapacitu sociálních partnerů v novém světě práce. Jeho cílem bylo zapojení sociálních partnerů na evropské i národní úrovni s cílem zvýšit jejich povědomí o tom, co nový svět práce přináší. Zároveň byli sociální partneři na evropské a národní úrovni z České republiky, Estonska, Francie, Irska, Itálie, Litvy, Lotyšska, Německa, Polska, Rumunska, Řecka, Španělska, Švédska a Turecka vyzváni, aby definovali témata, která považují v současné době, kdy se trh práce výrazným způsobem mění, za nejdůležitější. Sociální partneři se na konferenci v Ženevě v únoru 2019 shodli na následujících tématech – reprezentativita a autonomie sociálních partnerů a digitalizace práce.

Úkolem národního experta bylo konzultovat zmíněná témata se sociálními partnery na národní úrovni a získat jejich stanoviska, včetně definování dalších pro sociální partnery relevantních témat. V případě České republiky jsou prioritou odborů nízké mzdy a pracovní doba, zaměstnavatele pak nejvíce znepokojoval vývoj na trhu práce a nedostatek pracovní síly. Příspěvek za Českou republiku s názvem **Social dialogue and its capacity in the new world of work. The Case of the Czech Republic** byl prezentován na mezinárodní konferenci *Enhancing social partners' and social dialogue's roles and capacity in the new world of work*, která se konala v Bruselu 4.–5. 3. 2020, a bude součástí připravované publikace (o vydavateli publikace není doposud rozhodnuto).

Projekt **Cooperation on combating work related crime (Spolupráce v boji proti nekalým praktikám na pracovišti)**, který byl financován Evropskou komisí, byl zaměřen na jeden ze způsobů potírání nekalých praktik na pracovišti na tzv. whistleblowing. Nekalé praktiky zahrnují nelegální zaměstnávání a další nezákonné aktivity, zejména neplacení daní, zdravotního a sociálního pojištění za zaměstnance a nedodržování zákoníku práce v oblasti pracovních podmínek. Za whistleblowing je pak označováno oznamování těchto nekalých praktik zaměstnancem, resp. informování dotčených veřejných institucí o nekalých praktikách na pracovišti.

Tato problematika v některých zemích EU v posledních deseti letech nabývá na významu, zejména v souvislosti s pracovní migrací z ekonomicky méně vyspělých zemí EU.

Za ČR byla v rámci projektu zpracována studie **Whistleblowing in the Czech Republic – a fragmented support**, která popisuje stav ve sledované oblasti. Studie představuje legislativu, která chrání zaměstnance, jenž oznámí nekalé praktiky na pracovišti svého zaměstnavatele, proti odvetným opatřením zaměstnavatele. Dále je ve studii popsáno institucionální zabezpečení, tedy instituce, zejména veřejné, na které se zaměstnanec – oznamovatel může obrátit v případě, že chce oznámit nekalé jednání zaměstnavatele, včetně spolupráce těchto institucí. Studie se rovněž zabývá rolí sociálních partnerů.

V závěrečné fázi projektu byla uspořádána konference „Enhancing whistleblower protection through better collaboration between responsible authorities – a tool to prevent and tackle“ pod patronací norského Ministerstva práce a sociálních věcí. Výstupy projektu slouží jako informace pro evropské sociální partnery a decizní orgány o legislativních podmínkách a jejich praktickém zabezpečení v zúčastněných zemích (Norsko, ČR, Finsko, Chorvatsko, Lotyšsko, Nizozemí, Polsko, Švédsko, Řecko a Velká Británie). Projekt byl financován Evropskou komisí.

3.2 Zajištění infrastruktury a související aktivity

V r. 2019 poskytovalo oddělení knihovnicko-informačních služeb pracovníkům VÚPSV, v. v. i., MPSV i uživatelům z řad široké veřejnosti komplexní knihovnicko-informační služby, monitorovalo vývojové trendy, vyhledávalo nové vědeckovýzkumné příležitosti a zabezpečovalo řadu souvisejících úkolů. Činnost oddělení tak byla zaměřena na doplňování, zpracovávání a zpřístupňování fondu knihovny VÚPSV, v. v. i., studijně – rozborovou činnost, zpracovávání rešerší, analýz a informací, výměnu informací, zabezpečování ediční a publikační činnosti VÚPSV, v. v. i., vydávání pravidelných publikací a další aktivity týkající se informační podpory výzkumu ústavu a prezentace jeho výsledků. Knihovna VÚPSV, v. v. i., je zapsána v databázi knihoven evidovaných Ministerstvem kultury ČR jako veřejná knihovna se specializovaným knihovním fondem, dlouhodobě působí jako středisko vědeckých informací pro oblast práce a sociálních věcí. Fond knihovny obsahuje české i zahraniční prameny tematicky zaměřené na problematiku práce a zaměstnanosti, sociální politiky a sociální ochrany, rodiny, migrace a integrace cizinců a dalších příbuzných oblastí i informace z průřezových vědních oborů. Zahrnuje řadu historicky cenných, v některých případech unikátních pramenů. Uživatelé knihovny jsou kromě pracovníků VÚPSV, v. v. i., a MPSV i odborní pracovníci jiných výzkumných a vědeckých institucí, pracovníci státní správy a samosprávy, pracovníci veřejného sektoru, pedagogičtí pracovníci, studenti i pracovníci médií. V oblasti poskytování informací se oddělení v roce 2019 zaměřilo především na poskytování knihovnicko-informačních služeb. Fond knihovny byl doplňován a rozšiřován se zřetelem na potřeby výzkumu a požadavky uživatelů knihovny a také s ohledem na finanční možnosti knihovny. K získávání relevantních a aktuálních informací sloužilo kromě nákupu publikací a periodik rovněž pravidelné monitorování webových stránek významných mezinárodních institucí a organizací. V průběhu roku 2019 pokračovalo vyjednávání s poskytovateli zahraničních placených vysoce odborných databází (elektronických informačních zdrojů) souvisejících zejména s výše uvedenými oblastmi zájmu uživatelů a celého VÚPSV, v. v. i. Do katalogu knihovny byly průběžně ukládány bibliografické záznamy přírůstků knihovny a dokumentačně zpracovávaných časopiseckých článků, právních předpisů, speciálních dokumentů a dalších pramenů. V současné době je v databázi uloženo téměř 92 tisíc záznamů. Dokumentováno bylo 38 domácích a zahraničních periodik. Uživatelům knihovny byl na webových stránkách VÚPSV, v. v. i., k dispozici přístup k on-line katalogu knihovny s možností přímého vyhledávání a rezervací

informačních dokumentů. Vyhledávat lze abecedně podle autorů, názvů publikací, článků a periodik a klíčových slov v češtině i angličtině nebo formou rozšířeného vyhledávání na základě individuálně zvolených kritérií. On-line katalog navštívilo v roce 2019 necelých čtrnáct set uživatelů.

V r. 2010 začal být budován **Zlatý fond sociální politiky**. Databáze Zlatého fondu sociální politiky je vytvářena samostatně, zpřístupněna je ovšem rovněž on-line z webových stránek VÚPSV, v. v. i., kde lze nalézt také doprovodné informace k databázi a k možnostem jejího využívání. Jednotlivé záznamy obsahují kromě základních bibliografických údajů i kopie titulních listů, obsahy publikací, příp. předmluvy či doslovy nebo části textu. Záměrem je usnadnit přístup k historickým pramenům vědeckým, výzkumným a pedagogickým pracovníkům v dané oblasti, studentům příslušných oborů i dalším zájemcům z řad odborné veřejnosti a zároveň zviditelnit tuto problematiku z historického hlediska široké veřejnosti. Databáze zahrnuje významná díla odrážející historický vývoj české, popř. československé sociální politiky. Obsahuje bibliografické záznamy historicky cenných děl z oblasti sociální politiky, sociálního zabezpečení, sociálního pojištění, trhu práce apod., která nejsou k dispozici v on-line katalogu.

Významnou součástí poskytovaných služeb, zejména v rámci **informační podpory výzkumu**, bylo zabezpečování rešerší literatury, podkladových materiálů a dalších informací včetně jejich zpracovávání k aktuálním tématům na základě požadavků pracovníků VÚPSV, v. v. i., MPSV i jiných uživatelů. Kromě toho zabezpečovalo oddělení i řadu dalších činností, jako je:

- správa a aktualizace internetových a intranetových stránek ústavu i stránek knihovny na sociálních sítích, které mají zásadní význam pro prezentaci VÚPSV, v. v. i., a jeho činnosti na veřejnosti i pro zpřístupňování informací,
- zajišťování organizačních a administrativních záležitostí souvisejících s ediční činností VÚPSV, v. v. i.,
- příprava edičního plánu a kontrola jeho realizace,
- komunikace s členy ediční vědecké rady, jazyková a formální úprava publikací, zajišťování oponentských posudků,
- příprava podkladů a zapsání výsledků do databází informačního systému výzkumu, experimentálního vývoje a inovací, spravovaného Radou pro výzkum, vývoj a inovace,
- zpracovávání přehledů publikační činnosti výzkumných pracovníků VÚPSV, v. v. i., jejich pravidelná aktualizace a prezentace,
- vedení evidence citací pracovníků ústavu v dokumentech bibliograficky zpracovávaných v oddělení knihovnicko-informačních služeb.

V r. 2019 vycházel 13. ročník odborného recenzovaného časopisu **FÓRUM sociální politiky**. Časopis se věnuje sociální problematice v širokém pojetí, tj. sociální politice, sociálnímu zabezpečení, sociálnímu pojištění, státní sociální podpoře, sociální pomoci, sociálním službám, rodinné politice, trhu práce, industriálním vztahům, pracovním podmínkám, příjmům a mzdám apod., a dalším příbuzným tématům. Snahou redakce je odrážet v jednotlivých číslech časopisu aktuální dění v oboru, případně některá čísla zaměřit na jedno konkrétní téma.

V recenzované části časopisu, která má převážně teoretický charakter, jsou publikovány především příspěvky čerpající z výsledků výzkumné činnosti, teoretické články, úvahy a analýzy, popř. články zaměřené na připravované legislativní změny. Obsah nerecenzované části tvoří informace o dění v oblasti sociální politiky u nás i v zemích Evropské unie, statistiky, analýzy, články o projektech podporovaných z prostředků EU, příspěvky přinášející poznatky z praxe, výtahy z článků

publikovaných v zahraničních časopisech, recenze zajímavých knih, výběr z přírůstků knihovny oddělení knihovnicko-informačních služeb a další informace. O zařazení příspěvků do recenzované části časopisu rozhoduje redakční rada na základě výsledků recenzního řízení, při kterém je každý příspěvek anonymně hodnocen minimálně dvěma recenzenty. Redakce časopisu průběžně zajišťuje činnosti související se zabezpečováním obsahové náplně, připravuje podklady pro polygrafické zpracování a výrobu časopisu, na čemž spolupracuje s autory i dodavatelem, koordinuje rovněž distribuci časopisu. Udržuje komunikaci s členy redakční rady, autory i recenzenty, zpracovává a předává podklady pro výplatu autorských honorářů a odměn recenzentů, vykonává rovněž všechny související administrativní agendy včetně vedení potřebných rejstříků a archivace podkladů. Práce jsou vykonávány a zajišťovány šéfredaktorem.

V r. 2019 se redakce zaměřila na:

- udržení dosažené úrovně obsahové a formální stránky časopisu,
- zvyšování povědomí odborné i laické veřejnosti o časopisu.

V r. 2019 proběhlo šest jednání redakční rady, vždy ke každému připravovanému číslu, pro něž redakce připravila podklady. Spolupráce se členy redakční rady, s tiskárnou, s autory i recenzenty fungovala standardně. Všechna čísla byla vydána v plánovaném termínu, tj. vždy k 15. dni každého sudého měsíce.

V r. 2019 byl vydán aktualizovaný bulletin zaměřený na vývoj základních ekonomických a sociálních ukazatelů ČR **Bulletin No 34 – Vývoj hlavních ekonomických a sociálních ukazatelů České republiky 1990–2018**, který připravují pracovníci výzkumných týmů. Publikace vychází v roční periodicitě s ročními údaji v časové řadě počínaje zpravidla rokem 1990. Podává souhrnný přehled o vývoji základních ekonomických ukazatelů (výroby, produktivity, zaměstnanosti, nezaměstnanosti, cen, mezd, zahraničního obchodu a platební bilance) a vybraných sociálních ukazatelů, zahrnuje oblast daní, pojistného a sociálně zdravotního systému, zabývá se demografickými charakteristikami, odvětvovou strukturou zaměstnanosti a mezinárodním srovnáním vybraných demografických ukazatelů v zemích EU.

Statistické údaje jsou převzaty či napočteny z podkladů ČSÚ, MPSV, MF a ČNB, mezinárodní statistiky z databáze OECD. Ostatní údaje jsou sestaveny z platných právních předpisů.

V r. 2019 vyšlo šest dvojčísel **Dokumentačního zpravodaje**, který obsahuje výběr bibliografických záznamů přírůstků knihovny a pramenů dokumentačně zpracovávaných v oddělení knihovnicko-informačních služeb.

Ve spolupráci s pracovníky výzkumu byly čtvrtletně aktualizovány údaje o vývoji vybraných ekonomických a sociálních ukazatelů ČR a byl průběžně doplňován datový archiv, obsahující data z různých terénních šetření.

Statistické údaje dokumentující činnost oddělení knihovnicko-informačních služeb v r. 2019 jsou uvedeny v příloze č. 3.

3.3 Prezentace získaných poznatků

VÚPSV, v. v. i., věnoval v roce 2019 značnou pozornost rovněž prezentaci poznatků získaných při řešení jednotlivých studií na veřejnosti, a to jak v ČR, tak i v zahraničí, kde VÚPSV, v. v. i.,

spolupracoval např. s European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions v rámci celoevropské sítě korespondentů nebo s ILO a navázal tímto způsobem spolupráci s řadou odborníků.

Pro zvýšení využitelnosti výsledků se VÚPSV, v. v. i., zaměřil na novou vizualizaci a aktualizaci webových stránek, byla rozšířena činnost knihovny a knihovnických služeb, včetně využití Facebooku. Rada VÚPSV, v. v. i., rozhodla, že se časopis FÓRUM sociální politiky bude i nadále poskytovat předplatitelům za úplatu a na webových stránkách se bude bezplatně zveřejňovat se zpožděním jednoho čísla.

Významným pokrokem v roce 2019 pro zvýšení kvality dosažených výsledků bylo získání přístupu k primárním datům ISPV, nadále pokračují aktivity pro získání přístupu k datům ČSSZ.

V r. 2019 se pracovníci VÚPSV, v. v. i., zúčastnili celkem 77 konferencí a seminářů (z toho 15 v zahraničí), na nichž v rámci svých aktivních vystoupení představili poznatky, ke kterým dospěli v rámci řešení jednotlivých projektů.

Podrobný přehled účasti pracovníků VÚPSV, v. v. i., na jednotlivých seminářích a konferencích, spolu s tématy jejich vystoupení, je uveden v příloze č. 5.

3.4 Prezentace získaných poznatků v odborném tisku

Významnou součástí aktivit jednotlivých pracovníků VÚPSV, v. v. i., je prezentace získaných poznatků v odborném tisku. V tomto roce byla v odborném tisku publikována řada statí a článků, podrobný přehled publikační činnosti je uveden v příloze č. 4.

Rozsah publikační činnosti je pozitivně ovlivněn tím, že VÚPSV, v. v. i., pokračuje ve vydávání odborného recenzovaného časopisu „FÓRUM sociální politiky“, který představuje významnou platformu jak pro pracovníky v sociální oblasti, tak i pro vědecké pracovníky z výzkumných ústavů, vědeckých a univerzitních pracovišť, kteří na jeho stránkách mohou prezentovat svoje aktuální poznatky.

4. Hodnocení další a jiné činnosti

V roce 2019 VÚPSV, v. v. i. další a jinou činnost nevykonával.

5. Informace o předpokládaném vývoji činnosti VÚPSV, v. v. i., v r. 2020

Východiskem pro výzkumnou činnost VÚPSV v následujícím období je „Dlouhodobý koncepční rozvoj VÚPSV, v. v. i., na léta 2018–2022“. V tomto smyslu bude činnost VÚPSV, v. v. i., orientována na tyto klíčové oblasti výzkumu:

- dlouhodobé sledování a hodnocení procesu utváření ceny práce a hodnocení složitosti, odpovědnosti a namáhavosti prací,
- dlouhodobé monitorování otázek sociální diferenciace, sociálního vyloučení a chudoby, vč. opatření, které napomáhají jejich předcházení a omezení,
- dlouhodobé sledování a hodnocení vývojových trendů na trhu práce, včetně hodnocení účinnosti přijímaných opatření,
- monitorování procesů migrace a politik integrace cizinců na trhu práce a ve společnosti,
- sociální a ekonomické dopady stárnutí populace na sociální systémy,
- dlouhodobé sledování proměn české rodiny v kontextu demografických a sociálních trendů a hodnocení možností rodinné politiky v návaznosti na další veřejné politiky čelit novým sociálním rizikům,
- hodnocení trendů v rozvoji kapacity veřejné správy a vládnutí ve vztahu k sociální politice,
- monitorování vývoje sociálního dialogu a pracovních podmínek.

Přehled jednotlivých projektů, který bude řešen v r. 2020, je uveden v příloze č. 6.

6. Informace o kontrolách provedených v r. 2019

V roce 2019 se ve VÚPSV, v. v. i., uskutečnilo 8 kontrol.

1. Kontrola ze strany MPSV, která byla zahájena 20. 11. 2018, je zaměřena na ověření dodržování podmínek stanovených v Rozhodnutí, jímž byla z kapitoly státního rozpočtu 313 – Ministerstvo práce a sociálních věcí, na rok 2017 poskytnuta **institucionální podpora**. Kontrola byla ukončena dne 1. 4. 2019. Kontrolní skupina zjistila systémově-provozní chyby a nesrovnalosti. Námitky k protokolu o kontrole, které VÚPSV, v. v. i., vznesl, byly shledány jako nedůvodné a byly zamítnuty. Na základě výše uvedeného byla realizována nápravná opatření, s jejichž vyřízením bylo MPSV obeznámeno dne 31. 7. 2019.
2. Ke dni 6. 3. 2019 byl proveden **audit pro ověření správnosti údajů uvedených v účetní závěrce**, zobrazující hospodaření organizace za rok 2018. Podle vyjádření auditora Ing. Josefa Běloubka účetní závěrka podává věrný a poctivý obraz aktiv a pasiv, nákladů a výnosů a výsledku hospodaření Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí, v. v. i., za rok končící 31. 12. 2018 v souladu s českými účetními předpisy.
3. Dne 6. 3. 2019 oddělení kontrol projektů a rizik, odbor kontrol evropských programů MPSV, provedlo kontrolu v Havířově u příjemce podpory České asociace pečovatelské služby, z. s. Jednalo se o projekt Systém sociálně-zdravotní péče o osoby 50+ s využitím inovativní komunitního modelu, CZ.03.3.X/0.0/ 0.0/15_024/0006253, jehož byl VÚPSV partnerem. Nebyla zjištěna žádná nesrovnalost.
4. Od 25. 6. 2019 vykonala kontrolní skupina MPSV kontrolu v režimu zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě. Předmětem kontroly bylo dodržování podmínek stanovených v rozhodnutí, jímž byla z kapitoly státního rozpočtu „313 – Ministerstvo práce a sociálních věcí“ pro rok 2018 poskytnuta **institucionální podpora**. Kontrolní skupina nezjistila závažná porušení Pravidel, uvedená zjištění se týkala především formálních nedostatků. Byla přijata nápravná opatření, o jejichž splnění bylo MPSV informováno 16. 12. 2019.
5. 24. 7. 2019 provedla Technologická agentura ČR veřejnosprávní kontrolu. Předmětem kontroly bylo ověření souladu čerpání prostředků se Smlouvou o poskytnutí účelové podpory, účelnost, efektivnost a hospodárnost vynaložených nákladů. Kontrolu finanční části projektu č. TD020176 s názvem **Náklady na poskytování ošetřovatelské a rehabilitační péče v pobytových zařízeních sociálních služeb**. Bylo zjištěno, že náklady na projekt byly čerpány v souladu s podmínkami udělení veřejné podpory a byly použity na úhradu uznaných nákladů projektu.
6. 8. 8. 2019 Technologická agentura ČR zahájila veřejnosprávní kontrolu na místě projektu č. TD020381 s názvem **Reforma veřejných služeb zaměstnanosti v ČR**. Předmětem kontroly bylo ověření souladu čerpání prostředků se Smlouvou o poskytnutí účelové podpory, účelnost, efektivnost a hospodárnost vynaložených nákladů. Bylo zjištěno, že náklady na projekt byly čerpány v souladu s podmínkami udělení veřejné podpory a byly použity na úhradu uznaných nákladů projektu.
7. 7. 11. 2019 proběhla věcná a finanční kontrola čerpání dotace na místě, v souladu se zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě projektu **Predikce trhu práce** (KOMPAS) CZ.03.1.54/0.0/0.0/15_122/0006097. Při kontrole nebyly zjištěny nedostatky.
8. 9. 12. 2019 byla provedena **Pražskou zprávou sociálního zabezpečení** kontrola plnění povinností zaměstnavatele v nemocenském pojištění, v důchodovém pojištění a při odvodu

pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti (dále jen „pojistné“), a to za období od 1. 6. 2016, do konce posledního zúčtovaného období přede dnem provedení kontroly. V plnění povinností v nemocenském pojištění a plnění povinností v oblasti pojistného nebyly nedostatky zjištěny, v plnění povinností v důchodovém pojištění byly zjištěné nedostatky odstraněny v průběhu kontroly.

Další kontrolní akce byly uskutečněny k jednotlivým výzkumným aktivitám, které byly financovány z institucionální podpory. Přehled těchto kontrolních dnů je uveden v následující tabulce:

VZ001	
Vliv minimální mzdy na trh práce v ČR	19. 6. a 10. 12.
Hodnocení složitosti, odpovědnosti a namáhavosti práce	červen a 19. 12.
Monitoring nákladů práce v ČR, ve státech Evropské unie a USA	19. 6. a 10. 12.
VZ002	
Náplň a konstrukce životního a existenčního minima	19. 6. a 10. 12.
Vyhodnocení vhodných přístupů sběru etnicky senzitivních dat v prostředí ČR	10. 7.
VZ003	
Identifikace bariér v přístupu osob v předproduktivním a produktivním věku ke kariérovému poradenství v celoživotní perspektivě	11. 6.
Komplexní řešení dopadů procesů digitalizace a automatizace na trh práce a konsekvence do oblasti sociální a do vzdělávání	30. 5.
Flexibilní formy práce v ČR a ve státech EU (sdílení a dělení pracovního místa a práce z domova – homeworking)	18. 6.
Identifikace bariér v poskytování služeb kariérového poradenství – bariéry na straně příjemců: výzkum veřejného mínění	-----
VZ005	
Parametrické změny a systémové reformy v zahraničních důchodových systémech	18. 6.
Ekonomická situace seniorů v pobytových zařízeních sociálních služeb	kontrolní dny nebyly stanoveny, výstupy se zasílaly průběžně po celou dobu trvání VA
Zjištění ekonomické situace osob se zdravotním postižením v pobytových zařízeních sociálních služeb	kontrolní dny nebyly stanoveny, výstupy se zasílaly průběžně po celou dobu trvání VA
Zjištění bariér a potřeb osob ohrožených závislostmi (alkohol, ilegální drogy a patologické hráčství)	kontrolní dny nebyly stanoveny, výstupy se zasílaly průběžně po celou dobu trvání VA
Typologie sociálních dávek a událostí v pojistném a nepojistném systému sociálního zabezpečení z hlediska vhodnosti a efektivity	18. 6.
Výzkum integrace osob propuštěných z výkonu trestu a odnětí svobody	4. 6.
VZ006	
Výzkum bezdomovecké populace v ČR s přihlédnutím k ekonomické aktivitě v závislosti na fázích životního cyklu	28. 5.
Komplexní výzkum o situaci rodin a seniorů	4. 6. a 24.10.
Zpráva o rodině	4. 6. a 24.10.
Identifikace bariér v přístupu romských dětí ke zprostředkování náhradní rodinné péče	5. 6.
Dopady míry rodičovského konfliktu na dítě a role, jakou v nich hraje konkrétní forma porozvodového uspořádání péče	4. 6. a 24.10.
Vývoj hlavních ekonomických a sociálních ukazatelů České republiky 1990–2018 (Bulletin č. 34)	19. 6. a 10.12.
VZ007	
Výzkum etických dilemat, hodnot a principů sociální práce	3. 12.
Výzkum atraktivity oborů sociální práce pro studenty středních, vyšších odborných a vysokých škol, odborných kompetencí a osobnostních předpokladů nezbytných pro výkon sociální práce	12. 6. a 3. 12.
Standardy sociální práce ve veřejné správě	27. 6. a 3.12.
Vyhodnocení indikátorů strategie potlačování chudoby a sociálního vyloučení v České republice	průběžná kontrola
VZ008	
Zkracování pracovní doby	19. 6., průběžná kontrola

7. Informace o opatřeních k odstranění nedostatků v hospodaření a zpráva o splnění opatření k odstranění nedostatků uložených v r. 2018

V r. 2018 se ve VÚPSV, v. v. i., uskutečnily celkem 3 kontroly. U dvou z nich, které byly v tomto roce ukončeny, nebyla navržena žádná nápravná opatření.

8. Stanoviska Dozorčí rady VÚPSV, v. v. i.

Stanovisko Dozorčí rady VÚPSV, v. v. i., k návrhu Výroční zprávy o činnosti a hospodaření VÚPSV, v. v. i., v r. 2019 je uvedeno v příloze č. 7.

Zpráva o činnosti Dozorčí rady VÚPSV, v. v. i., v r. 2019 je uvedena v příloze č. 8.

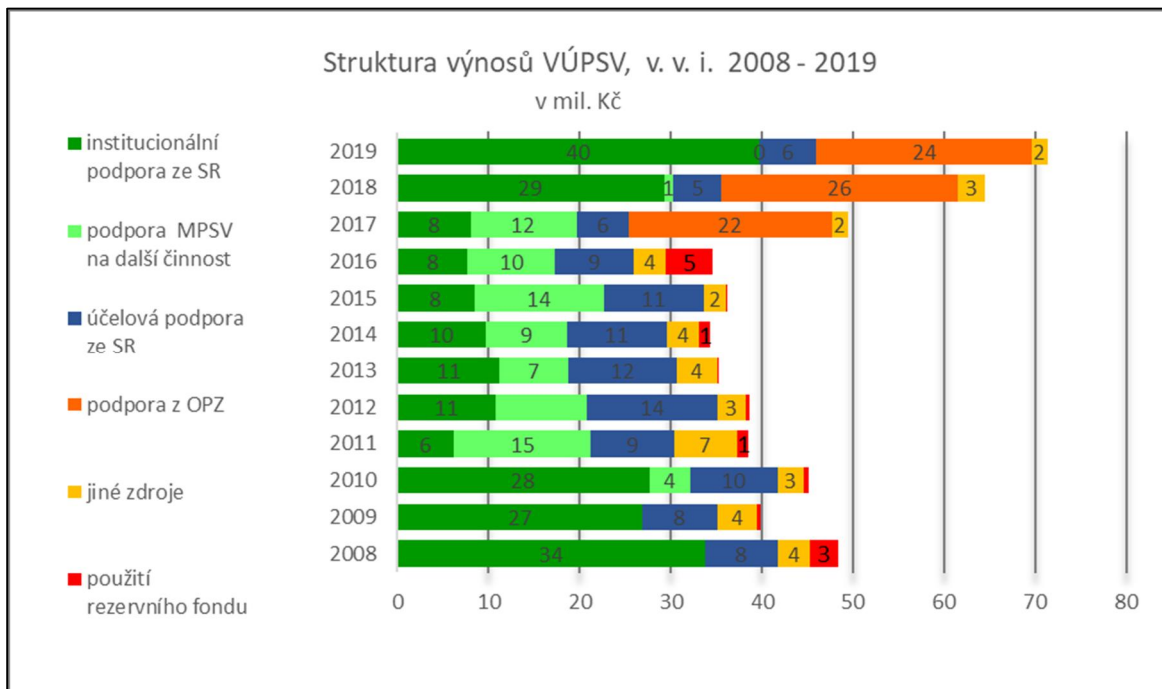
9. Údaje z řádné účetní uzávěrky, výrok auditora

Ověření účetní závěrky vč. výroku auditora je uvedeno v příloze č. 9.

Přílohy

Vybrané ekonomické ukazatele

Vývoj struktury financování

Institucionální podpora na DKRVO

výnosy - IP v 2019	běžné prostředky	převod z FÚP z r. 2018	FRM	převod do FÚP pro r. 2020
39 693 872,15	38 918 750,00	1 152 202,35	1 341 401,37	-1 718 481,57

náklady - IP v 2019	37 200 268,43	1 152 202,35	1 341 401,37
39 693 872,15			

kategorie nákladů

osobní náklady	23 155 220,29	1 152 202,35		24 307 422,64
náklady na pořízení hmotného a nehmotného majetku	1 321 043,81		1 341 401,37	2 662 445,18
náklady na služby (subdodávky)	4 048 317,76			4 048 317,76
další provozní náklady	1 142 947,60			1 142 947,60
doplňkové (režijní) náklady	7 532 738,97			7 532 738,97
				39 693 872,15

Finanční prostředky, které byly k 31. 12. 2018 převedeny do fondu účelových prostředků, byly v roce 2019 použity na úhradu osobních nákladů na začátku roku 2019. Na osobní náklady bylo vynaloženo více než 60 % institucionální podpory na RVO. Prostředky institucionální podpory pro rok 2019, které nebyly v tomto roce využity, byly převedeny do fondu účelových prostředků k použití v roce 2020.

Anotace publikací vydaných VÚPSV, v. v. i., v r. 2019

Odborné monografie

Rákoczyová, Miroslava – Kotrusová, Miriam – Horák, Pavel – Kubát, Jan – Marešová, Helena – Schebelle, Danica – Tábořská, Marie – Trbola, Robert – Váňová, Jana

Realizace vybraných programů aktivní politiky zaměstnanosti a hodnocení jejich efektivity a účinnosti perspektivou zaměstnanců ÚP ČR v roce 2017: Dílčí podkladová studie I

Praha: VÚPSV, v. v. i., 2019. 85 s., lit., obr., tab., příl.

ISBN 978-80-7416-338-8

Studie se zabývá mapováním realizace vybraných nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti prostřednictvím reflexe zaměstnanců ÚP ČR v roce 2017. Sledovány byly vybrané programy APZ, především veřejně prospěšné práce, společensky účelná pracovní místa a rekvalifikace. Tato dílčí zpráva doplňuje kvantitativní analýzu „Zhodnocení krátkodobých a střednědobých dopadů vybraných programů APZ realizovaných v roce 2014 s důrazem na situaci dlouhodobě nezaměstnaných“ o kvalitativně hloubkový vhled do dané problematiky. Byla využita smíšená metodologie sociálně-vědního výzkumu, v rámci kterého bylo realizováno on-line dotazování, na které navazovaly individuální polostrukturované rozhovory a skupinové rozhovory s respondenty ze všech krajů ČR. Při analýze dat byla využita statistická analýza kvantitativních dat a obsahová (tematická) analýza kvalitativních dat. Získaná zjištění poukazují na relativně dobře nastavenou APZ, která podporuje zaměstnanost a uplatnitelnost osob na trhu práce, naráží však na specifika související s fungováním trhu práce v období plné zaměstnanosti a na systémová omezení související s nezaměstnaností v ČR (zejména exekuce, nízké mzdy, nelegální zaměstnanost).

Kotrusová, Miriam – Kubát, Jan – Schebelle, Danica – Marešová, Helena – Tábořská, Marie – Váňová, Jana

Podmínky realizace intervencí a (vybraných) programů APZ a způsoby hodnocení jejich účinnosti perspektivou zaměstnanců ÚP ČR v roce 2017: Dílčí podkladová studie II.

Praha: VÚPSV, v. v. i., 2019. 207 s., lit., obr., tab., příl.

ISBN 978-80-7416-339-5

Monografie představuje jeden z dílčích výstupů projektu Vyhodnocování účinnosti a efektivity realizace APZ, který si klade za cíl vypracovat a nastavit komplexní a vnitřně provázaný informační, analytický a monitorovací systém vyhodnocování nástrojů APZ pro veřejné služby zaměstnanosti. Tato monografie se zabývá zjišťováním (regionálně specifických) podmínek pro realizaci intervencí (včetně vybraných programů) APZ perspektivou zaměstnanců jednotlivých krajských poboček ÚP ČR. Při sběru dat byla využita metodologie smíšeného výzkumu, jehož nástroji byly on-line dotazník, individuální polostrukturovaný rozhovor a skupinový rozhovor se zaměstnanci

příslušných krajských poboček ÚP ČR. Při analýze dat byla využita statistická analýza kvantitativních dat a obsahová (tematická) analýza kvalitativních dat. Zjištění této studie poukazují na relativně vhodně centrálně nastavenou APZ, která však naráží jak na limity související s fungováním trhu práce v období plné zaměstnanosti a na specifika daného regionu, tak na celou řadu systémových omezení, zejména exekuce, nízké mzdy, nelegální zaměstnanost. Navzdory cílení intervencí na nejvíce problémové skupiny nezaměstnaných a na nezaměstnanost nejvíce postižené regiony se v ČR nedaří regionální nerovnosti prostřednictvím APZ snižovat.

Vyhlídal, Jiří – Plasová, Blanka – Vondráčková, Lucie

Účastníci rekvalifikačních kurzů v roce 2017 v Jihomoravském kraji (dotazníkové šetření)

Praha: VÚPSV, v. v. i., 2019. 66 s., lit., obr., tab., příl.

ISBN 978-80-7416-340-1

Cílem projektu Analýza rekvalifikací na ÚP ČR KrP Brno optikou rovných příležitostí mužů a žen prostřednictvím metody genderového rozpočtování je usnadnit zaměstnancům a zaměstnankyním krajské pobočky ÚP v Brně efektivně a strategicky, s ohledem na rovné příležitosti mužů a žen na trhu práce, implementovat programy rekvalifikací jako nástroje aktivní politiky zaměstnanosti a uplatňovat tak postupy gender mainstreamingu. Česká vláda metodu gender mainstreamingu uznala jako legitimní nástroj pro výkon politiky rovných příležitostí mužů a žen v ČR a zařadila její aplikaci mezi prioritní úkoly v této oblasti.

Rekvalifikace jako jeden z významných nástrojů APZ směřuje k prosazování rovnováhy mezi nabídkou a poptávkou na pracovním trhu. Analýza rekvalifikací metodami genderového mainstreamingu poskytuje informaci o tom, v jaké míře se daří implementovat tento nástroj s ohledem na rovné příležitosti žen a mužů.

Výsledky provedených analýz ukazují, že způsob implementace rekvalifikací reprodukuje nerovnosti mezi muži a ženami na trhu práce. Muži častěji absolvují kratší, ale nákladnější rekvalifikace, ženy naopak delší a levnější. Muži také do rekvalifikačních kurzů častěji nastupují již v prvních třech měsících evidence.

Kotíková, Jaromíra – Kyzlinková, Renata – Váňová, Jana – Veverková, Soňa – Vychová, Helena

Flexibilní formy práce – sdílené pracovní místo v ČR a vybraných evropských zemích

Praha: VÚPSV, v. v. i., 2019. 50 s., lit., obr., tab.

ISBN 978-80-7416-348-7

Tento text pojednává o sdíleném pracovním místě jakožto nové formě zaměstnávání, kterou současná vláda ČR podporuje, s cílem zlepšit možnosti pro sladění pracovního a rodinného života a umožnit tak zapojení na trh práce širšímu okruhu osob. Institut sdíleného pracovního místa v ČR není zatím legislativně upraven, přesto i v současné době existují možnosti sdílení pracovního místa více zaměstnanci. Zejména jsou za tímto účelem využívány částečné pracovní úvazky, popř. dohody konané mimo pracovní poměr. Nejedná se tedy o legislativně vymezený institut sdíleného pracovního místa, pro který by bylo nezbytné zejména upravit odpovědnost za rozdělení pracovní náplně, pracovní doby, vzájemné zastupitelnosti zaměstnanců, řešení ukončení pracovního poměru jednoho ze zaměstnanců na sdíleném pracovním místě apod.

Z pohledu flexibility na trhu práce tak v současné době převažuje využívání možností, které nabízejí částečné pracovní úvazky, jejichž uplatnění zapojeným stranám spíše vyhovuje a považují je za dostačující. Text se věnuje výhodám a nevýhodám sdíleného pracovního místa pro národní ekonomiku, zaměstnavatele a zaměstnance a všímá si využití sdíleného pracovního místa mezi českými zaměstnavateli a zaměstnanci. Shrnuje i zkušenosti se sdíleným pracovním místem ve vybraných evropských zemích a o možnosti a potřebu další právní úpravy.

Nešporová, Olga – Holpuch, Petr – Janurová, Kristýna – Kuchařová, Věra

Sčítání osob bez domova v České republice 2019: Kategorie bez střechy a vybrané kategorie bez bytu podle typologie ETHOS

Praha: VÚPSV, v. v. i., 2019. 95 s., lit., obr., tab.

ISBN 978-80-7416-351-7

Publikace přináší výsledky sčítání osob bez domova, které bylo realizováno na území České republiky v dubnu 2019. Sčítány byly osoby bez střechy nad hlavou a vybrané kategorie osob bez bytu podle mezinárodní typologie ETHOS. Kategorie bez střechy byla sečtena celá, tedy jak osoby spící venku, tak osoby v noclehárnách. Z kategorie bez bytu byly sčítány pouze osoby ubytované v azylových domech, v domech na půl cesty a v obecních ubytovnách, dále pak i osoby pobývajících ve vězeňských a zdravotnických zařízeních s lůžkovou péčí, které neměly jiné ubytování, do kterého by se po propuštění mohly vrátit. Nebyly sčítány osoby ubytované v krátkodobých komerčních ubytovnách, děti opouštějící institucionální výchovná zařízení či pěstounskou péči ani osoby v zařízeních pro uprchlíky. Aktivně se do sčítání v terénu zapojilo 403 obcí, které počtem svých obyvatel reprezentují více než polovinu populace ČR. Azylové domy, domy na půl cesty, vězeňská zařízení a zdravotnická zařízení poskytly informace o počtech osob bez domova vyplněním elektronických dotazníků. Extrapolací zjištěných dat na ostatní obce bylo zjištěno, že celkový počet osob bez domova činil na jaře roku 2019 zhruba 21 230 dospělých osob a 2 600 dětí. Nejvyšší podíl z nich, zhruba polovinu, představovaly osoby bez střechy, tedy přebývajících venku či v noclehárnách pro osoby bez přístřeší. Jednu čtvrtinu pak tvořily osoby ubytované v azylových domech. Zhruba každá desátá osoba bez domova se v době sčítání nacházela ve zdravotnickém zařízení, nejčastěji v psychiatrické léčebně. Nejvyšší počet osob bez domova se nacházel v Moravskoslezském kraji a v Hlavním městě Praze, ovšem při sledování počtu osob bez domova připadajících na tisíc obyvatel jednotlivých krajů byly zjištěny nejvyšší míry v Karlovarském, Moravskoslezském, Ústeckém kraji a v Hlavním městě Praze. Mezi osobami bez domova výrazně převažují muži, kteří tvoří přibližně 70 % ze všech sečtených dospělých osob bez domova.

Havlíková, Jana

Atraktivita oborů sociální práce pro studenty středních, vyšších odborných a vysokých škol

Praha: VÚPSV, v. v. i., 2019. 166 s., lit., obr., tab., příl.

ISBN 978-80-7416-346-3

Mnohé obory nabízené ve studijních programech vyšších odborných a vysokých škol čelily v uplynulém desetiletí postupnému úbytku zájemců o studium. Toto se dle analýzy Asociace

vzdělavatelů v sociální práci týká i oborů sociální práce. Souvisí tento úbytek pouze s demografickým vývojem a následně slabšími maturitními ročníky, nebo se mění i rozhodování maturantů o jejich další vzdělávací a profesní dráze?

Cílem této monografie je analyzovat, co absolventi SŠ s maturitou, studenti 1. ročníků VOŠ a bakalářských studijních programů VŠ humanitního a sociálního zaměření zvažují, když se rozhodují/ rozhodovali o tom, zda v terciárním vzdělávání budou studovat obory sociální práce, případně, jaké jiné faktory jejich volbu další vzdělávací dráhy ovlivňují. K těmto faktorům zejména řadíme to, jak tito studenti vnímají profesi sociálního pracovníka a jeho prestiž.

Tato odborná studie vychází z teorií kariérového rozhodování a je založena na empirických datech získaných prostřednictvím kombinované metodologie, zahrnující dvě dotazníková šetření – mezi maturanty vybraných středních škol (N=6447) a mezi studenty 1. ročníků oborů kvalifikujících k výkonu sociální práce v bakalářských studijních programech VŠ (N=430), kvalitativní i kvantitativní obsahovou analýzu seminárních prací studentů 1. ročníku oboru sociální práce v bakalářském studijním programu na téma jejich motivace ke studiu sociální práce i k případnému budoucímu výkonu profese (N=78) a analýzu administrativních dat. Text tak přináší komplexní pohled na problematiku zájmu o studium oborů sociální práce a kromě empirických poznatků zahrnuje i sadu doporučení pro praxi.

Studie je určena zejména vzdělavatelům v sociální práci a také pracovníkům MPSV zabývajícím se koncepcí vzdělávání v oblasti sociální práce.

Kuchařová, Věra – Höhne, Sylva – Nešporová, Olga – Paloncyová, Jana

Rodiny se třemi a více dětmi

Praha: VÚPSV, v. v. i., 2019. 149 s., lit., obr., tab.

ISBN 978-80-7416-344-9

Cílem publikace je zhodnotit dosavadní dostupná data a současně přinést nové poznatky o rodinách s více dětmi, kterých je v českém prostředí sice málo, přesto či právě proto si zaslouží pozornost společnosti. Studie je tedy věnována základním oblastem rodinného života rodin se třemi a více závislými dětmi. Je rozdělena do dvou samostatných částí. V první části jsou zpracována data z Českého statistického úřadu, která přinášejí informace o plodnosti a porodnosti se zaměřením na narození dětí vyšších pořadí. Na základě dat ze Sčítání lidu, domů a bytů 2011 je popsána základní struktura velkých rodin a jejich další charakteristiky. Dále jsou zde představeny finanční a materiální podmínky rodin se třemi a více dětmi z dat výběrového šetření SILC 2017.

Ve druhé části jsou prezentována zjištění nového kvantitativního a kvalitativního výzkumu rodin se třemi a více dětmi realizovaného v roce 2018. Pozornost je zaměřena na hlavní témata úzce související s utvářením a fungováním rodin a s výchovou dětí ve vícedětných rodinách, především tedy na partnerství a rodičovství, finanční situaci těchto rodin a sladování rodinných a pracovních rolí u rodičů z velkých rodin. Opomíjeny nejsou ani vztahy ve vícedětných rodinách, včetně vztahů mezigeneračních. Poměrně velký prostor je poskytnut postojům rodičů z vícedětných rodin a jimi subjektivně vnímaným problémům.

Studie je výstupem první etapy dlouhodobého projektu Komplexní výzkum o situaci rodin a seniorů (2018–2022), v jehož rámci budou postupně sledovány různé typy rodin.

Paloncyová, Jana – Barvíková, Jana – Höhne, Sylva – Kuchařová, Věra – Nešporová, Olga

Rekonstituované rodiny

Praha: VÚPSV, v. v. i., 2019. 161 s., lit., obr., tab.

ISBN 978-80-7416-345-6

Publikace přináší poznatky o tzv. rekonstituovaných rodinách neboli rodinách, kde má alespoň jedno dítě jednoho nevlastního rodiče. Tento typ rodiny, ač se lze domnívat, že je v realitě poměrně běžný, zcela uniká pozornosti standardní demografické statistiky i velkých výběrových šetření v gesci Českého statistického úřadu. Studie se proto opírá o výsledky výběrového šetření a hloubkové rozhovory se zástupci těchto rodin. V první řadě je pozornost věnována složení těchto rodin z hlediska základních sociodemografických charakteristik (např. zda je v roli nevlastního rodiče muž, nebo žena či oba, kolik a jak starých dětí v rodině žije, jaké je sociálně ekonomické postavení rodičů). Dále studie přináší vhled do každodenního fungování těchto rodin s důrazem na vztahy mezi jejich členy, finanční situaci, sladování pracovního a rodinného života. Představuje i životní postoje a názory na rodinnou politiku. Cílem studie bylo poukázat na to, s čím se tyto rodiny potýkají, kde potřebují pomoc zvnějšku a co se jim naopak ve společném životě daří. Tento výzkum a jeho výsledky mohou být podkladem pro opatření sociální a rodinné politiky na úrovni státu i na regionální úrovni, ale jsou i zdrojem informací pro samotné rekonstituované rodiny. V neposlední řadě mohou sloužit jako východisko pro další výzkumy tohoto typu rodiny. Studie je výstupem první etapy dlouhodobého projektu Komplexní výzkum o situaci rodin a seniorů (2018–2022), v jehož rámci jsou postupně sledovány různé typy rodin.

Rákoczyová, Miroslava – Sirovátka, Tomáš – Šimíková, Ivana

Vyhodnocení soustavy indikátorů Strategie sociálního začleňování České republiky pro roky 2014–2020

Praha: VÚPSV, v. v. i., 2019. 71 s., tab.

ISBN 978-80-7416-349-4

Cílem studie bylo provést komplexní zhodnocení vývoje v oblasti Strategie sociálního začleňování 2014–2020 s využitím celé šíře dostupných indikátorů. Dále mezinárodní srovnání vybraných indikátorů a specifikace pozice České republiky. Bylo provedeno vyhodnocení vývoje podle soustavy indikátorů za roky 2010–2017. Tyto výstupy byly využity v rámci vyhodnocení Strategie sociálního začleňování.

Mertl, Jiří – Bareš, Pavel

Sociální podnikání v České republice: explorace (re)integračního potenciálu sociálních podniků u marginalizovaných osob s ohledem na propuštění z výkonu trestu odnětí svobody

Praha: VÚPSV, v. v. i., 2019. 57 s., lit.

ISBN 978-80-7416-347-0

Monografie seznamuje s výsledky výzkumu realizovaného v projektu Budoucnost práce a nová strategie kolektivního vyjednávání v nastávající době digitalizace a revoluce dovedností. Podobně

jako u autory dříve realizovaných výzkumů při tom byla pozornost do značné míry zaměřena na osoby se záznamem v rejstříku trestů, díky čemuž se zadání tohoto výzkumu podstatně odlišovalo od zaměření ostatních výzkumů realizovaných v rámci uvedeného širšího projektu.

Dříve realizované výzkumné projekty zaměřené na zaměstnávání osob se záznamem v rejstříku trestů jasně dokladovaly existenci řady významných překážek ztěžujících zaměstnávání těchto osob na otevřeném trhu práce. Z těchto důvodů se ukazovalo jako žádoucí zaměřit pozornost na to, jakou roli mohou při podpoře zaměstnávání těchto osob, respektive obecněji znevýhodněných osob hrát ekonomické subjekty, které buďto nepůsobí na otevřeném trhu práce, nebo na otevřeném trhu práce sledují i jiné než ekonomické cíle. Monografie se proto zaměřila na vyhodnocení role sociálních podniků při zaměstnávání osob znevýhodněných na trhu práce. Monografie zachycuje stěžejní poznatky z praxe týkající se sociálního podnikání v českých podmínkách a možností českých sociálních podniků při zaměstnávání znevýhodněných osob, respektive konkrétněji při zaměstnávání osob se záznamem v rejstříku trestů. Jsou v ní také vyjasněny některé obecnější souvislosti jako např. vyjasnění pojmů osoba znevýhodněná na trhu práce, participace a integrace těchto osob na otevřeném trhu práce, pojetí sociálního podnikání v Evropě a v USA, koncept integračního sociálního podniku apod.

Kotíková, Jaromíra – Šťastnová, Pavlína

Projekce absolventů škol: Výpočet a výsledky

Praha: VÚPSV, v. v. i., 2019. 125 s., obr.

ISBN 978-80-7416-350-0

Projekce počtu absolventů škol odcházejících na trh práce je součástí připravovaného systému predikcí potřeb trhu práce a jeho monitoringu, který propojuje národní a regionální úroveň a jehož výsledky reflektují i specifika regionálního vývoje.

Výchozím momentem tvorby projekce absolventů škol je vývoj vzdělávacího systému v předchozích letech a demografický vývoj. Projekce vychází z vývoje počtu nově přijímaných žáků/studentů a absolventů základních škol, středních škol, vyšších odborných a vysokých škol, přičemž jejich počet je závislý jak na demografickém vývoji, tak struktuře sítě škol a struktuře absolventů nižších vzdělávacích stupňů.

Výstupy projekce absolventů škol odcházejících na trh práce jsou zpracovány na národní i regionální úrovni podle stupně vzdělání, přičemž na národní úrovni se navíc zpracovává projekce počtu absolventů vysokých škol odcházejících na trh práce.

Holub, Martin – Mertl, Jan – Millionová, Pavlína – Šlapák, Milan – Vostatek, Jaroslav – Víšek, Petr

Typologie sociálních dávek a událostí v pojistném a nepojistném systému sociálního zabezpečení z hlediska vhodnosti a efektivity

Praha: VÚPSV, v. v. i., 2019. 226 s., lit., obr., tab.

ISBN 978-80-7416-355-5

Monografie vychází z členění dávek sociálního zabezpečení na pojistné a nepojistné. Kritérium pojistných a nepojistných dávek sociálního zabezpečení je odborníky i občany často používané, ukazuje se, že je v teoretické hierarchii vysoko postavené, avšak z hlediska rozlišovací schopnosti

poměrně hrubé. Teoretická analýza identifikovala dimenze problému pojistných a nepojistných dávek v sociální politice, význam věcného přístupu k dávkám z hlediska zabezpečení jednotlivých životních situací a využití principů ekvivalence v sociálním pojištění. Následně byla provedena dekompozice členění pojistné/nepojistné na dílčí kritéria a byly vyhodnoceny existující dávky pomocí těchto kritérií. Významným metodologickým prvkem je též mezinárodní komparace, a to jak na úrovni jednotlivých dávek, tak i sociálních modelů a jejich využití ve vyspělých zemích. Bylo provedeno rozčlenění nepojistných dávek podle jejich role v systému (chudinské dávky sociální potřeby versus selektivní podpora uznaných sociálních situací). Byl důkladně zmapován vývoj českého systému s ohledem na významné determinující události pro konstrukci systému dávek. Cílem studie nebylo navrhnout reformu konkrétních dávek, ale poukázat na to, kde se nastavení systému dostává do rozporu s jednotlivými kritérii používanými pro klasifikaci dávek. Dalším cílem bylo teoreticky a prakticky vymezit základní principy pro dávky ve vazbě na skutečnou situaci řešenou prostřednictvím sociálního zabezpečení.

Místy se ukázalo, že dílčí charakteristika konkrétní dávky se odlišuje od „čistých“ charakteristik, které byly identifikovány v rámci dekompozice a shrnuty do přehledné tabulky. Tehdy je to buď podnět ke zvážení charakteru dávky, jejího zařazení a existence, nebo je potřeba dobře zdůvodnit, proč zákonodárce, respektive tvůrce veřejné politiky takové řešení zvolil. Dále bylo identifikováno využití sociálních modelů v jednotlivých subsystémech sociálního zabezpečení, doplněné konkrétními charakteristikami dávek ve vybraných zemích. Byly též zjištěny trendy v objemech pojistných a nepojistných dávek, jakož i analyzovány podstatné změny s vlivem na ekvivalenci a solidaritu v dávkovém systému. To bylo provedeno za všechny hlavní oblasti veřejných financí a sociálního zabezpečení. Hlavní výzkumná zjištění jsou diskutována a shrnuta v šesté kapitole. Text obsahuje doporučení pro veřejnou správu, jak s dávkovými systémy zacházet, a u vybraných dávek bylo poukázáno na charakter jejich nastavení z pohledu pojistných a nepojistných prvků.

Hubíková, Olga

Péče o sebe u sociálních pracovníků jako součást odborného výkonu sociální práce

Praha: VÚPSV, v. v. i., 2019. 84 s., lit., obr., tab., příl.

ISBN 978-80-7416-352-4

Studie se zabývá tématem péče o sebe u sociálních pracovníků. Především profesní péčí o sebe, zejména možnostmi, dovednostmi a strategiemi, jak dosahovat pracovní pohody a zlepšovat zvládání stresu a tlaků přímo na pracovišti. V českém prostředí zůstává tato oblast jako celek stále spíše opomíjena. Téma je zasazeno do širšího kontextu pracovních podmínek, péče zaměstnavatele o sociální pracovníky. Součástí studie je základní teoretický vhled do problematiky péče o sebe u sociálních pracovníků. Vychází zejména ze zahraničních zkušeností a výzkumů. Péče o sebe je představována jako členitý mnohodimenzionální proces záměrného zabývání se strategiemi, které mají podporovat zdravé fungování a zvyšovat well-being. Profesní péče o sebe je proces záměrného a cílevědomého zabývání se činnostmi a zapojování se do činností, které podporují efektivní a vhodné využívání „self“, vlastní osoby, v rámci naplňování profesní role sociálního pracovníka. Teoretická část studie se zaměřuje zejm. na témata významu péče sociálních pracovníků a rizika opomíjení této oblasti. Péče o sebe je představována jako odborná kompetence i jako součást profesní socializace. A to již na úrovni začlenění praktického výkonu péče o sebe do studia a praxí studentů sociální práce. Zároveň je vnímána jako jedna z důležitých komponent a zároveň předpokladů profesionálního výkonu sociální práce.

Empirická část studie vychází z dat týkajících se sociálních pracovníků obecních úřadů. Vzhledem ke specifickým sociální práce na obecních úřadech se některé poznatky vztahují pouze na tento segment výkonu sociální práce. U řady z nich lze ale očekávat širší platnost. Pro analýzu byly využity čtyři datové sady ze dvou širěji založených výzkumných projektů. Jedná se o dva sady kvantitativních dat, kvalitativní data z hloubkových rozhovorů a data získaná metodou DELPHI od expertů z řad supervizorů sociálních pracovníků. Prezentované empirické poznatky se zabývají zejm. hodnocením významu péče o sebe sociálními pracovníky a oblastmi péče o sebe, s nimiž sociální pracovníci mají či naopak nemají zkušenosti. Tématem jsou také nároky a rizika výkonu sociální práce na obecních úřadech, zdroje napětí, nespokojenosti a stresu z hlediska pracovníků.

Z výsledků je zřejmé, že problémem jsou např. pracovní podmínky. Sociální pracovníci čelí řadě rizik a zároveň na řadě pracovišť nejsou vytvářeny takové podmínky, aby se sociální pracovníci mohli s riziky a nároky své práce lépe vyrovnávat přímo na pracovišti. Respondenti uváděli, že by potřebovali změnit podmínky na pracovišti tak, aby jim usnadňovaly pečovat o sebe, o svoji pohodu. Předmětem analýz jsou také různé typy dalších překážek uplatňování péče o sebe. V závěru studie formulujeme soubor doporučení zaměřených na teoretické a praktické zvýšení povědomí, významu a role péče o sebe u sociálních pracovníků. Tato doporučení jsou směřována nejen k sociálním pracovníkům samotným a k jejich zaměstnavatelům, ale i k dalším subjektům, jako je MPSV či vzdělavatelé včetně Asociace vzdělavatelů v sociální práci.

Höhne, Sylva – Godarová, Jana – Jahoda, Robert – Kuchařová, Věra – Višek, Petr

Působení daňového zvýhodnění na dítě a přídatku na dítě na sociálně-ekonomickou situaci rodin s nezaopatřenými dětmi a jejich reflexe rodiči

Praha: VÚPSV, v. v. i., 2019. 166 s., lit., obr., tab., příl.

ISBN 978-80-7416-353-1

Podpora rodin s dětmi prostřednictvím daňově dávkového systému by měla být nastavena tak, aby posilovala sociálně-ekonomickou situaci rodin a neovlivňovala negativně život jednotlivců, potažmo rodin. Studie je věnována hlavním nástrojům dávkové a daňové podpory rodin s dětmi (přídatku na dítě a daňovému zvýhodnění na dítě), ale i významu státní finanční pomoci a jejích dílčích složek pro rodiny. Je sledován jak vliv této podpory na příjmovou situaci rodiny, tak její možné působení na rozhodování jedinců ohledně rodičovských plánů a na motivaci k práci na příkladu legalizace pracovního příjmu. Hodnocení vychází z vytvořených teoretických modelů, které mohou předpovědět redistribuční efekty daňově dávkového systému, a z výsledků výběrového šetření mezi rodiči nezaopatřených dětí zaměřeného na jejich reflexi státní finanční podpory.

V rámci modelového srovnání byly do analýzy zahrnuty jak nejčtenější typy rodin, tak rodiny spíše méně běžné a specifické. Výsledky ukazují v čase se snižující význam přídatku na dítě, proměnu jeho role i dopad selektivního zvýšení částek v roce 2018, který je výrazně ovlivněn provázaností sociálních systémů. Naproti tomu dokládají rostoucí váhu daňové podpory v příjmech rodin. Zatímco daňové zvýhodnění na dítě v sobě skrývá spíše motivační potenciál k legálnímu uplatnění na trhu práce, daňová sleva na manžela či manželku působí spíše demotivačně. Finanční podpora státu je pro rodiče důležitá, uznávají ale potřebnost i jiných forem pomoci.

Paloncyová, Jana – Barvíková, Jana – Höhne, Sylva – Kuchařová, Věra

Neúplné rodiny

Praha: VÚPSV, v. v. i., 2019. 216 s.

ISBN 978-80-7416-357-9

Monografie shrnuje dosavadní a přináší nové poznatky o životě samoživitelů a samoživitelek v České republice. Podle dat posledního sčítání lidu, domů a bytů z roku 2011 byla neúplnou každá čtvrtá rodina s přibližně 405 tisíci závislými dětmi. Z hlediska životní úrovně patří rodiny s jedním rodičem dlouhodobě k těm nejohroženějším. Výzkum založený na kvantitativní i kvalitativní metodologii ukázal, že neúplná rodina vznikla v téměř shodné míře rozvodem manželství jako rozchodem nesezdaného páru. V přibližně každé osmé rodině však spolu rodiče nejmladšího dítěte vůbec nikdy nežili. Děti v šetřených rodinách byly nejčastěji v převážné péči matky, pouze každé desáté bydlelo více u otce, stejný podíl pak střídalo bydliště rodičů půl napůl. Znepokojivé je zjištění, že v celém souboru nezaopatřených dětí se se svým druhým rodičem nestýká každé čtvrté, výživné nedostává přibližně pětina. Důvody jsou však různé, od dohody mezi rodiči po neochotu povinného rodiče. Samoživitelům velmi často pomáhají jejich rodiče, emocionální či morální podpora je vyhledávána spíše u přátel. Sám rodiče neočekávají větší míru pomoci od státu než jiné rodiny. Podle nich by měla opatření rodinné politiky pomáhat sladit rodinné a pracovní povinnosti, snížit finanční náročnost péče o děti a zajistit pracovní podmínky rodičů tak, aby zejména samoživitelé měli dostatek času na socializační, relaxační a rozvojové rodinné aktivity. Studie je jedním z výstupů víceletého projektu Komplexní výzkum o situaci rodin a seniorů (2018–2022), v jehož rámci jsou postupně sledovány různé typy rodin.

Šimíková, Ivana a kol.

Analýza vhodných přístupů kurčování etnické příslušnosti osob a sběru etnicky senzitivních dat v prostředí ČR

Praha: VÚPSV, v. v. i., 2019. 91 s., lit., tab., příl.

ISBN 978-80-7416-364-7

Studie se zabývá možnostmi sběru etnicky senzitivních dat ve vztahu kromské menšiny v kontextu České republiky z hlediska teoretického, praktického i epistemologického. Vznikla na základě zadání Ministerstva práce a sociálních věcí ČR a analyzuje různé praxe sběru etnicky senzitivních dat v členských státech EU a jejich relevanci pro specifické podmínky České republiky. Zabývá se problematikou definice základní populace na základě etnicity a způsobů identifikace příslušníků této populace pro potřeby kvantitativního šetření. Identifikace etnické příslušnosti je konceptualizována spíše jako epistemologický než technický problém. Studie identifikuje tři přístupy k určování etnické příslušnosti a popisuje jejich vztah k epistemologickým aspektům sběru etnicky senzitivních dat. Jde o přístup esencialistický, který etnicitu konceptualizuje jako objektivní stav, jenž je třeba zjistit; přístup konstruktivistický, který etnicitu konceptualizuje jako multidimenzionální a dynamický proces; a přístup externí identifikace, který klade důraz na připsaný aspekt etnicity. Dále studie analyzuje výhody a nevýhody a s tím spojená metodologická dilemata všech tří přístupů v kontextu podmínek statistických šetření a analýz. V závěru se pak studie věnuje etickému aspektu sběru etnicky senzitivních dat. Přílohy pak obsahují konceptualizaci etnicity z pohledu sociálních věd, která se kloní k sociálně konstruktivistickému

paradigmatu, legislativní analýzu sběru etnických dat, jež zkoumá různé aspekty etnicky senzitivních dat z hlediska zákonných norem a přehled evropských statistických šetření zaměřených na sběr etnicky senzitivních dat od roku 2000.

Souhrnné výzkumné zprávy

Vlach, Jan – Kotíková, Jaromíra

Trh práce po krizi

Praha: VÚPSV, v. v. i., 2019. 47 s., lit., obr., tab.

ISBN 978-80-7416-342-5

V důsledku procesu stárnutí populace se snižuje počet osob v produktivním věku. Ve fázi recese, v letech 2008 až 2013, nemusely podniky řešit nedostatek pracovníků. Levná práce usnadnila podnikům působícím na území ČR přežití krize. Nízké úrokové sazby podnikatelská sféra nevyužila k modernizaci své výrobní základny. Organizace se většinou omezily na netechnické a organizační inovace. Tomu odpovídají i dílčí změny ve struktuře zaměstnanosti. Přívětivé domácí prostředí firmám umožnilo nákladově vzdorovat na nadnárodních trzích technicky vyspělejší konkurenci. Následný hospodářský rozmach po roce 2013 prokázal, že se ekonomika dostatečně nepřipravila na nástup digitalizace a robotizace a při extenzivním využití práce narazila na bariéru snižujícího se zdroje pracovních sil, zejména manuálních profesí. Vysoká poptávka po pracovnících na trhu a deformovaná struktura nabídky našla svůj projev v růstu ceny práce.

Hubíková, Olga – Havlíková, Jana – Šimíková, Ivana – Musil, Libor – Durajová, Zuzana – Šupa, Jiří

Vymezení podmínek a obsahu depistáže v rámci sociální práce na obecních úřadech – souhrnná výzkumná zpráva

Praha, VÚPSV, v. v. i., 2019. 235 s.

ISBN 978-80-7416-368-5

Souhrnná výzkumná zpráva vznikla v rámci řešení projektu Provádění depistáže a následné stanovení cílů pomoci sociálními pracovníky obecních úřadů (TL01000229) a jejím objednatelem bylo MPSV ČR, tj. jeden z aplikačních garantů projektu. V souladu se schváleným projektem tato zpráva shrnuje výsledky výzkumné fáze (viz dále) projektu a obsahuje dosud chybějící vymezení obsahu a podmínek výkonu depistáže v rámci sociální práce zajišťované obecními úřady ORP/POÚ.

Kyzlinková, Renata – Pojer, Petr – Veverková, Soňa

Nové formy zaměstnávání v České republice

Praha: VÚPSV, v. v. i., 2019. 73 s., lit., obr., tab., příl.

ISBN 978-80-7416-337-1

Tato studie vznikla v rámci mezinárodního projektu VP 2017/004/0083 The adaptation of industrial relations towards new forms of work podpořeného Evropskou komisí. Studie popisuje vývoj na českém trhu práce v kontextu nových forem zaměstnávání, legislativu týkající se nových forem zaměstnávání, zdroje statistických dat, jakož i povědomí zaměstnavatelů a zaměstnanců o nových formách zaměstnávání. Text vychází z definic nových forem zaměstnávání dle Eurofoundu (2015) a mimo jiné slouží jako podklad pro mezinárodní komparativní studii, která porovnává rozvoj nových forem zaměstnávání v Bulharsku, Chorvatsku, Makedonii, Polsku a Rumunsku, čili v zemích, jejichž zástupci se účastnili tohoto projektu.

Kotíková, Jaromíra – Hrouzek, Petr – Pavlíček Petr – Vartanyan, Artem

Bariéry a potřeby osob ohrožených závislostmi (alkohol, ilegální drogy a patologické hráčství)

Praha: VÚPSV, v. v. i., 2019. 65 s.

ISBN 978-80-7416-361-6

Výzkumná aktivita se zaměřila na několik oblastí, které determinují situaci osob se závislostním chováním. Zpráva předkládá souhrnné výsledky prvotního deskriptivního šetření zaměřeného na socioekonomickou situaci klientů zapojených adiktologických služeb realizovaných v České republice a na základě výsledků formuluje doporučení přijetí potřebných opatření v této oblasti.

Hóhne, Sylva – Paloncyová, Jana

Péče o děti po rozvodu či rozchodu

Praha: VÚPSV, v. v. i., 2019. 66 s.

Publikace přináší analýzu dostupných statistických dat týkajících se porozvodové péče o děti v České republice. Po úvodních kapitolách zaměřených na související legislativu a vývoj rozvodovosti je pozornost zaměřena na statistiky rezortu spravedlnosti v oblasti opatrovnických řízení, tj. svěření dítěte do péče v případě rozvodu jeho rodičů a výživného. Děti jsou v rámci prvních rozhodnutí stále svěřovány do péče matky, i když podíl střídavé i společné péče rodičů mírně roste. Pokud se případ vrací k soudu a dojde ke změně úpravy péče o dítě, je dítě svěřeno nejčastěji otci. Výživné je v rámci prvních rozhodnutí vyměřeno zejména otci, i když tento podíl v důsledku snižování podílu dětí, které jsou svěřeny do výlučné péče matky, mírně klesá. Průměrné výživné vyměřené otci je zhruba dvakrát vyšší než průměrné výživné stanovené matce. S věkem oprávněného dítěte se částky výživného zvyšují.

Barvíková, Jana

Zpráva z fokusních skupin: Dítě v rodičovském konfliktu

Praha: VÚPSV, v. v. i., 2019. 45 s.

Studie přináší dílčí výsledky předvýzkumu v rámci projektu Dopady míry rodičovského konfliktu na dítě a role, jakou v nich hraje konkrétní forma porozvodového uspořádání péče (IP70612). Podává zprávu o expertních rozhovorech a zejména fokusních skupinách realizovaných

v průběhu prvního roku řešení projektu. Ty měly výzkumnému týmu poskytnout vhled do problematiky rodičovského konfliktu v České republice z pohledu praxe a poskytnout podklady pro přípravu dalších fází výzkumu.

Kotíková, Jaromíra – Kraus, Arno – Modrá, Jarmila – Šťastnová, Pavlína – Váňová, Jana – Víšek, Petr

Dopady digitalizace automatizace a robotizace na trh práce, do oblasti vzdělávání a oblasti sociálních systémů – řešerše dokumentů

Praha: MPSV, 2019. 81 s.

Studie přibližuje výsledky z realizace první etapy výzkumného úkolu „Komplexní řešení dopadů procesů digitalizace a automatizace na trh práce a konsekvantně do oblasti sociální a vzdělávání“, jehož zadavatelem je Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR a jeho nositelem Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v. v. i. Dosažené výsledky se stanou podkladem pro tvorbu konkrétně rozpracovaných opatření a doporučení pro zadavatele, tedy pro resort práce a sociálních věcí, které umožní zadavateli potřebným způsobem pružně reagovat na přicházející změny, měnící se situaci na trhu práce, v oblasti zaměstnanosti a sociální oblasti.

Kotíková, Jaromíra – Kraus, Arno – Modrá, Jarmila – Šťastnová, Pavlína – Váňová, Jana – Víšek, Petr – Vychová, Helena

Dopady digitalizace automatizace a robotizace na trh práce, do oblasti vzdělávání a oblasti sociálních systémů – zahraniční poznatky

Praha: MPSV, 2019. 87 s.

Text pojednává o přístupech, reakcích, očekáváníích a přípravných opatřeních, která jsou ve vybraných zemích EU realizována s cílem správně reagovat na probíhající čtvrtou průmyslovou revoluci, respektive reagovat efektivně na změny a nové trendy, které již nyní mají nebo budou v blízké budoucnosti mít vliv na jednotlivce, ale i celé ekonomiky sledovaných států. Snahou je popsat, jak jednotlivé státy k technologickým změnám přistupují, jak jsou na ně klíčoví aktéři připraveni, jaké jsou očekávány dopady na jednotlivé sektory, pracovní pozice, jednotlivé systémy, včetně systémů sociálních.

Musil, Libor – Baláž, Roman – Havlíková, Jana – Punová, Monika – Votoupal, Miloš

Předpoklady a osobnostní rysy vhodné pro výkon sociální práce

Praha: VÚPSV, v. v. i., 2019. 170 s.

ISBN 978-80-7416-373-9

Výzkumná zpráva shrnuje výsledky části projektu IP70704 Výzkum atraktivity oboru sociální práce pro studenty středních, vyšších odborných a vysokých škol, odborných kompetencí a osobnostních předpokladů nezbytných pro výkon sociální práce, a to části, která se týkala odborných kompetencí a osobnostních předpokladů, které mají klíčovou úlohu v rámci profesionálního výkonu sociální práce. Prostřednictvím kvalitativních a kvantitativních výzkumných metod jsme hledali odpověď na otázku: Jaké jsou předpoklady pro výkon sociální práce těch sociálních

pracovníků, kteří mají sklon uplatňovat situační přístup v kontextu pro ně nesourodých očekávání vůči tomu, co a jak mají řešit? Dimenze odborných a osobnostních předpokladů sociálních pracovníků, na které se tento výzkum zaměřil, byly následující: preference sociálního pracovníka (jeho hodnoty, ideály, zájmy, cíle a znalosti k cílům); představy o kontextu výkonu sociální práce (tj. zejm. interpretační schémata o sociálních pracovnících, klientech, dalších účastnících řešených situací a očekáváních kladených na sociální pracovníky); představy sociálních pracovníků o žádoucím jednání v interakcích s klienty, s dalšími sociálními pracovníky a jinými subjekty; využívané znalosti; osobnostní dispozice sociálních pracovníků.

Průša, Ladislav

Úhrada klientů za poskytování ubytování a stravování v pobytových zařízeních sociálních služeb

Praha: VÚPSV, v. v. i., 2019. 56 s.

ISBN 978-80-7416-365-4

Úhrada klienta za poskytování ubytování a stravování v pobytových zařízeních sociálních služeb je významným zdrojem financování těchto zařízení. Její výše se naposledy upravovala od 1. ledna 2014, od té doby činí maximální výše úhrady za poskytování ubytování 210 Kč denně a za poskytování stravování 170 Kč denně. Každoročně přitom dochází ke zvyšování důchodů a současně soustavně rostou náklady na zajištění provozu těchto zařízení.

Z provedených analýz vyplynulo, že poskytovatelé služeb nemají možnost diferencovat výši úhrad klientů podle kvality poskytovaných služeb (jednolůžkový nebo vícelůžkový pokoj, dietní stravování), na účtech klientů pobytových zařízení je přitom k dispozici dostatek finančních prostředků, které by bylo možno k tomuto účelu použít. Doporučuje se proto výši maximálních sazeb za poskytování ubytování a stravování v pobytových zařízeních sociálních služeb z pozice státu neurčovat a umožnit jednotlivým krajům stanovit ji ve své kompetenci. Stanovená 15% ochrana příjmu klienta je postačující z hlediska potřeby krytí dalších nákladů klienta týkajících se zajištění péče o vlastní osobu. Alternativně je možné, aby výši sazeb za poskytování ubytování a stravování v pobytových zařízeních mohli stanovit přímo samotní poskytovatelé služeb, neboť s klientem přímo uzavírají smlouvu o poskytování sociálních služeb.

Bulletiny

Höhne, Sylva – Štašná, Anna

Vývoj hlavních ekonomických a sociálních ukazatelů České republiky 1990–2018. Bulletin No 34 /Main Economic and Social Indicators of the Czech Republic 1990–2018. Bulletin No 34

Praha: VÚPSV, v. v. i., 2019. 77 s., obr., tab.

ISBN 978-80-7416-341-8

Publikace vychází v roční periodicitě s ročními údaji v časové řadě počínaje zpravidla rokem 1990. Podává souhrnný přehled základních ekonomických ukazatelů (výroby, produktivity, zaměstnanosti, nezaměstnanosti, cen, mezd, zahraničního obchodu a platební bilance) a vybraných

sociálních ukazatelů. Zahrnuje oblast daní, pojistného a sociálně zdravotního systému. Dále se zabývá demografickými charakteristikami a odvětvovou strukturou zaměstnanosti.

Beran, Vlastimil

Monitoring nákladů práce v České republice, ve státech Evropské unie a v USA v letech 2011–2016. Bulletin No. 12

Praha: VÚPSV, v. v. i., 2019. 59 s., lit., obr., tab.

ISBN 978-80-7416-354-8

Monitoring nákladů práce shrnuje roztržštěná data za státy Evropské unie i data za USA v oblastech nákladů práce, zdanění práce ve vazbě na financování sociálního a zdravotního zabezpečení, podílu práce na nákladech a jednotkových nákladů práce. Pro vystižení trendů se data týkají období let 2011–2016. S ohledem na metodickou roztržštěnost sledování nákladů práce se vymezují jako zdroje aktuální a mezinárodně srovnatelná data z Eurostatu, konkrétně statistika práce a národní účty, OECD, Státní závěrečný účet České republiky a U.S. Department of Commerce, Bureau of Economic Analysis. Zpracování údajů a propočty se opírají o metodiku certifikovanou Ministerstvem práce a sociálních věcí v roce 2013 „Sledování nákladů práce a práce jako výrobního faktoru v České republice a v zahraničí“. Dvouleté zpoždění vyplývá z termínů zpracování vstupních údajů Eurostatem a Českým statistickým úřadem.

**Statistické údaje dokumentující činnost
oddělení knihovnicko-informačních služeb v roce 2019**

Přírůstky fondu knihovny: 152

Stav fondu knihovny: 21 447 knihovních jednotek

Zpracovávané časopisy: 38 titulů

**Přírůstky bibliografických záznamů publikací, časopiseckých článků, právních předpisů
a jiných dokumentů: 728 záznamů**

Počet materiálů stažených z monitorovaných webových stránek: 114 záznamů

Počet výpůjček: 934

Počet návštěv internetových stránek VÚPSV, v. v. i.: 22 209 (02 – 12. 2019)

Počet návštěv stránek oddělení:

On-line katalog **1 366**

Zlatý fond sociální politiky **270**

Evidence publikační činnosti pracovníků ústavu **368**

Ostatní služby (informace mailem, telefonem): 128

**Přehled publikační činnosti pracovníků VÚPSV, v. v. i.,
za rok 2019**

Články v odborném periodiku (J_{imp})

Olga Nešporová. Obavy a těžkosti rané fáze rodičovství: Zjištění longitudinálního výzkumu prvorodičů. In: Sociologický časopis / Czech Sociological Review. ISSN 0038-0288. Roč. 55, č. 1(2019), s. 3–30.

DOI: <https://doi.org/10.13060/00380288.2019.55.1.446>

UT WOS: 000461759100001

Olga Nešporová. Hazy Transition to Fatherhood: The Experiences of Czech Fathers. ISSN 0192-513X. Roč. 40, č. 2(2019), s. 143–166

DOI výsledku: <https://doi.org/10.1177/0192513X18806028>

UT WOS: 000452268800001

Šťastná, Anna. Změny nastavení rodičovského příspěvku v Česku a jejich možný dopad na reprodukční chování. In: Sociologický časopis / Czech Sociological Review. ISSN 0038-0288. Roč. 55, č. 1(2019), s. 31–60.

DOI: <https://doi.org/10.13060/00380288.2019.55.1.447>

Kód UT WoS: 000461759100002

Dostupné z: http://sreview.soc.cas.cz/uploads/23ef64bab23a267fff2d6c9eb826b0f15f7d5db2_19-1-03Stastna23.pdf

Anna Šťastná, Renata Kyzlinková. Vzdělání a přechod k otcovství v České republice: reflexe dvou společenských kontextů. In: Sociológia – Slovak Sociological Review. ISSN 0049-1225. Roč. 51, č. 4 (2019), s. 393–419.

DOI výsledku: <https://doi.org/10.31577/sociologia.2019.51.4.18>

Kód UT WoS: 000482033000003

Dostupné z: <https://www.sav.sk/journals/uploads/08210929Stastna%20-%20Kyzlinkova%204-2019.pdf>

Věra Kuchařová, Olga Nešporová. Rodinná politika a formální a neformální péče o předškolní děti ve vybraných státech Evropy. In: Sociologický časopis / Czech Sociological Review. ISSN 0038-0288. Roč. 55, č. 4 (2019), s. 473–501.

DOI výsledku: <https://doi.org/10.13060/00380288.2019.55.4.474>

Kód UT WoS: 000490014400003

Dostupné z: <http://sreview.soc.cas.cz/cs/issue/202-sociologicky-casopis-czech-sociological-review-4-2019/3926>

Články v odborných recenzovaných periodikách (J_{ost})

Lenka Říhová, Michal Blahout. Daň z podnikání jako nástroj omezení pohybu OSVČ v oblasti stínové ekonomiky. In: FÓRUM sociální politiky. ISSN 1802-5854. Roč.13, č.1 (2019), s. 8–13.

Dostupné z: <https://www.vupsv.cz/download/rok-2019-01/?wpdmdl=7100&refresh=5e8efcda c94871586429146>

Soňa Veverková. Sdílené pracovní místo a jeho využití v České republice. In: FÓRUM sociální politiky. ISSN 1802-5854. Roč.13, č. 3 (2019), s. 9–13.

Dostupné z: <https://www.vupsv.cz/download/rok-2019-03/?wpdmdl=7191&refresh=5e7b8de3b b1491585155555>

Jana Havlíková. České základní školy v měnící se společnosti: nazrála již doba na zavedení školní sociální práce? In: Sociální práce / Sociálna práca. ISSN 1213-6204. Roč. 19, č. 5 (2019), s. 121–135. EID výsledku v databázi Scopus: 2-s2.0-85078608831

Dostupné z: <http://www.socialniprace.cz/index.php?sekce=2&ukol=detail&id=106&clanekid=1202>

Zdeňka Dohnalová, Mirka Nečasová, Robert Trbola. Vybrané bariéry inkluze sociálních pracovníků do multidisciplinárních týmů se zaměřením na vztah sociální pedagogiky a sociální práce. In: Sociální pedagogika | Social Education. ISSN 1805-8825. Roč. 7, č. 2 (2019), s. 69–84.

DOI výsledku: 10.7441/soced.2019.07.02.05

Dostupné z: https://soced.cz/wp-content/uploads/2019/11/STUDY_7-2-2019_4_122_Inkluze_SocEd.pdf

Jana Barvíková, Jana Paloncyová. Jak se žije v rekonstituovaných rodinách a co potřebují? In: Fórum sociální politiky. ISSN 1802-5854. Roč. 13, č. 5 (2019), s. 4–9.

Dostupné z: <https://www.vupsv.cz/download/rok-2019-05/?wpdmdl=7413&refresh=5e5500281 46761582628904>

Petr Vojtíšek. Analýza potřeb pokrytí území sociálními službami. In: Fórum sociální politiky. ISSN 1802-5854. Roč. 13, č. 1 (2019), s. 2–7.

Dostupné z: <https://www.vupsv.cz/download/rok-2019-01/?wpdmdl=7100&refresh=5e9866e 79d5391587046119>

Ostatní články nerecenzované

Lenka Říhová. Jednotlivé úrovně zaručené mzdy by se měly týkat i prací vykonávaných na základě dohody o provedení práce. In: FÓRUM sociální politiky. ISSN 1802-5854. Roč.13, č.2 (2019), s. 15–16.

Dostupné z: <https://www.vupsv.cz/download/rok-2019-02/?wpdmdl=7101&refresh=5ea7ff4d0e da41588068173>

Jiří Horecký, Ladislav Průša. Současná struktura služeb dlouhodobé péče a prognóza potřebnosti sociálních služeb 2019–2050. In: Listy sociální práce. ISSN 2336-2332. Roč. 7, č. 18 (2019), s. 10–13.

Dostupné z: http://www.listysp.cz/images/obr/1561113387_stranky-z-leto-2019final.pdf

Vlastimil Beran. Náklady práce ve státech Evropské unie v letech 2006–2016. In: FÓRUM sociální politiky. ISSN 1802-5854. Roč.13, č. 3 (2019), s. 24–29.

Dostupné z: <https://www.vupsv.cz/download/rok-2019-03/?wpdmdl=7191&refresh=5ea3072b2 4b821587742507>

Monografie

Rákoczyová, Miroslava – Kotrusová, Miriam – Horák, Pavel – Kubát, Jan – Marešová, Helena – Schebelle, Danica – Tábořská, Marie – Trbala, Robert – Váňová, Jana

Realizace vybraných programů aktivní politiky zaměstnanosti a hodnocení jejich efektivity a účinnosti perspektivou zaměstnanců ÚP ČR v roce 2017: Dílčí podkladová studie I

Praha: VÚPSV, v. v. i., 2019. 85 s., lit., obr., tab., příl.

ISBN 978-80-7416-338-8

Kotrusová, Miriam – Kubát, Jan – Schebelle, Danica – Marešová, Helena – Tábořská, Marie – Váňová, Jana

Podmínky realizace intervencí a (vybraných) programů APZ a způsoby hodnocení jejich účinnosti perspektivou zaměstnanců ÚP ČR v roce 2017: Dílčí podkladová studie II.

Praha: VÚPSV, v. v. i., 2019. 207 s., lit., obr., tab., příl.

ISBN 978-80-7416-339-5

Vyhlídal, Jiří – Plasová, Blanka – Vondráčková, Lucie

Účastníci rekvalifikačních kurzů v roce 2017 v Jihomoravském kraji (dotazníkové šetření)

Praha: VÚPSV, v. v. i., 2019. 66 s., lit., obr., tab., příl.

ISBN 978-80-7416-340-1

Kotíková, Jaromíra – Kyzlinková, Renata – Váňová, Jana – Veverková, Soňa – Vychová, Helena
Flexibilní formy práce – sdílené pracovní místo v ČR a vybraných evropských zemích

Praha: VÚPSV, v. v. i., 2019. 50 s., lit., obr., tab.

ISBN 978-80-7416-348-7

Nešporová, Olga – Holpuch, Petr – Janurová, Kristýna – Kuchařová, Věra

Sčítání osob bez domova v České republice 2019: Kategorie bez střechy a vybrané kategorie bez bytu podle typologie ETHOS

Praha: VÚPSV, v. v. i., 2019. 95 s., lit., obr., tab.

ISBN 978-80-7416-351-7

Havlíková, Jana

Atraktivita oborů sociální práce pro studenty středních, vyšších odborných a vysokých škol

Praha: VÚPSV, v. v. i., 2019. 166 s., lit., obr., tab., příl.

ISBN 978-80-7416-346-3

Kuchařová, Věra – Höhne, Sylva – Nešporová, Olga – Paloncyová, Jana

Rodiny se třemi a více dětmi

Praha: VÚPSV, v. v. i., 2019. 149 s., lit., obr., tab.

ISBN 978-80-7416-344-9

Paloncyová, Jana – Barvíková, Jana – Höhne, Sylva – Kuchařová, Věra – Nešporová, Olga

Rekonstituované rodiny

Praha: VÚPSV, v. v. i., 2019. 161 s., lit., obr., tab.

ISBN 978-80-7416-345-6

Rákoczyová, Miroslava – Sirovátka, Tomáš – Šimíková, Ivana

Vyhodnocení soustavy indikátorů Strategie sociálního začleňování České republiky pro roky 2014–2020

Praha: VÚPSV, v. v. i., 2019. 71 s., tab.
ISBN 978-80-7416-349-4

Mertl, Jiří – Bareš, Pavel
Sociální podnikání v České republice: explorace (re)integračního potenciálu sociálních podniků u marginalizovaných osob s ohledem na propuštěné z výkonu trestu odnětí svobody
Praha: VÚPSV, v. v. i., 2019. 57 s., lit.
ISBN 978-80-7416-347-0

Kotíková, Jaromíra – Šťastnová, Pavlína
Projekce absolventů škol: Výpočet a výsledky
Praha: VÚPSV, v. v. i., 2019. 125 s., obr.
ISBN 978-80-7416-350-0

Holub, Martin – Mertl, Jan – Millionová, Pavlína – Šlapák, Milan – Vostatek, Jaroslav – Víšek, Petr
Typologie sociálních dávek a událostí v pojistném a nepojistném systému sociálního zabezpečení z hlediska vhodnosti a efektivity
Praha: VÚPSV, v. v. i., 2019. 226 s., lit., obr., tab.
ISBN 978-80-7416-355-5

Hubíková, Olga
Péče o sebe u sociálních pracovníků jako součást odborného výkonu sociální práce
Praha: VÚPSV, v. v. i., 2019. 84 s., lit., obr., tab., příl.
ISBN 978-80-7416-352-4

Höhne, Sylva – Godarová, Jana – Jahoda, Robert – Kuchařová, Věra – Víšek, Petr
Působení daňového zvýhodnění na dítě a přídatku na dítě na sociálně-ekonomickou situaci rodin s nezaopatřenými dětmi a jejich reflexe rodiči
Praha: VÚPSV, v. v. i., 2019. 166 s., lit., obr., tab., příl.
ISBN 978-80-7416-353-1

Rákoczyová, Miroslava – Sirovátka, Tomáš – Šimíková, Ivana
Vyhodnocení soustavy indikátorů Strategie sociálního začleňování České republiky pro roky 2014–2020
Praha: VÚPSV, v. v. i., 2019. 71 s.
ISBN 978-80-7416-349-4

Kuchařová, Věra – Barvíková, Jana – Höhne, Sylva – Janurová, Kristýna – Nešporová, Olga – Paloncyová, Jana – Svobodová, Kamila – Lucie Vidovičová. Česká rodina na počátku 21. století: Životní podmínky, vztahy a potřeby. Praha: SOCIOLOGICKÉ NAKLADATELSTVÍ (SLON) v koedici s Výzkumným ústavem práce a sociálních věcí, v. v. i., 2019. 299 s.
ISBN 978-80-7419-275-3 (SLON); ISBN 978-80-7416-333-3 (VÚPSV)

Paloncyová, Jana – Barvíková, Jana – Höhne, Sylva – Kuchařová, Věra
Neúplné rodiny
Praha: VÚPSV, v. v. i., 2019. 216 s.
ISBN 978-80-7416-357-9

Šimíková, Ivana a kol.

Analýza vhodných přístupů k určování etnické příslušnosti osob a sběru etnicky senzitivních dat v prostředí ČR

Praha: VÚPSV, v. v. i., 2019. 91 s., lit., tab., příl.

ISBN 978-80-7416-364-7

Kapitoly v knize

Nešporová, Olga. Non-normative parents in the gender-traditional Czech Republic. In: New Parents in Europe: Work-care Practices, Gender Norms and Family Policies. Cheltenham, UK, Northampton, MA, USA: Edward Elgar Publishing, 2019. s. 207–224.

ISBN 978-1-78897-296-3; eISBN: 978-1-78897-297-0

Statě ve sbornících

Jana Havlíková. Význam kvalifikačního a dalšího vzdělávání pro praxi sociální práce: Pohled vedoucích pracovníků působících v oblasti sociální práce. In: Kvalifikační vzdělávání. Další vzdělávání. Manažeři. Profesionalizace. Sociální práce. Kvantitativní šetření. Hradec Králové: Gaudeamus, 2019. s. 106–114.

ISBN 978-80-7435-745-9.

Dostupné z: <https://docs.google.com/viewer?a=v&pid=sites&srcid=dXNwLXVoay5jenxocmFkZWNrZS1kbmktc29jaWFsbmktcHJhY2UtMjAxOHxneDpmOGI0ZTdkYTd3MzdmMzY>

Ladislav Průša. Social services at a historical crossroads. In: Proceedings of the International Scientific Conference ECONOMIC AND SOCIAL POLICY: Economic and Social Challenges for European Economy. Ostrava: Vysoká škola PRIGO, 2019. s. 469–484. ISSN 2571-1776; e-ISSN 2694-796X

ISBN 978-80-87291-25-2

Dostupné z: http://www.narodacek.cz/wp-content/uploads/2019/12/Proceedings-of-the-International-Scientific-Conference_2019-481-496.pdf

Vlastimil Beran, Jana Godarová. The issue of living minimum: The comparison of selected european countries. In: Proceedings of the International Scientific Conference ECONOMIC AND SOCIAL POLICY: Economic and Social Challenges for European Economy

Ostrava: Vysoká škola PRIGO, 2019. s. 43–56. ISSN 2571-1776, e-ISSN 2694-796X

ISBN 978-80-87291-25-2

Dostupné z: http://www.narodacek.cz/wp-content/uploads/2019/12/Proceedings-of-the-International-Scientific-Conference_2019-55-68.pdf

Martin Holub, Anna Šťastná. Přerozdělování zdrojů ve stárnoucí společnosti optikou genderově a věkově specifické produkce a spotřeby. In: Relik 2019 – Reprodukce lidského kapitálu – vzájemné vazby a souvislosti – sborník příspěvků. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 2019. s. 95–108. ISBN 978–80–245–2329-3

Dostupné z: <https://relik.vse.cz/2019/download/pdf/280-Holub-Martin-paper.pdf>

Jana Godarová, Iveta Šťarhová. Is the Non-take-up Problem Present in the Czech Republic? In: From Policy Design to Policy Practice. e-Proceedings of the 27th NISPAcee Annual Conference. Bratislava: NISPAcee PRESS, 2019. 12 s.

ISBN 978-80-89013-99-9

Dostupné z: https://www.nispa.org/files/conferences/2019/e-proceedings/system_files/papers/is-the-non-take-up-godarova.pdf

Monika Punová. Vztah osobnostních předpokladů k resilienci (odolnosti) pracovníka. In: Sociální začleňování v kontextu sociální práce, Sborník textů z XVI. ročníku mezinárodní vědecké konference. Hradec Králové: Ústav sociální práce, Filozofická fakulta, Univerzita HK, 2019. s. 212–217.

ISBN 978-80-7435-767-1

Dostupné z: https://www.uhk.cz/file/edee/filozoficka-fakulta/ff/katedry-a-pracoviste/ustav-socialni-prace/socialni-zaclenovani-v-kontextu-soc.-prace_2019.pdf

Mirka Nečasová, Zdeňka Dohnalová, Robert Trbola. Nejasná identita sociální práce jako bariéra sociálního začleňování. In: SOCIÁLNÍ ZAČLEŇOVÁNÍ v kontextu sociální práce/SOCIAL INTEGRATION in the Context of Social Work, Sborník textů z XVI. ročníku mezinárodní vědecké konference. Hradec Králové: Ústav sociální práce, Filozofická fakulta, Univerzita HK, 2019. s. 204–211.

ISBN 978-80-7435-767-1

Dostupné z: https://www.uhk.cz/file/edee/filozoficka-fakulta/ff/katedry-a-pracoviste/ustav-socialni-prace/socialni-zaclenovani-v-kontextu-soc.-prace_2019.pdf

Souhrnné výzkumné zprávy

Vlach, Jan – Kotíková, Jaromíra

Trh práce po krizi

Praha: VÚPSV, v. v. i., 2019. 47 s., lit., obr., tab.

ISBN 978-80-7416-342-5

Hubíková, Olga – Havlíková, Jana – Šimíková, Ivana – Musil, Libor, Durajová, Zuzana – Šupa, Jiří
Vymezení podmínek a obsahu depistáže v rámci sociální práce na obecních úřadech

Praha, VÚPSV, v. v. i., 2019. 235 s.

Kyzlinková, Renata – Pojer, Petr – Veverková, Soňa

Nové formy zaměstnávání v České republice

Praha: VÚPSV, v. v. i., 2019. 73 s., lit., obr., tab., příl.

ISBN 978-80-7416-337-1

Kotíková, Jaromíra – Hrouzek, Petr – Pavlíček Petr – Vartanyan, Artem

Bariéry a potřeby osob ohrožených závislostmi (alkohol, ilegální drogy a patologické hráčství)

Praha: VÚPSV, v. v. i., 2019. 65 s.

ISBN 978-80-7416-361-6

Hóhne, Sylva – Paloncyová, Jana

Péče o děti po rozvodu či rozchodu

Praha: VÚPSV, v. v. i., 2019. 66 s.

Barvíková, Jana

Zpráva z fokusních skupin: Dítě v rodičovském konfliktu

Praha: VÚPSV, v. v. i., 2019. 45 s.

Kotíková, Jaromíra – Kraus, Arno – Modrá, Jarmila – Šťastnová, Pavlína – Váňová, Jana – Víšek, Petr
Dopady digitalizace automatizace a robotizace na trh práce, do oblasti vzdělávání a oblasti sociálních systémů – rešerše dokumentů

Praha: VÚPSV, v. v. i., 2019. 81 s.

ISBN 978-80-7416-370-8

Kotíková, Jaromíra – Kraus, Arno – Modrá, Jarmila – Šťastnová, Pavlína – Váňová, Jana – Víšek, Petr – Vychová, Helena

Dopady digitalizace automatizace a robotizace na trh práce, do oblasti vzdělávání a oblasti sociálních systémů – zahraniční poznatky

Praha: VÚPSV, v. v. i., 2019. 87 s.

ISBN 978-80-7416-369-2

Musil, Libor – Baláž, Roman – Havlíková, Jana – Punová, Monika – Votoupal, Miloš

Předpoklady a osobnostní rysy vhodné pro výkon sociální práce

Praha: VÚPSV, v. v. i., 2019. - 170 s.

ISBN 978-80-7416-373-9

Průša, Ladislav

Úhrada klientů za poskytování ubytování a stravování v pobytových zařízeních sociálních služeb

Praha: VÚPSV, v. v. i., 2019. - 56 s.

ISBN 978-80-7416-365-4

Ostatní výsledky

Jiří Mertl, Pavel Bareš (2019). Institucionální podpora osob propuštěných z výkonu trestu odnětí svobody, podkladový materiál pro MPSV

Dostupné z: http://praha.vupsv.cz/Fulltext/os_002.pdf

Jiří Mertl, Pavel Bareš (2019). Příprava na propuštění ve výkonu trestu odnětí svobody, podkladový materiál pro MPSV

Dostupné z: http://praha.vupsv.cz/Fulltext/os_001.pdf

Soňa Veverková (2019). Whistleblowing in the Czech Republic – a fragmented support. Peer Review on „Enhancing whistleblower protection through better collaboration between responsible authorities – a tool to prevent and tackle work-related crime“

Dostupné z: <https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=21938&langId=en>

Ladislav Průša. Vznik center pro rodinné pečující z hlediska efektivnosti. Praha: Česká asociace pečovatelské služby, 2019. 48 s. ISBN 978-80-270-5373-5.

Dostupné z: http://www.rodinnipecujici.cz/uploads/file/75ab2f6f88ed4b7e9e4d8a1c32eadc95/Vznik_Center_pro_rodinne_pecujici.pdf

Jiří Horecký, Ladislav Průša. Současná struktura služeb dlouhodobé péče a prognóza potřeby sociálních služeb 2019–2050. Tábor: Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR, 2019. 28 s.

ISBN 978-80-907053-4-0

Dostupné z: [http://www.apsscr.cz/files/files/A4_STRUKTURA%20DLOUHODOBE%20PECE\(1\).pdf](http://www.apsscr.cz/files/files/A4_STRUKTURA%20DLOUHODOBE%20PECE(1).pdf)

Petr Wija, Jan Žofka, Pavel Bareš. Analýza sociálních a zdravotních služeb dlouhodobé péče ČR. Praha: Institut pro sociální politiku a výzkum, z. s., 2019. 102 s.

ISBN 978-80-907662-2-8

E = elektronická verze „online“: <https://socialnipolitika.eu/2019/09/atlas-a-analyza-dlouhodob-pece-cr/>

Petr Wija, Jan Žofka, Pavel Bareš. Atlas dlouhodobé péče ČR. Praha: Institut pro sociální politiku a výzkum, z. s., 2019. 245 s.

ISBN 978-80-907662-1-1

E = elektronická verze „online“: <https://socialnipolitika.eu/2019/09/atlas-a-analyza-dlouhodob-pece-cr/>

Beran, Vlastimil

Monitoring nákladů práce v České republice, ve státech Evropské unie a v USA v letech 2011–2016. Bulletin No. 12

Praha: VÚPSV, v. v. i., 2019. 59 s., lit., obr., tab.

ISBN 978-80-7416-354-8

Dostupné z: <https://www.vupsv.cz/publ/bulletiny/>

Höhne, Sylva – Šťastná, Anna

Vývoj hlavních ekonomických a sociálních ukazatelů České republiky 1990–2018. Bulletin No 34 /Main Economic and Social Indicators of the Czech Republic 1990–2018. Bulletin No 34

Praha: VÚPSV, v. v. i., 2019. 77 s., obr., tab.

ISBN 978-80-7416-341-8

Dostupné z: <https://www.vupsv.cz/publ/bulletiny/>

**Přehled o účasti pracovníků VÚPSV, v. v. i. na seminářích a konferencích,
kde v r. 2019 prezentovali získané poznatky**

jméno pracovníka	místo a termín konference	název semináře, konference	pořadatel	téma vystoupení
Bareš Pavel	Mariánské Lázně 20. 5. 2019	Systém sociálně-zdravotní péče o osoby 50+ s využitím inovativního komunitního modelu	Česká asociace poskytovatelů služeb	prezentace výsledků projektu Systém sociálně-zdravotní péče o osoby 50+ v krajích
	Pízeň 21. 5. 2019	Systém sociálně-zdravotní péče o osoby 50+ s využitím inovativního komunitního modelu	Česká asociace poskytovatelů služeb	prezentace výsledků projektu Systém sociálně-zdravotní péče o osoby 50+ v krajích
Barvíková Jana	Brno 13. - 15. 5. 2019	Fórum rodinné politiky	MPSV	Jak posílit české rodiny?
	Olomouc 16. - 18. 10. 2019	Rodinné vztahy (nejen) v sociologické perspektivě	FF UP Olomouc	výsledky z kval. šetření Rekonstituované rodiny
Beran Vlastimil	Praha 9. 4. 2019	Revize dávkového systému v ČR	PS Parlamentu ČR	prezentace výsledků projektu se zaměřením na životní a existenční minimum
	Opava 3. - 5. 9. 2019	„Ekonomické a sociální výzvy evropské ekonomiky“	Slezská univerzita v Opavě, VŠ PRIGO	Comparison of living minimum. Czech case
Dohnalová Zdenka	Hradec Králové 12. – 13. 9. 2019	VI. Mezinárodní vědecká konference Hradecké dny sociální práce	Univerzita Hradec Králové	Blízko od sebe – vzájemný vztah soc. pedagogiky a soc. práce v kontextu začleňování soc. pracovníků do multidisciplinárních týmů
	Praha 24. - 26. 5. 2019	The 27th NISPAcee Annual Conference	NISPAcee	Is the Non-take-up Problem Present in the Czech Republic?
Godarová Jana	Opava 3. - 5. 9. 2019	„Ekonomické a sociální výzvy evropské ekonomiky“	Slezská univerzita v Opavě, VŠ PRIGO	Comparison of living minimum. Czech case
	Německo, Münster 19. - 21. 8. 2019	TISSA 17 th Annual Conference Challenging Social Work: Borders, Boundaries and Bridge	The International Social Work & Society Academy (TISSA)	The importance of educational qualification for social work practice: From the perspective of social work managers.
Havlíková Jana	Brno 8. 10. 2019	Komplexní péče o ohrožené děti při interdisciplinární spolupráci – kulatý stůl	ÚMČ Brno - Žabovřesky	prezentace výsledků výzkumu Analýza současného stavu výkonu sociální práce ve školách a školských poradenských zařízeních a současněho stavu výkonu sociální práce ve vybraných zdravotnických zařízeních.
	Jihlava 16. 10. 2019	Humanitas 2019	Vysoká škola polytechnická Jihlava	Obor a profese sociální práce: srovnání pohledu maturantů a studentů oborů sociální práce na VOŠ a VŠ
Höhne Sylva	Olomouc 24. 10. 2019	Sociální práce v základních školách – inovace v péči o ohrožené dítě	Univerzita Palackého v Olomouci	Sociální práce ve škole – výzkumná zjištění
	Praha 21. 11. 2019	Dejme rodinám šanci	APSS ČR a ZŽ MČ Praha 4	Mikrojesle v ČR a v zahraničí

pokračování tabulky

jméno pracovníka	místo a termín konference	název semináře, konference	pořadatel	téma vystoupení
Holpuch Petr	Lund, Švédsko 20. 9. 2019	14th European Research Conference on Homelessness	Helmingborg Campus of the University of Lund	prezentace výsledků projektu Výzkum bezdomovecké populace v ČR
Holub Martin	Lednice 22. - 25. 5. 2019	48. konference ČSD na téma Demografie - město - venkov	Česká demografická společnost	Projekt vývoje počtu příjemců příspěvku na péči do r. 2030 ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Lovosice
Hubíková Olga	Velká Británie, Manchester 20. - 23. 8. 2019	14th ESA Conference in Manchester	European Sociological Association	Reallocation of Resources between Gender and Generations in Ageing Society
Jelínek Matouš	Praha 15. 11. 2019	Stárnout doma v místě v obci. Jaké seniorské služby jsou potřebné v obcích?	Diakonie ČCE – Institut důstojného stárnutí	Výkon depistáže na OÚ
Kotlíková Jaromíra	Záhřeb, Chorvatsko 18. 7. - 19. 7. 2019	Highlighting the Contribution of Survey Research in the Changing Data Environment	European Survey Research Association a Faculty of Economics and Business	Seeking suitable approach for collecting ethnic sensitive data: the case of Roma minority in the Czech Republic
	Praha 24. 5. 2019	Komplexní řešení dopadu procesů digitalizace a automatizace na trh práce	VŠE	Řešení problematiky Průmyslu 4.0 a predikcí v oblasti zaměstnanosti
	Olomouc 12. 11. 2019	Fórum zaměstnanosti	MPSV	Situace žáků/studentů gastronomických oborů na trhu práce
	Praha 15. 11. 2019	Kulatý stůl k tématu Vzdělávání a zaměstnanost v gastronomii	AMSP	Trh práce v NACE Ubytování, stravování a pohostinství
	Praha 15. 5. 2019	Potenciál pro vývoj a zavádění AI v ČR	Masarykova demokratická akademie	Dopady do oblasti zaměstnanosti a trhu práce
	Praha 11. 7. 2019	Práce na digitálních platformách	Masarykova demokratická akademie, Friedrich Ebert Stiftung	Dopady do oblasti zaměstnanosti a trhu práce
Kraus Arno	Praha 16. 10. 2019	Konference „Velvet Capitalism“	MdA	Dopady evropského projektu na trh práce, vzdělávání a sociální systémy
	Praha 17. 10. 2019	Kulatý stůl - diskuse	MdA	Platformová ekonomika
	Praha 22. 11. 2019	Místní veřejné finance a finanční management: Evropská perspektiva	MŠMT	aktivní (nespecifikováno)
Kubalčíková Kateřina	Hodonín 21. 3. 2019	Financování sociálních služeb	město Hodonín	Komunitní plánování sociálních služeb jako příležitost pro rozvoj a růst
Kubát Jan	Praha 29. 8. 2019	Zasedání prac. skupiny pro integraci cizinců	MPSV	Prezentace výsledků projektu „Specifika integrace nezletilých dětí cizinců na území ČR“
Kuchařová Věra	Velká Británie, Manchester 20. - 23. 8. 2019	14th ESA Conference in Manchester	European Sociological Association	Reallocation of Resources between Gender and Generations in Ageing Society
Kyzlinková Renata	Praha 22. 5. 2019	Prezentace výsledků projektu Nové formy zaměstnávání“ pro sociální partnery ČMKOS, SP ČR a ASO ČR	ČMKOS	Nové formy zaměstnávání, výsledky analýzy národních dat

pokračování tabulky

jméno pracovníka	místo a termín konference	název semináře, konference	pořadatel	téma vystoupení
Kyzlinková Renata	Praha 30. 9. 2019	ČMKOS a FES	Akte výboru ČMKOS pro rovné příležitosti žen a mužů a FES - flexibilní formy práce	Flexibilní formy práce - nové formy zaměstnávání
	Praha 3. 10. 2019	BIPARTITNÍ JEDNÁNÍ NA ÚROVNI ODVĚTVY - Nové formy zaměstnávání v České republice	SPČR	Nové formy zaměstnávání
	Praha 9. 11. 2019	Přednáška: Nové formy zaměstnávání v ČR	PEF Mendelova Univerzita	Nové formy zaměstnávání
	Olomouc 12. 11. 2019	Fórum zaměstnanosti	MPSV	Flexibilní úvazky – jak k nim přistupovat?
Lichard Tomáš	Arlington, USA 2. - 5. 5. 2019	SOLE Annual Meeting 2019	Society of Labor Economists	Do women face glass ceiling at home? Division of household work among dual-earner couples
	Praha 20. 9. – 21. 9. 2019	Prague Workshop on Gender and Family in the Labour Market	IES FSV UK	aktivní vystoupení k problematice trhu práce
Nečasová Mirka	Hradec Králové 12. – 13. 9. 2019	VI. Mezinárodní vědecká konference Hradecké dny sociální práce	Univerzita Hradec Králové	Identita sociálních pracovníků
Nešporová Olga	Brno 26. 3. 2019	Diskusní panelový stůl na téma Perinatální ztráta sociologickou perspektivou	FSS MU Brno	účast na panelovém diskusním stole
	Olomouc 16. - 18. 10. 2019	9. olomoucká sociologická konference Rodinné vztahy nejen v sociologické perspektivě	FF UP Olomouc	prezentace výsledků projektu Komplexní výzkum rodin - vícečetné rodiny
Otava Ladislav	Hradec Králové 12. – 13. 9. 2019	Hradecké dny sociální práce 2019	Univerzita Hradec Králové, Filosofická fakulta, MPSV	Standardizace sociální práce na obcích; potenciál a rizika
Palonciová Jana	Brno 13. - 15. 5. 2019	Fórum rodinné politiky	MPSV	Předškolní péče: školky, dětské skupiny a mikrojesle
	Olomouc 16. - 18. 10. 2019	Rodinné vztahy (nejen) v sociologické perspektivě	FF UP Olomouc	výsledky kvant. šetření Rekonstituované rodiny
	Praha 21. 11. 2019	Dejme rodinám šanci	APSS ČR a ZŽ MČ Praha 4	Mikrojesle v ČR a v zahraničí
Průša Ladislav	Ostrava 17. - 18. 2. 2019	Systém sociálně-zdravotní péče o osoby 50+ s využitím inovativního komunitního modelu	Česká asociace poskytovatelů služeb	Vznik Center pro rodinné pečující z hlediska efektivnosti
	Olomouc 18. - 19. 2. 2019	Systém sociálně-zdravotní péče o osoby 50+ s využitím inovativního komunitního modelu	Česká asociace poskytovatelů služeb	Vznik Center pro rodinné pečující z hlediska efektivnosti
	Břeclav 20. 3. 2019	Systém sociálně-zdravotní péče o osoby 50+ s využitím inovativního komunitního modelu	Česká asociace poskytovatelů služeb	Vznik Center pro rodinné pečující z hlediska efektivnosti
	Zlín 21. 3. 2019	Systém sociálně-zdravotní péče o osoby 50+ s využitím inovativního komunitního modelu	Česká asociace poskytovatelů služeb	Vznik Center pro rodinné pečující z hlediska efektivnosti
	Český Krumlov 9. - 10. 4. 2019	Systém sociálně-zdravotní péče o osoby 50+ s využitím inovativního komunitního modelu	Česká asociace poskytovatelů služeb	Vznik Center pro rodinné pečující z hlediska efektivnosti
	Jihlava 10. - 11. 4. 2019	Systém sociálně-zdravotní péče o osoby 50+ s využitím inovativního komunitního modelu	Česká asociace poskytovatelů služeb	Vznik Center pro rodinné pečující z hlediska efektivnosti
	Mikulov 16. - 17. 5. 2019	Sociální služby v Evropě	APSS ČR	Dlouhodobá péče v ČR a v Evropě

pokračování tabulky

jméno pracovníka	místo a termín konference	název semináře, konference	pořadatel	téma vystoupení
Pruša Ladislav	Mariánské Lázně 20. 5. 2019	Systém sociálně-zdravotní péče o osoby 50+ s využitím inovativního komunitního modelu	Česká asociace poskytovatelů služeb	Vznik center pro rodinné pečující z hlediska efektivnosti
	Píseň 21. 5. 2019	Systém sociálně-zdravotní péče o osoby 50+ s využitím inovativního komunitního modelu	Česká asociace poskytovatelů služeb	Vznik center pro rodinné pečující z hlediska efektivnosti
	Ústí n/Labem, Liberec 18. - 20. 6. 2019	Odborný workshop	Česká asociace poskytovatelů služeb	Vznik center pro rodinné pečující z hlediska efektivnosti
	Ostrava 10. - 11. 9. 2019	Veřejná ekonomika a správa	VŠB – Technická univerzita	Sociální služby na historické křižovatce
Punová Monika	Hradec Králové 12. 9. 2019	XVI. Hradecké dny sociální práce	FF Univerzity Hradec Králové	Osobnostní předpoklady nezbytné pro výkon sociální práce
Říhová Lenka	Čeladná 3. - 5. 9. 2019 Luhačovice 3. - 5. 4. 2019	Mezinárodní vědecká konference „Ekonomické a sociální výzvy evropské ekonomiky“ Rizikové jevy a jejich prevence	Slezská univerzita v Opavě a VŠ PRIGO Česká sociologická společnost	Prezentace výstupů projektu Hodnocení prací Rizika neúspěšné integrace do společnosti
Schebelle Danica	Hradec Králové 28. 8. 2019 Praha 29. 8. 2019	6. setkání realizátorů školských inkluzivních krajských koncepcí Zasedání prac. skupiny pro integraci cizinců při MPSV	Úřad vlády ČR MPSV	Specifika integrace nezletilých dětí cizinců žijících na území ČR Prezentace výsledků projektu „Specifika integrace nezletilých dětí cizinců na území ČR“
Šimíková Ivana	Záhřeb, Chorvatsko 18. 7. - 19. 7. 2019	Highlighting the Contribution of Survey Research in the Changing Data Environment	European Survey Research Association a Faculty of Economics and Business	Seeking suitable approach for collecting ethnic sensitive data: the case of Roma minority in the Czech Republic
Šrámtnová Pavlína	Praha 23. 5. 2019	Vize rozvoje kariérového vzdělávání ve školách	Euroguidance	Význam kariérového poradenství pro trh práce a zaměstnanost
	Praha 24. 5. 2019	Komplexní řešení dopadu procesů digitalizace a automatizace na trh práce	VŠE	Řešení problematiky Průmyslu 4.0 a predikci v oblasti zaměstnanosti
	Praha 29. 5. 2019	Socioekonomické dopady AI	Masarykova demokratická akademie	Dopady AI do oblasti zaměstnanosti a trhu práce
	Praha 11. 7. 2019	Práce na digitálních platformách	Masarykova demokratická akademie, Friedrich Ebert Stiftung	Dopady do oblasti zaměstnanosti a trhu práce
Trbala Robert	Praha 9. 12. 2020	Národní poradenské fórum	MŠMT	Dopady do oblasti kariérového poradenství
	Madrid, Španělsko 4. - 7. 6. 2019	Meaning of quality of social work education in a changing Europe	European Association of Schools of Social Work (EASSW)	Quality of social work education in the Czech Republic
	Hradec Králové 12. - 13. 9. 2019	VI. Mezinárodní vědecká konference Hradecké dny sociální práce	Univerzita Hradec Králové	Blízko od sebe – vzájemný vztah soc. pedagogiky a soc. práce v kontextu začleňování soc. pracovníků do multidisciplinárních týmů
Váňová Jana	Praha 24. 5. 2019	Komplexní řešení dopadu procesů digitalizace a automatizace na trh práce	VŠE	Řešení problematiky Průmyslu 4.0 a predikci v oblasti zaměstnanosti

pokračování tabulky

jméno pracovníka	místo a termín konference	název semináře, konference	pořadatel	téma vystoupení
Veverková Soňa	Oslo, Norsko 14. - 15. 2. 2019	Enhancing whistleblower protection through better collaboration between responsible authorities - a tool to prevent and tackle work-related crime	CF, EC, DG Employment, Social Affairs and Inclusion	National report for the Czech Republic
	Praha 22. 5. 2019	Prezentace výsledků projektu "Nové formy zaměstnávání" pro sociální partnery ČMKOS, SP ČR a ASO ČR	ČMKOS	Nové formy zaměstnávání, výsledky analýzy národních dat
	Rumunsko, Bukurešť 13. 6. 2019	Industriální vztahy a jejich reakce na nové formy zaměstnávání v Rumunsku, Bulharsku, Chorvatsku, Polsku, Makedonii a České republice	Institutul pentru Politici Publice	The Adaptation of Industrial Relation Toward New Forms of Work
	Španělsko, Salamanca 4. - 5. 7. 2019	Kick of Meeting Enhancing Social Partner's and Social Dialogue's Roles and Capacity	University of Salamanca	Aktivní prezentace výstupů za ČR
	Praha 25. 9. 2019	Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů a Zemědělský svaz	Inovace a moderní technologie v zemědělství	Nové formy zaměstnávání
	Olomouc 12. - 13. 11. 2019	Fórum zaměstnanosti	MPSV	moderátor panelu
	Irsko, Dublin 14. - 15. 11. 2019	Meeting k proj. „Enhancing Social Partners' and Social Dialogue's Roles and Capacity“	University College Dublin	Aktivní prezentace výstupů mezinárodního projektu za ČR
	Olomouc 16. - 18. 10. 2019	Rodinné vztahy (nejen) sociologické perspektivě. 9. olomoucká sociologická konference	FF Univerzity Palackého v Olomouci	Rodina se seniorem a seniorská rodina.
	Lednice 22. - 25. 5. 2019	48. konference ČSD na téma Demografie - město - venkov	Česká demografická společnost	Projekce vývoje počtu příjemců příspěvku na péči do r. 2030 ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Lovosice
Vrabcová Jana	Hradec Králové 12. - 13. 9. 2019	Hradecké dny sociální práce 2019	Univerzita Hradec Králové, Filozofická fakulta, MPSV	Standardizace sociální práce na obcích; potenciál a rizika

Přehled projektů v r. 2020

VZ001 Dlouhodobé sledování a hodnocení procesu utváření ceny práce a hodnocení složitosti, odpovědnosti a namáhavosti prací

- VA1 Vliv minimální mzdy na trh práce v ČR
- VA2 Hodnocení složitosti, odpovědnosti a namáhavosti práce
- VA3 Monitoring nákladů práce v ČR, ve státech Evropské unie a USA

VZ002 Dlouhodobé monitorování otázek sociální diferenciace, sociálního vyloučení a chudoby, vč. opatření, která napomáhají jejich předcházení a omezení

- VA1 Náplň a konstrukce životního a existenčního minima
- VA2 Vytvoření systému sběru kvantitativních dat pro vyhodnocování situace Romů v české společnosti
- VA3 Metodiky sčítání osob bez domova a v nevyhovujícím bydlení
- VA4 Výzkum bezdomovecké populace v ČR s přihlédnutím k ekonomické aktivitě v závislosti na fázích životního cyklu

VZ003 Dlouhodobé sledování a hodnocení vývojových trendů na trhu práce, včetně hodnocení účinnosti přijímaných opatření

- VA1 Vyhodnocování účinnosti a efektivity realizace APZ
- VA2 Predikce trhu práce – Kompas
- VA3 Identifikace bariér v poskytování služeb kariérového poradenství – bariéry na straně příjemců: výzkum veřejného mínění
- VA4 Komplexní řešení dopadů procesů digitalizace a automatizace na trh práce a konsekventně do oblasti sociální a do vzdělávání
- VA5 Zvyšování kvality a efektivity systému dalšího vzdělávání
- VA6 Guidance for Individual Vocations in Europe (Manuál pro individuální vzdělávání v Evropě)

VZ004 Monitorování procesů migrace a politik integrace cizinců na trhu práce a ve společnosti

- VA1 Integrovační potřeby a bariéry integrace vybraných subpopulací cizinců žijících na území ČR
- VA2 Indikátory integrace cizinců z třetích zemí v ČR 2020
- VA3 Zkušenosti se zaměstnáváním cizinců ve firmách KZPS ČR v reflexi sociálního dialogu

VZ005 Sociální a ekonomické dopady stárnutí populace na sociální systémy

- VA1 Parametrické změny a systémové reformy v zahraničních důchodových systémech
- VA2 Důsledky stárnutí populace na potřebu dlouhodobé péče – možnosti promítnutí inovativních námětů ze zahraničí do české praxe

VZ006 Dlouhodobé sledování proměn české rodiny v kontextu demografických a sociálních trendů a hodnocení možností rodinné politiky v návaznosti na další veřejné politiky čelit novým sociálním rizikům

- VA1 Obohacení datové báze pro tvorbu a evaluaci rodinné politiky
- VA2 Komplexní výzkum o situaci rodin a seniorů
- VA3 Zpráva o rodině
- VA4 Identifikace bariér v přístupu romských dětí ke zprostředkování náhradní rodinné péče
- VA5 Dopady míry rodičovského konfliktu na dítě a role, jakou v nich hraje konkrétní forma porozvodového uspořádání péče
- VA6 Vývoj hlavních ekonomických a sociálních ukazatelů České republiky 1990–2018 (Bulletin č. 35)
- VA7 Hodnocení účelnosti využití státního příspěvku na výkon pěstounské péče na činnosti realizované v rámci doprovázení osob pečujících a osob v evidenci, vyčíslení nákladů na jednotlivé činnosti, které jsou součástí doprovázení.

VZ007 Hodnocení trendů v rozvoji kapacity veřejné správy a vládnutí ve vztahu k sociální politice

- VA1 Provádění depistáže a následné stanovení cílů pomoci sociálními pracovníky obecních úřadů
- VA2 Kvalita výkonu sociální práce v ČR – vytvoření metodiky hodnocení a prvotní provedení evaluace
- VA3 Vlivy institutu podmíněného propuštění na možnosti získání a udržení zaměstnání po opuštění výkonu trestu
- VA4 Mezinárodní komparace rozsahu a struktury příjemců příspěvku na péči a podmínek pro jeho přiznání v ČR, na Slovensku, v Německu a v Rakousku

VZ008 Monitorování vývoje sociálního dialogu a pracovních podmínek

- VA1 EurWORK (European Observatory of Working Life) a EMCC (European Monitoring Centre on Change) – spolupráce s EUROFOUND na celoevropské síti observatoří
- VA2 Zkracování pracovní doby
- VA3 Enhancing social partners' and social dialogue capacity in the new world of work (Zvyšování kapacity sociálních partnerů a sociálního dialogu v novém světě práce)
- VA4 Na miskách vah mezi flexibilitou a jistotou zaměstnání – preference mladých lidí do 35 let a jejich role při akceptaci nových forem zaměstnávání

Stanoviska Dozorčí rady VÚPSV, v. v. i.

V Praze dne 23.6.2020

S t a n o v i s k o
Dozorčí rady VÚPSV, v. v. i.,
k návrhu Výroční zprávy o činnosti a hospodaření VÚPSV, v. v. i.,
za rok 2019 a k účetní závěrce za rok 2019

V souladu s povinnostmi stanovenými Dozorčí radě zákonem č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích, ve znění pozdějších předpisů, přezkoumala Dozorčí rada VÚPSV, v. v. i., návrh Výroční zprávy VÚPSV, v. v. i., za rok 2019. K dispozici měla tyto podklady:

- návrh Výroční zprávy o činnosti a hospodaření VÚPSV, v. v. i., za rok 2019,
- roční účetní závěrku VÚPSV, v. v. i., za rok 2019,
- zprávu nezávislého auditora Ing. Josefa Běloubka určenou pro VÚPSV, v. v. i.

Po zhodnocení těchto podkladů Dozorčí rada VÚPSV, v. v. i. konstatovala, že na základě poskytnutých informací ve Výroční zprávě o činnosti a hospodaření VÚPSV, v. v. i., za rok 2019 se hospodaření VÚPSV, v. v. i., v roce 2019 uskutečnilo v souladu s obecně závaznými právními předpisy a že účetní závěrka zobrazuje správně majetek, závazky, vlastní jmění, finanční situaci a výsledek hospodaření. Dozorčí rada VÚPSV, v. v. i., neshledala porušení zásad řádného využívání majetku instituce k realizaci její hlavní činnosti a ani ohrožení účelu, ke kterému byla instituce zřízena.

K výsledkům hospodaření ústavu Dozorčí rada VÚPSV, v. v. i., nemá připomínky a bere na vědomí závěry nezávislého auditora.

Stanovisko Dozorčí rada VÚPSV, v. v. i., schválila na svém řádném zasedání dne 23.6.2020.

Ing. Karel T a u c h m a n
předseda Dozorčí rady VÚPSV, v. v. i.

Zpráva o činnosti Dozorčí rady VÚPSV, v. v. i., v r. 2019

V Praze dne 23.6.2020

Zpráva o činnosti
Dozorčí rady Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí, v. v. i.,
v roce 2019

Členy Dozorčí rady VÚPSV, v. v. i. k 31. prosinci 2019 byli:

- Ing. Karel Tauchman – předseda rady,
- Ing. Štefan Duháň,
- Mgr. David Pospíšil,
- Ing. Zdeněk Fidler,
- PhDr. Jitka Slavíková
- Ing. Jan Škorpík,
- Ing. Iva Veselá.

Výše jmenovaní členové jsou bezúhonní a splňují podmínky bodů (4) a (5) § 17 zákona č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích, v platném znění. Uvedené fyzické osoby jsou způsobilé k právním úkonům, nebyly pravomocně odsouzeny za trestné činy, jejichž skutková podstata souvisí s předmětem činnosti VÚPSV, v. v. i., a nebyla jim uložena sankce podle zvláštních právních předpisů upravujících výkon odborné činnosti související s předmětem činnosti veřejné výzkumné instituce.

V hodnoceném období se Dozorčí rada VÚPSV, v. v. i., sešla na třech zasedáních, na kterých:

- projednala a schválila Zprávu o činnosti Dozorčí rady VÚPSV, v. v. i., v roce 2018,
- projednala a schválila Stanovisko Dozorčí rady VÚPSV, v. v. i., k Výroční zprávě o činnosti a hospodaření VÚPSV, v. v. i., za r. 2018,
- projednala a schválila Plán činnosti VÚPSV, v. v. i., na rok 2019,
- projednala a schválila Návrh rozpočtu na rok 2019,
- projednala Evaluační zprávu VÚPSV, v. v. i., za rok 2018,
- dále rada projednávala otázky hospodaření VÚPSV, v. v. i. v roce 2019, informace ohledně budoucího výhledu VÚPSV, v. v. i. do roku 2020,

- byla seznámena s výsledky finančních kontrol provedených ve VÚPSV, v. v. i., v roce 2019,
- dále se rada věnovala otázkám ohledně pravidel financování VO, procesu hodnocení výzkumné organizace a seznámení s jeho výsledky, především s doporučeními pro rozvoj činnosti VÚPSV, v. v. i.

Ing. Karel T a u c h m a n
předseda Dozorčí rady VÚPSV, v. v. i.

Ověření účetní závěrky, výrok auditora

Titulní list

**Výzkumný ústav práce a sociálních věcí,
veřejná výzkumná instituce
Praha**

**OVĚŘENÍ ÚČETNÍ ZÁVĚRKY
VEŘEJNÉ VÝZKUMNÉ INSTITUCE
ZA OBDOBÍ OD 1.1.2019 DO 31.12.2019
A DOPIS PRO VEDENÍ**

Rozdělovník:

výtisk číslo: 1 Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v.v.i., se sídlem Dělnická 213/12,
Praha 7, PSČ 170 00

výtisk číslo: 2 AUDIT Litoměřice s.r.o., se sídlem Vrchlického 17/248, 412 01 Litoměřice

Základní údaje o veřejné výzkumné instituci
Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v.v.i.,
se sídlem Dělnická 213/12, Praha 7, PSČ 170 00

Předmět činnosti	: <i>Provádět sociálně vědní výzkum, přispívat ke zvýšení úrovně poznání a vzdělanosti a k prognózování sociálně ekonomického vývoje ve společnosti prostřednictvím využití výsledku výzkumu v praxi a zajišťovat nezbytnou infrastrukturu výzkumu. Naplnění účelu prostřednictvím sociálně ekonomického výzkumu, zajišťování infrastruktury, zpracování dat a služby datových archivů a vydavatelská činnost související s vlastním výzkumem. Svou činností VÚPSV, v.v.i., přispívá k získání nových poznatků, ke zvyšování úrovně poznání a vzdělanosti a k využití výsledků výzkumu v praxi, rozvíjí spolupráci na národní a mezinárodní úrovni. V rámci zajištění nezbytné infrastruktury výzkumu VÚPSV, v.v.i., navazuje prostřednictvím vědecké, odborné a pedagogické platformy vzájemnou spolupráci s vysokými školami s podporou předávání vědeckých informací, a napomáhá tak výchově vědeckých pracovníků.</i>
Název veřejné výzkumné instituce	: <i>Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v.v.i.</i>
Právní forma	: <i>Veřejná výzkumná instituce</i>
Sídlo veřejné výzkumné inst.	: <i>Dělnická 213/12, 170 00 Praha 7</i>
IČO	: <i>45773009</i>
Ředitelka v.v.i.	: <i>Mgr. Jaromíra Kotíková</i>
Podklady předával	: <i>Ing. Iva Veselá účetní veřejné výzkumné instituce</i>
Důvod provedení ověření	: <i>Na základě žádosti Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí, v.v.i. v Praze.</i>
Předmět ověřování	: <i>Ověření ke dni 31. prosinci 2019 u veřejné výzkumné instituce Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v.v.i. v Praze.</i>
Ověření provedla společnost	: <i>AUDIT Litoměřice s.r.o., Vrchlického 248/17, Litoměřice – číslo oprávnění 474 vydané Komorou auditorů ČR v Praze</i>

Audit Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí

Jméno auditora	:	<i>Ing. Josef Běloubek, číslo oprávnění 1022, vydané Komorou auditorů ČR v Praze</i>
Provedení ověření	:	<i>12. února 2020 – 30. března 2020</i>
Den dokončení ověření	:	<i>6. března 2020</i>
Zřizovací listina	:	<i>Sepsaná Ministerstvem práce a sociálních věcí v Praze ze dne 15.9.1992 a podepsaná ministrem práce a sociálních věcí ze dne 23.12.1992. Nová zřizovací listina nabývá účinnosti dnem 24. října 2017. Opatření o úplném znění zřizovací listiny Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí, v.v.i. pod číslem jednacím MPSV-2017/37503-343</i>
Použité předpisy k ověření	:	<i>Zákon č. 93/2009 Sb., o auditorech a Mezinárodní auditorské standardy</i> <i>Aplikační doložky Komory auditorů ČR k ISA 700 – požadavky na zprávu auditora</i>
Metoda ověřování	:	<i>Mezinárodní auditorské standardy požadují naplánování a provedení ověření tak, aby auditor získal přiměřené ujištění o tom, že účetní závěrka neobsahuje významné nesprávnosti. Ověření k datu 31. 12 2019 zahrnovalo ověření úplnosti a průkaznosti částek a informací uvedených v účetní závěrce a posouzení správnosti a vhodnosti účetních postupů a významných odhadů učiněných vedením veřejné výzkumné instituce při jejím sestavení. Auditorské postupy byly provedeny výběrovým způsobem s ohledem na významnost vykazovaných skutečností.</i>
Přílohy ke zprávě auditora	:	<i>Výkaz zisku a ztráty, rozvaha, příloha k 31.12.2019 a zřizovací listina.</i>

ZPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDITORA URČENÁ PRO
Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v.v.i.,
se sídlem Dělnická 213/12, Praha 7, PSČ 170 00

Auditorská zpráva určená zřizovateli a vedení veřejné výzkumné instituce

Výrok auditora

Provedli jsme audit přiložené účetní závěrky Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí v.v.i. sestavené na základě českých účetních předpisů, která se skládá z rozvahy k 31. 12. 2019, výkazu zisku a ztráty a přílohy této účetní závěrky, která obsahuje popis použitých podstatných účetních metod a další vysvětlující informace. Údaje o Výzkumném ústavu práce a sociálních věcí v.v.i., jsou uvedeny v úvodní části přílohy této účetní závěrky.

Podle našeho názoru účetní závěrka podává věrný a poctivý obraz aktiv a pasiv Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí v.v.i., k 31. 12. 2019 a nákladů a výnosů a výsledku jejího hospodaření za rok končící 31. 12. 2019 v souladu s českými účetními předpisy.

Základ pro výrok

Audit jsme provedli v souladu se zákonem o auditorech a standardy Komory auditorů České republiky pro audit, kterými jsou mezinárodní standardy pro audit případně doplněné a upravené souvisejícími aplikačními doložkami. Naše odpovědnost stanovená těmito předpisy je podrobněji popsána v oddílu Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky. V souladu se zákonem o auditorech a Etickým kodexem přijatým Komorou auditorů České republiky jsme na Výzkumném ústavu práce a sociálních věcí v.v.i. (dále již jen „Veřejná výzkumná instituce“), nezávislí a splnili jsme i další etické povinnosti vyplývající z uvedených předpisů. Domníváme se, že důkazní informace, které jsme shromáždili, poskytují dostatečný a vhodný základ pro vyjádření výroku.

Odpovědnost vedení Veřejné výzkumné instituce za účetní závěrku

Vedení Veřejné výzkumné instituce odpovídá za sestavení účetní závěrky podávající věrný a poctivý obraz v souladu s českými účetními předpisy a za takový vnitřní kontrolní systém, který považuje za nezbytný pro sestavení účetní závěrky tak, aby neobsahovala významné (materiální) nesprávnosti způsobené podvodem nebo chybou.

Při sestavování účetní závěrky je vedení Veřejné výzkumné instituce povinno posoudit, zda je Veřejná výzkumná instituce schopna nepřetržitě trvat, a pokud je to relevantní, popsat v příloze účetní závěrky záležitosti týkající se jejího nepřetržitého trvání a použití předpokladu nepřetržitého trvání při sestavení účetní závěrky, s

výjimkou případů, kdy je plánováno ukončení její činnosti, resp. kdy nemá jinou reálnou možnost, než tak učinit.

Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky

Úkolem auditora je získat přiměřenou jistotu, že účetní závěrka jako celek neobsahuje významnou (materiální) nesprávnost způsobenou podvodem nebo chybou a vydat zprávu auditora obsahující výrok. Přiměřená míra jistoty je velká míra jistoty, nicméně není zárukou, že audit provedený v souladu s výše uvedenými předpisy ve všech případech v účetní závěrce odhalí případnou existující významnou (materiální) nesprávnost. Nesprávnosti mohou vznikat v důsledku podvodů nebo chyb a považují se za významné (materiální), pokud lze reálně předpokládat, že by jednotlivě nebo v souhrnu mohly ovlivnit ekonomická rozhodnutí, která uživatelé účetní závěrky na jejím základě přijmou.

Při provádění auditu v souladu s výše uvedenými předpisy je povinností auditora uplatňovat během celého auditu odborný úsudek a zachovávat profesní skepticismus. Dále je povinností auditora:

- Identifikovat a vyhodnotit rizika významné (materiální) nesprávnosti účetní závěrky způsobené podvodem nebo chybou, navrhnout a provést auditorské postupy reagující na tato rizika a získat dostatečné a vhodné důkazní informace, abychom na jejich základě mohli vyjádřit výrok. Riziko, že neodhalíme významnou (materiální) nesprávnost, k níž došlo v důsledku podvodu, je větší než riziko neodhalení významné (materiální) nesprávnosti způsobené chybou, protože součástí podvodu mohou být tajné dohody (koluze), falšování, úmyslná opomenutí, nepravdivá prohlášení nebo obcházení vnitřních kontrol.
- Seznámit se s vnitřním kontrolním systémem Veřejné výzkumné instituce relevantním pro audit v takovém rozsahu, abychom mohli navrhnout auditorské postupy vhodné s ohledem na dané okolnosti, nikoli abychom mohli vyjádřit názor na účinnost jejího vnitřního kontrolního systému.
- Posoudit vhodnost použitých účetních pravidel, přiměřenost provedených účetních odhadů a informace, které v této souvislosti ředitel a vedení Veřejné výzkumné instituce uvedlo v příloze účetní závěrky.
- Posoudit vhodnost použití předpokladu nepřetržitého trvání při sestavení účetní závěrky ředitelem a vedením a to, zda s ohledem na shromážděné důkazní informace existuje významná (materiální) nejistota vyplývající z událostí nebo podmínek, které mohou významně zpochybnit schopnost Veřejné výzkumné instituce nepřetržitě trvat. Jestliže dojdeme k závěru, že taková významná (materiální) nejistota existuje, je naší povinností upozornit ve zprávě auditora na informace uvedené v této souvislosti v příloze účetní závěrky, a pokud tyto informace nejsou dostatečné, vyjádřit modifikovaný výrok. Závěry auditora týkající se schopnosti Veřejné výzkumné instituce nepřetržitě trvat vycházejí z důkazních informací, které jsme získali do data vydání zprávy auditora. Nicméně budoucí události nebo podmínky mohou vést k tomu, že Veřejná výzkumná instituce ztratí schopnost nepřetržitě trvat.
- Vyhodnotit celkovou prezentaci, členění a obsah účetní závěrky, včetně přílohy, a dále to, zda účetní závěrka zobrazuje podkladové transakce a události způsobem, který vede k věrnému zobrazení.

Povinností auditora je informovat vedení Veřejné výzkumné instituce mimo jiné o plánovaném rozsahu a načasování auditu a o významných zjištěních, která jsme v jeho průběhu učinili, včetně zjištěných významných nedostatků ve vnitřním kontrolním systému.

V Litoměřicích, dne 30. března 2020

AUDIT Litoměřice s.r.o.
Číslo oprávnění 1022
Vrchlického 248/14
412 01 Litoměřice

ing. Josef Běloubek
evidenční číslo 1022
auditor

AUDIT Litoměřice s.r.o., číslo oprávnění 474 vydané Komorou auditorů ČR v Praze ,
IČO 25465902. Sídlo společnosti Vrchlického 248/17, 412 01 Litoměřice

**Dopis auditora k předložené účetní závěrce veřejné výzkumné instituce
Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí v.v.i.,
se sídlem Dělnická 213/12, Praha 7, PSČ 170 00
za období od 1.1.2019 do 31.12.2019**

Určeno: pro ředitelku a vedení veřejné výzkumné instituce

Vážená paní ředitelko Mgr. Jaromíro Kotíková a Vážené vedení v.v.i.,

v souladu s Mezinárodními auditorskými standardy si Vám dovoluji podat zprávu navazující na výrok auditora. Dopis auditora je určen k informaci o věcných a formálních nedostatecích, které nejsou takového významu, aby ovlivnily vydaný výrok k účetní závěrce. Dále slouží k informaci metodického rázu, doporučení auditora i ve vztahu k dalšímu účetnímu období.

Vzhledem k tomu, že ověřováním nebyly zjištěny žádné nesprávnosti v účetní závěrce, omezují se pouze na popis údajů obsažených v účetní závěrce a inventarizaci. Postup zpracování účetní závěrky byl průběžně konzultován a odsouhlasován. Z těchto důvodů nepožaduji, pokud není z Vaší strany potřeba, vyjádření k předloženému dopisu.

Ke způsobu zabezpečení a dodržení legislativy i požadavků vyplývajících z finančního auditu nemám žádné připomínky. Dále uvádím dokumentaci významných skutečností zachycených v předložené účetní závěrce.

Úvod

Při stanovení rizika zakázky a plánování významnosti jsem vycházel z Mezinárodních auditorských standard. Hladina významnosti byla stanovena z definovaných ukazatelů veřejné výzkumné instituce k 31.12.2019 (výnosy této veřejné výzkumné instituce za rok 2019 – přehlédnuto bylo k přijatým dotacím v roce 2019 a tedy k celkovým výnosům v.v.i.).

Nebylo v průběhu prováděného auditu zjištěno riziko související s možností nadhodnocení nebo podhodnocení vykázaného výsledku hospodaření veřejné výzkumné instituce. Při uplatňování požadavku na vyjádření opatrnosti a věrného obrazu majetku veřejné výzkumné instituce v účetní závěrce nedošlo s vedením instituce k rozdílným názorům. Nebyly zjištěny v účetnictví žádné chyby a ani auditor nedošel k názoru, že by byly objeveny podvody, které by ovlivnily účetnictví veřejné výzkumné instituce. Požadavky auditora v průběhu ověřování byly plně akceptovány.

Audit byl plánován a proveden s cílem získat dostatečnou míru jistoty, že účetní závěrka neobsahuje výrazné nesprávnosti a podvody. Přitom byly posouzeny účetní postupy a významné odhady použité pro sestavení účetní závěrky. Domnívám se, že provedené ověřování je dostatečným základem pro vyslovení výroku na účetní závěrku. Ověření bylo provedeno na vybraných účetních operacích s využitím dalších písemných informací prokazujících údaje účetní závěrky.

Veškeré zůstatky majetkových účtů byly inventovány a nebyly shledány rozdíly. (Inventarizace je prováděna s roční periodicitou).

Upozorňuji na některé nové změny legislativy uplatňované pro rok 2019 u veřejných výzkumných institucí. Je nutno upravit některé stávající v současné době platné směrnice pro účtování, které se budou týkat Vaší veřejné výzkumné instituce v roce 2019.

Účetní systém

Účetní systém hodnotím jako spolehlivý. Poskytující, podle mého názoru, dostatečný základ pro přípravu obrátové předvahy. Při svém ověřování jsem vycházel z vnitřního kontrolního systému. Metodické zjištění účetní evidence vyplývá z platné legislativy. Součástí auditu bylo ověření významných skutečností a prvotních účetních dokladů po datu účetní závěrky za období od 1.1.2020 do 29.2.2020. Nebyly zjištěny žádné skutečnosti, které by vedly k jiným závěrům, než jsou uvedeny v předložené účetní závěrce.

Bilanční kontinuita s předchozím obdobím byla dodržena. Vnitřní směrnice pro oblast účetnictví zůstaly v platnosti z předchozího období. Stávající používaný software zajišťuje průkaznost jak nákladů, tak výnosů podle jednotlivých analytik a také nákladů na jednotlivé projekty.

Změny v účetních postupech

V průběhu sledovaného období i ve srovnání s minulým účetním obdobím nebyly zaznamenány změny ve způsobech oceňování, postupech účtování a odpisování vlastního majetku.

Vyjádření věrného obrazu a zásady opatrnosti

- K výrazným složkám aktiv, u kterých by byla výše reálného ocenění nižší než účetní vyjádření hodnoty za rok 2019, bylo přihlédnuto k pohledávkám a závazkům, které jsou po lhůtě splatnosti. Po lhůtě splatnosti má veřejná výzkumná instituce minimální pohledávky, které neovlivňují reálné ocenění aktiv Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí. Pohledávky za odběrateli k 31.12.2019 byly pouze ve výši 1 020 952 Kč. Závazky za dodavateli k 31.12.2019 byly ve výši 343 096,88 Kč všechny splatné do 90 dnů.
- Současný odpisový plán ostatního investičního majetku veřejné výzkumné instituce vyhovuje, podle mého názoru, požadavkům stanovenými účetními předpisy a zákonem o účetnictví s ohledem na předpokládané opotřebení. Majetek nebyl přeceněn, zůstal v původní ceně pořízení. Jedná se většinou o zařizovací předměty, výpočetní techniku, drobný dlouhodobý hmotný majetek a drobný dlouhodobý nehmotný majetek. Nový nakupovaný majetek je oceňován v pořizovací ceně. Veřejná výzkumná instituce nemá žádný majetek pořízený ve vlastní režii.
- Výzkumný ústav práce a sociálních věcí v. v. i. má na fondech k 31.12.2019 částku ve výši 4 145 621,41 Kč. Fondy se zvýšily proti minulému roku zvýšily o částku ve výši 826 416,65 Kč.

Vlastní jmění se proti roku 2018 snížilo o částku 1 535 727,77 Kč. Celkem vlastní jmění v.v.i. je k 31.12.2018 ve výši 6 067 253,43. Kč.

Zisk veřejné výzkumné instituce byl za rok 2019 nulový. Kč. Vlastní hospodaření veřejné výzkumné instituce se srovnáním s rokem 2016 - 2019 je možno hodnotit jako vyrovnané.

- Mimo výše uvedené důvody, nebyla zjištěna rizika, ztráty a znehodnocení.
- Závazky vůči zaměstnancům byly beze zbytku a v termínech splatnosti plněny.
- Kontrolou časového rozlišení nákladů a výnosů nesouvisejících s rokem 2019 nebyly zjištěny žádné podstatné nesrovnalosti.
- K inventarizaci majetku a dokladové inventarizaci byl vydán příkaz ředitele, který byl naplněn a doložen závěrečným protokolem o provedení inventarizace u Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí. Inventarizace byla provedena na základě příkazu ředitele k 31.12.2019.
- Celkem výnosy veřejné výzkumné instituce s dotacemi byly za rok 2019 ve výši 71 346 336,86 Kč, z toho dotace byly ve výši 66 966 724,90 Kč.
- Kontrolou nebylo zjištěno žádné pochybení v čerpání dotací a to jak institucionální dotace na rozvoj VVI, tak dotace na činnost MPSV a ostatní dotace, které souvisely se zadáním požadavků na výzkum.
- Kontrolou vybraných projektů nebyly zjištěny žádné nesrovnalosti.
- K 31.12.2019 má veřejná výzkumná instituce ještě pohledávku za nezúčtovanými dotacemi na projekty ve výši 3 609 837,12 Kč.

Doporučení auditora

V případě změn týmu řešitelů jednotlivých projektů je nutno vždy tyto změny odsouhlasit s poskytovatelem finančních prostředků.

Dbát důsledně na časové rozlišení nákladů a výnosů. (např. licence, doména)

Skutečnosti po datu účetní závěrky

V období začátku roku 2019 (od 1.1.2020 do 29.2.2020) nebyly zjištěny skutečnosti, které by vedly k jinému názoru na účetní závěrku než je vyjádřen ve výroku auditora. V účetních dokladech za období po účetní závěrce nebyly shledány vlivy související s předchozím obdobím.

Ve vlastnictví veřejné výzkumné instituce nebyl zjištěn majetek nevyužívaný k hlavní činnosti veřejné výzkumné instituce. Veřejná výzkumná instituce nevlastní žádnou nemovitost a je pouze v pronajatých prostorách v Praze a Brně. Smlouvy na pronájem jsou zpracovány.

Hledisko opatrnosti je u veřejné výzkumné instituce naplněno. Nebyly zjištěny žádné soudní spory vedené proti veřejné výzkumné instituci. Výzkumný ústav práce a sociálních věcí v.v.i. je podle mého názoru schopen pokračovat ve svých aktivitách i v dalších letech.

Závěr

Standardní auditorské postupy mě vedou k ujištění, že ve všech podstatných aspektech jsou běžné obchodní případy zaúčtovány pomocí ověřeného software úplně, průběžně a včas. Účetní osnova, která je základem účetnictví odpovídá potřebám veřejné výzkumné instituce. Účetní knihy veřejné výzkumné instituce jsou řádně vedeny. Ověřované doklady jsou řádně označeny, dostatečně objasněny a přehledně uloženy. Účetnictví odpovídá podle zjištění zákonným předpisům předepsaným pro veřejné výzkumné instituce.

Roční účetní závěrku veřejné výzkumné instituce k 31.12.2019, které mě byla předložena, bylo možné řádně odvodit z účetních knih a ostatních nezbytných zápisů veřejné výzkumné instituce. Roční závěrka poskytuje z hlediska stanovené významnosti obraz odpovídající skutečným poměrům v majetkové, finanční situaci a situaci nákladů a výnosů i peněžních toků.

Údaje v prezentačních materiálech veřejné výzkumné instituce čerpané z účetních knih nevyvolávají žádné chybné představy o situaci revidované účetní jednotky. Nejsou mě známy žádné neuvedené události mimořádného významu, jež nastaly po ukončení účetního roku, k nimž by se bylo potřeba dále vyjadřovat.

Auditor nemá žádné výhrady k účetní závěrce Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí v.v.i. za účetní období od 1.1.2019 do 31.12.2019.

V Litoměřicích, dne 30. března 2020

AUDIT Litoměřice s.r.o.
číslo oprávnění 474
Vrchlického 248/17, Litoměřice

Ing. Josef Běloubek
auditor
číslo oprávnění 1022

ORGANIZACE: 45773009

Příloha č.1 k vyhlášce č. 504/2002 Sb.
s účinností pro účetní jednotky,
u kterých hlavním předmětem
činnosti není podnikání

ROZVAHA (BALANCE)

k 31.12.2019
(v celých tisících Kč)

IČO
45773009

Název, sídlo a právní forma
účetní jednotky

Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v. v.
i.
Dělnická 213/12
170 00 Praha 7
Veřejná výzkumná instituce

Předmět činnosti: výzkum a vývoj

AKTIVA		Pol. číslo	Stav k 01.01.	Stav k 31.12.2019
Název položky	Účet		1	2
A. Dlouhodobý majetek celkem	p. 2+10+21+28	001	4 603	3 067
I. Dlouhodobý nehmotný majetek celkem	p. 3 až 9	002	3 621	3 898
1. Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	(012)	003	0	0
2. Software	(013)	004	2 879	3 161
3. Ocenitelná práva	(014)	005	0	0
4. Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	(018)	006	742	737
5. Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	(019)	007	0	0
6. Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	(041)	008	0	0
7. Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek	(051)	009	0	0
II. Dlouhodobý hmotný majetek celkem	p. 11 až 20	010	6 398	5 424
1. Pozemky	(031)	011	0	0
2. Umělecká díla, předměty a sbírky	(032)	012	34	34
3. Stavby	(021)	013	0	0
4. Hmotné movité věci a jejich soubory	(022)	014	5 744	4 838
5. Pěstitelské celky trvalých porostů	(025)	015	0	0
6. Dospělá zvířata a jejich skupiny	(026)	016	0	0
7. Drobný dlouhodobý hmotný majetek	(028)	017	620	552
8. Ostatní dlouhodobý hmotný majetek	(029)	018	0	0
9. Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	(042)	019	0	0
10. Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	(052)	020	0	0
III. Dlouhodobý finanční majetek celkem	p. 22 až 27	021	0	0
1. Podíly - ovládaná nebo ovládající osoba	(061)	022	0	0
2. Podíly - podstatný vliv	(062)	023	0	0
3. Dluhové cenné papíry držené do splatnosti	(063)	024	0	0
4. Zápůjčky organizačním složkám	(066)	025	0	0
5. Ostatní dlouhodobé zápůjčky	(067)	026	0	0
6. Ostatní dlouhodobý finanční majetek	(068+069+043)	027	0	0
IV. Oprávky k dlouhodobému majetku celkem	p. 29 až 39	028	-5 416	-6 255
1. Oprávky k nehmotným výsledkům výzkumu a vývoje	(072)	029	0	0
2. Oprávky k softwaru	(073)	030	-1 510	-2 307
3. Oprávky k ocenitelným právům	(074)	031	0	0
4. Oprávky k drobnému dlouhodobému nehm. majetku	(078)	032	- 742	- 737
5. Oprávky k ostatnímu dlouhodobému nehm. majetku	(079)	033	0	0
6. Oprávky ke stavbám	(081)	034	0	0
7. Oprávky k samost. hmotným movitým věcem a soub. hmot.movit.věcí	(082)	035	-2 544	-2 659
8. Oprávky k pěstitelským celkům trvalých porostů	(085)	036	0	0
9. Oprávky k základnímu stádu a tažným zvířatům	(086)	037	0	0
10. Oprávky k drobnému dlouhodobému hmot. majetku	(088)	038	- 620	- 552
11. Oprávky k ostatnímu dlouhodobému hmot. majetku	(089)	039	0	0

Tisk 04.03.2020 13:59:21

Strana 1

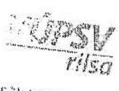
Název položky	Účet	Pol. číslo	Stav k 01.01.	Stav k 31.12.2019
			1	2
B. Krátkodobý majetek celkem	p. 41+51+71+79	040	13 569	14 296
I. Zásoby celkem	p. 42 až 50	041	0	0
1. Materiál na skladě	(112)	042	0	0
2. Materiál na cestě	(119+111)	043	0	0
3. Nedokončená výroba	(121)	044	0	0
4. Polotovary vlastní výroby	(122)	045	0	0
5. Výrobky	(123)	046	0	0
6. Mladá a ostatní zvířata a jejich skupiny	(124)	047	0	0
7. Zboží na skladě a v prodejnách	(132)	048	0	0
8. Zboží na cestě	(139+131)	049	0	0
9. Poskytnuté zálohy na zásoby	(z 314)	050	0	0
II. Pohledávky celkem	p. 52 až 70	051	8	1 228
1. Odběratelé	(311+386)	052	3	1 011
2. Směnky k inkasu	(312)	053	0	0
3. Pohledávky za eskontované cenné papíry	(313)	054	0	0
4. Poskytnuté provozní zálohy	(z 314)	055	0	0
5. Ostatní pohledávky	(315)	056	0	0
6. Pohledávky za zaměstnanci	(335)	057	5	21
7. Pohledávky za institucemi soc. zabezp. a vef. zdrav. poj	(336)	058	0	0
8. Daň z příjmů	(341)	059	0	0
9. Ostatní přímé daně	(342)	060	0	0
10. Daň z přidané hodnoty	(343)	061	0	0
11. Ostatní daně a poplatky	(345)	062	0	0
12. Nároky na dotace a ostatní zúčtování se st. ozpočtem	(346)	063	0	0
13. Nároky na dotace a ostatní zúčtování s rozpočtem orgánů územních samosprávních celků	(348)	064	0	0
14. Pohledávky za společníky sdruženími ve společnosti	(358)	065	0	0
15. Pohledávky z pevných termínovaných operací a opcí	(373)	066	0	0
16. Pohledávky z vydaných dluhopisů	(375)	067	0	0
17. Jiné pohledávky	(378)	068	0	0
18. Dohadné účty aktivní	(388)	069	0	196
19. Opravná položka k pohledávkám	(391)	070	0	0
III. Krátkodobý finanční majetek celkem	p. 72 až 78	071	12 684	12 515
1. Peněžní prostředky v pokladně	(211)	072	25	38
2. Ceniny	(213)	073	16	12
3. Peněžní prostředky na účtech	(22x)	074	12 643	12 465
4. Majetkové cenné papíry k obchodování	(251)	075	0	0
5. Dluhové cenné papíry k obchodování	(253)	076	0	0
6. Ostatní cenné papíry	(256+259)	077	0	0
7. Peníze na cestě	(261)	078	0	0
IV. Jiná aktiva celkem	p. 80 až 81	079	877	553
1. Náklady příštích období	(381)	080	574	553
2. Příjmy příštích období	(385)	081	303	0
Aktiva celkem	p. 1+40	082	18 172	17 363

PASIVA		Pol. číslo	Stav k 01.01.	Stav k 31.12.2019
Název položky	Účet		3	4
A. Vlastní zdroje celkem	p. 84+88	083	8 006	7 204
I. Jmění celkem	p. 85 až 87	084	7 922	7 204
1. Vlastní jmění	(901)	085	4 603	3 067
2. Fondy	(91x)	086	3 319	4 137
3. Oceňovací rozdíly z přecenění finančního majetku a závazků	(921)	087	0	0
II. Výsledek hospodaření celkem	p. 89 až 91	088	84	0
1. Účet výsledku hospodaření	(963)	089	0	0
2. Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	(931)	090	84	0
3. Nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta minulých let	(932+933)	091	0	0
B. Cizí zdroje celkem	p. 93+95+103+127	092	10 166	10 159
I. Rezervy celkem	p. 94	093	0	0
1. Rezervy	(941)	094	0	0
II. Dlouhodobé závazky celkem	p. 96 až 102	095	0	0
1. Dlouhodobé úvěry	(951)	096	0	0
2. Vydané dluhopisy	(953)	097	0	0
3. Závazky z pronájmu	(954)	098	0	0
4. Přijaté dlouhodobé zálohy	(955)	099	0	0
5. Dlouhodobé směnky k úhradě	(958)	100	0	0
6. Dohadné účty pasivní	(z 389)	101	0	0
7. Ostatní dlouhodobé závazky	(959)	102	0	0
III. Krátkodobé závazky celkem	p. 104 až 126	103	6 200	6 547
1. Dodavatelé	(321+387)	104	230	343
2. Směnky k úhradě	(322)	105	0	0
3. Přijaté zálohy	(324)	106	0	0
4. Ostatní závazky	(325)	107	5	11
5. Zaměstnanci	(331)	108	2 488	2 172
6. Ostatní závazky vůči zaměstnancům	(333)	109	0	0
7. Závazky k institucím sociálního zabezpečení a veřejného zdravotního pojištění	(336)	110	1 338	1 254
8. Daň z příjmu	(341)	111	0	0
9. Ostatní přímé daně	(342)	112	546	470
10. Daň z přidané hodnoty	(343)	113	13	194
11. Ostatní daně a poplatky	(345)	114	0	0
12. Závazky ze vztahu ke státnímu rozpočtu	(346)	115	42	1 756
13. Závazky ze vztahu k rozpočtu orgánů územních samosprávných celků	(348)	116	0	0
14. Závazky z upsaných nesplac. cen. papírů a podílů	(367)	117	0	0
15. Závazky ke společníkům sdruženími ve společnosti	(368)	118	0	0
16. Závazky z pevných termínovaných operací a opcí	(373)	119	0	0
17. Jiné závazky	(379)	120	1 528	341
18. Krátkodobé úvěry	(231)	121	0	0
19. Eskontní úvěry	(232)	122	0	0
20. Vydané krátkodobé dluhopisy	(241)	123	0	0
21. Vlastní dluhopisy	(255)	124	0	0
22. Dohadné účty pasivní	(z 389)	125	10	6
23. Ostatní krátkodobé finanční výpomoci	(249)	126	0	0

Název položky	Účet	Pol. číslo	Stav k 01.01.	Stav k 31.12.2019
			3	4
IV. Jiná pasiva celkem	p. 128 až 129	127	3 966	3 612
1. Výdaje příštích období	(383)	128	1	2
2. Výnosy příštích období	(384)	129	3 965	3 610
Pasiva celkem	p. 83+92	130	18 172	17 363

Odesláno dne:	Razítko:	Podpis odpovědné osoby:	Podpis osoby odpovědné za sestavení:	Okamžik sestavení:
		<i>Kol'</i>	<i>Václav</i>	4.3.2020
 VÝZKUMNÝ ÚSTAV PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ veřejná výzkumná instituce		Telefon: 221 152 714		
Číslo účtu: 221 152 712, 170 00 Praha 7. IČ: 221 152 771, IČ: 45773009, DIČ: CZ45773009				

ORGANIZACE: 45773009

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY

Příloha č.2 k vyhlášce č. 504/2002 Sb.
s účinností pro účetní jednotky,
u kterých hlavním předmětem
činnosti není podnikání

k 31.12.2019
(v celých tisících Kč)

IČO
45773009

Název, sídlo a právní forma
účetní jednotky

Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v. v.
i.
Dělnická 213/12
170 00 Praha 7
Veřejná výzkumná instituce

Předmět činnosti: výzkum a vývoj

Název položky	Účet	Pol. číslo	Činnost	
			hlavní 1	hospodářská 2
A. Náklady				
1. Spotřebované nákupy a nakupované služby	p. 2 až 7	1	14 519	0
1. Spotřeba materiálu, energie a ostatních neskladovaných dodávek	(501, 502, 503)	2	1 990	0
2. Prodané zboží	(504)	3	0	0
3. Opravy a udržování	(511)	4	3	0
4. Náklady na cestovné	(512)	5	385	0
5. Náklady na reprezentaci	(513)	6	132	0
6. Ostatní služby	(518)	7	12 009	0
II. Změny stavu zásob vlastní činnosti a aktivace	p. 9 až 11	8	0	0
7. Změny stavu zásob vlastní činnosti	(561, 562, 563, 564)	9	0	0
8. Aktivace materiálu, zboží a vnitroorganizačních služeb	(571, 572)	10	0	0
9. Aktivace dlouhodobého majetku	(573, 574)	11	0	0
III. Osobní náklady	p. 13 až 17	12	54 575	0
10. Mzdové náklady	(521)	13	40 882	0
11. Zákonné sociální pojištění	(524)	14	12 666	0
12. Ostatní sociální pojištění	(525)	15	0	0
13. Zákonné sociální náklady	(527)	16	1 027	0
14. Ostatní sociální náklady	(528)	17	0	0
IV. Daně a poplatky	p. 19	18	0	0
15. Daně a poplatky	(531, 532, 538)	19	0	0
V. Ostatní náklady celkem	p. 21 až 27	20	376	0
16. Smluvní pokuty, úroky z prodlení, ostatní pokuty a penále	(541, 542)	21	0	0
17. Odpis nedobytné pohledávky	(543)	22	0	0
18. Nákladové úroky	(544)	23	0	0
19. Kursové ztráty	(545)	24	65	0
20. Dary	(546)	25	0	0
21. Manka a škody	(548)	26	0	0
22. Jiné ostatní náklady	(549)	27	311	0
VI. Odpisy, prodaný majetek, tvorba a použití rezerv a opravných položek	p. 29 až 33	28	1 876	0
23. Odpisy dlouhodobého majetku	(551)	29	1 876	0
24. Prodaný dlouhodobý majetek	(552)	30	0	0
25. Prodané cenné papíry a podíly	(553)	31	0	0
26. Prodaný materiál	(554)	32	0	0
27. Tvorba a použití rezerv a opravných položek	(556, 559)	33	0	0
VII. Poskytnuté příspěvky	p. 35	34	0	0
28. Poskyt. členské příspěvky a příspěvky zúčtované mezi organizačními složkami	(581, 582)	35	0	0
VIII. Daň z příjmů celkem	p. 37	36	0	0
29. Daň z příjmů	(591, 595)	37	0	0
Náklady celkem	p. 1+8+12+19+20+ 28+34+36	38	71 346	0

Tisk 04.03.2020 13:59:54

Strana 1

Název položky	Účet	Pol. číslo	Činnost	
			hlavní 1	hospodářská 2
B. Výnosy				
1. Provozní dotace	p. 40	39	66 967	0
1. Provozní dotace	(691)	40	66 967	0
11. Přijaté příspěvky	p. 42 až 44	41	0	0
2. Přijaté příspěvky zúčtované mezi organizačními složkami	(681)	42	0	0
3. Přijaté příspěvky (dary)	(682)	43	0	0
4. Přijaté členské příspěvky	(684)	44	0	0
III. Tržby za vlastní výkony a za zboží	(601, 602, 604)	45	1 157	0
IV. Ostatní výnosy	p. 47 až 52	46	3 203	0
5. Smluvní pokuty, úroky z prodlení, ostatní pokuty a penále	(641, 642)	47	0	0
6. Platby za odepsané pohledávky	(643)	48	0	0
7. Výnosové úroky	(644)	49	0	0
8. Kursové zisky	(645)	50	0	0
9. Zúčtování fondů	(648)	51	3 202	0
10. Jiné ostatní výnosy	(649)	52	1	0
V. Tržby z prodeje majetku	p. 54 až 58	53	19	0
11. Tržby z prodeje dlouhodobého nehmot. a hmot. majetku	(652)	54	19	0
12. Tržby z prodeje cenných papírů a podílů	(653)	55	0	0
13. Tržby z prodeje materiálu	(654)	56	0	0
14. Výnosy z krátkodobého finančního majetku	(655)	57	0	0
15. Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	(657)	58	0	0
Výnosy celkem	p. 39+41+45+46+53	59	71 346	0
C. Výsledek hospodaření před zdaněním	p. 59 - 38 + 36	60	0	0
D. Výsledek hospodaření po zdanění	p. 59 - 38	61	0	0

Název položky	Pol. číslo	Činnost hlavní+hospodářská
Výsledek hospodaření před zdaněním	p.60/1+2	62
Výsledek hospodaření po zdanění	p.61/1+2	63

Odesláno dne:	Razítko:	Podpis odpovědné osoby:	Podpis osoby odpovědné za sestavení:	Okamžik sestavení:
		<i>[Podpis]</i>	<i>[Podpis]</i>	4.3.2020
VÚPSV říska VÝZKUMNÝ ÚSTAV PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ veřejná výzkumná instituce Dělnická 213/12, 170 00 Praha 7 Tel.: 221 152 771, IČ: 45773009, DIČ: CZ45773009		Telefon: 221 152 774		

Příloha k účetní závěrce za rok 2019

1 Obecné údaje

Výzkumný ústav práce a sociálních věcí byl zřízen Ministerstvem práce a sociálních věcí dnem 15. září 1992 jako rozpočtová organizace. Změnou zřizovací listiny s účinností od 1. ledna 1993 se mění z rozpočtové na příspěvkovou organizaci. K 1. lednu 2007 se právní forma organizace změnila na veřejnou výzkumnou instituci. K tomuto dni byla organizace zapsána v rejstříku veřejných výzkumných institucí vedeném Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy.

Předmětem hlavní činnosti je vědeckým výzkumem přispívat k poznání a prognózování socioekonomického rozvoje společnosti. Cílem další činnosti je především podpora MPSV ČR při výkonu státní správy. Jinou činnost podle zákona 341/2005 Sb. VÚPSV, v. v. i. v roce 2019 neprováděl.

2 Organizační struktura

Ředitelka VÚPSV, v. v. i.	
zástupce ředitelky	Ekonomicko-správní odd.
výzkumné týmy:	Sekretariát
Trh práce a zaměstnanost	
Sociální dialog a pracovní vztahy	
Sociálně pojistné systémy	
Sociální služby	
Rodinná politika	
Příjmová a mzdová politika	
Obecné otázky sociální politiky Brno	
Knihovnicko-informační služby	

3 Jména a příjmení statutárních a poradních orgánů

Ředitelka, Mgr. Jaromíra Kotíková

Rada VÚPSV, v. v. i.

předseda rady

členové rady z řad zaměstnanců

doc. Ing. Ladislav Průša, CSc.

Mgr. Jana Havlíková, Ph.D.

Ing. Martin Holub, Ph.D.

Mgr. Jaromíra Kotíková

Mgr. Aleš Kroupa

PhDr. Věra Kuchařová, CSc.

Mgr. Ivana Šimíková

Členové rady z řad odborníků z jiných právnických osob:

doc. Ing. Marie Dohnalová, CSc., Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy
prof. JUDr. Vilém Kahoun, Ph.D., Zdravotně sociální fakulta Jihočeské univerzity
v Českých Budějovicích

doc. Ing. Jitka Langhamrová, CSc., Fakulta informatiky a statistiky Vysoké školy
ekonomické v Praze, (místopředsedkyně Rady VÚPSV, v. v. i.)

PhDr. Zdenka Mansfeldová, CSc., Sociologický ústav AV ČR, v. v. i. v Praze

Dozorčí rada VÚPSV, v. v. i.

předseda rady Ing. Karel Tauchman, MPSV
místopředseda rady PhDr. Jitka Slavíková, MPSV

členové rady: Ing. Zdeněk Fidler, MPSV
Ing. Štefan Duháň, MPSV
Mgr. David Pospíšil, MPSV
Ing. Jan Škorpík, MPSV
Ing. Iva Veselá, VÚPSV, v. v. i.

Vědecká rada VÚPSV, v. v. i.

prof. PhDr. Tomáš Katrňák, Ph.D., katedra sociologie, Masarykova univerzita v Brně
prof. Ing. Milan Žák, CSc., Vysoká škola ekonomie a managementu v Praze

doc. Ing. Jitka Langhamrová, CSc., katedra demografie, Vysoká škola ekonomická
v Praze

Mgr. Daniel Gerbery, Ph.D., Inštitút pre výzkum práce a rodiny v Bratislavě

doc. Mgr. Ing. Zuzana Machová, Ph.D., Vysoká škola PRIGO v Havířově

doc. Ing. Tomáš Pavelka, Ph.D., katedra manažerské ekonomie (FPH), Vysoká škola
ekonomická v Praze

Ediční vědecká rada VÚPSV, v. v. i.

Ing. Martin Holub, Ph.D., VÚPSV, v. v. i., Praha

doc. Ing. Robert Jahoda, Ph.D., Masarykova univerzita, Brno

Mgr. Miriam Kotrusová, Ph.D., Univerzita Karlova, Praha

Ing. Jan Mertl, Ph.D., Vysoká škola finanční a správní, Praha

Ing. Jan Molek, CSc., Jihočeská univerzita, České Budějovice

doc. Ing. Olga Poláková, CSc., Metropolitní univerzita, Praha

doc. Ing. Ladislav Průša, CSc., VÚPSV, v. v. i., Praha

Ing. David Prušvic, Ph.D., Ministerstvo financí ČR, Praha

Redakční rada

doc. Ing. Ladislav Průša, CSc. (předseda, VÚPSV)

doc. Adina Barbulescu, PhD. (West University of Timisoara)

doc. Ing. Marie Dohnalová, CSc. (FHS UK)

doc. JUDr. Iva Fischerová, CSc. (MUP, o. p. s., VŠE)

prof. JUDr. Vilém Kahoun, Ph.D. (ZSF JČU)

prof. Ing. Vojtěch Krebs, CSc. (VŠE)

Mgr. Aleš Kroupa (VÚPSV)

PhDr. Věra Kuchařová, CSc. (VÚPSV)

doc. Ing. Jitka Langhamrová, CSc. (VŠE)

prof. Dr. Wim van Oorschot (Leuven University)

prof. Ing. Eva Rievajová, Ph.D. (EU Bratislava)
Oksana Mikhaylovna Shubat, PhD (Ural Federal University)
prof. PhDr. Tomáš Sirovátka, CSc. (MU)
Dr. hab. Marek Szczepański (Poznan University of Technology)
prof. Ing. Jaroslav Vostatek, CSc. (VŠFS)
Konstantinos Zafiris, PhD (Democritus University of Thrace)

4 Informace o vkladech do vlastního jmění

Účetní jednotka neevduje žádné vklady do vlastního jmění

5 Účetní období

Účetní období je kalendářní rok od 1. ledna 2019 do 31. prosince 2019.

6 Informace o použitých obecných účetních zásadách a použitých účetních metodách, způsoby ocenění

Účetní jednotka při účtování postupuje v souladu s těmito předpisy ve znění jejich pozdějších úprav:

zákon č.563/1991 Sb., o účetnictví,

vyhláška č.504/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o účetnictví, Českými účetními standardy č. 401 až 414 pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání.

V účetním období je vedeno podvojně účetnictví s využitím software EIS JASU – MÚZO Praha.

Účetním obdobím je kalendářní rok. VÚPSV, v. v. i. je čtvrtletním plátcem DPH.

O nákupu materiálu účtuje účetní jednotka přímo na vrub nákladových účtů.

Nakupované zásoby a nehmotný a hmotný majetek jsou oceňovány v pořizovacích cenách. Nebylo uplatněno ocenění reprodukční pořizovací cenou.

K pořízení majetku vlastní činností ani k jeho bezplatnému získání nedošlo.

Podle interní směrnice byl hmotný i nehmotný majetek účetně odepisován ve shodě s odpisovým plánem organizace po dobu 36 měsíců s čtvrtletní periodicitou. Drobný dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek, pořízený do 31. 12. 2006, je veden na účtech 018 a 028 do vyřazení. Majetek v pořizovací hodnotě do hodnoty podle zákona č.586/1992 Sb. o daních z příjmů je od 1. 1. 2007 účtován výsledkově do nákladů a je veden v operativní evidenci majetku.

Hmotný majetek evidovaný v OE k 31.12.2019 4 948 322 Kč

Nehmotný majetek evidovaný v OE k 31.12.2019 2 778 692 Kč

Nebyly účtovány žádné opravné položky.

Účetní jednotka nemá žádný dlouhodobý finanční majetek.

Pohledávky i závazky jsou oceněny nominální hodnotou.

Přepočet zůstatků valutové pokladny byl proveden kurzem ČNB k rozvahovému dni.

K 31. 12. 2019 byly evidovány pohledávky v cizí měně v celkové výši 196 074,56 Kč.

Účetní jednotka účelově určené veřejné prostředky, které nemohly být efektivně použity, převádí do fondu účelových prostředků, v případě již přijatých, ale zatím nepoužitých dotací, účtuje jako o výnosech příštích období.

7 Přehled jednotlivých položek dlouhodobého majetku

v tis. Kč	k 1. 1. 2019	Přirůstky	Úbytky	k 31. 12. 2019
Nehmotný majetek - software	3 621	282	5	3 898
Oprávky nehmotného majetku	2 252	797	5	3 044
Hmotný majetek - zařízení	6 399	59	1 034	5 424
Oprávky hmotného majetku	3 164	1 079	1 033	3 210

8 Odměny za povinný audit roční účetní závěrky

Účetní jednotka ve sledovaném účetním období poskytla odměnu za povinný audit roční závěrky r. 2018 ve výši 38.720 Kč.

9 Dluhy za sociální a zdravotní pojištění a daňové nedoplatky

Typ závazku	Částka	Datum vzniku závazku	Datum splatnosti závazku
Zdravotní pojištění	378 045	31. 12. 2019	20. 01. 2020
Sociální pojištění	876 401	31. 12. 2019	20. 01. 2020
Daň zálohová	443 095	31. 12. 2019	20. 01. 2020
Daň srážková	27 091	31. 12. 2019	20. 01. 2020
Daň z přidané hodnoty	193 780	31. 12. 2019	25. 01. 2020

10 Přehled finančních závazků neuvedených v rozvaze

Účetní jednotka neeviduje žádné závazky, které by nebyly uvedeny v rozvaze.

11 Výsledek hospodaření v členění jednotlivých druhů činností

Výsledek hospodaření v členění jednotlivých druhů činností

